

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Rakennusarkkitehti (AMK)
Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma
Opinnäytetyö 17.5.2019

Aki Sahrman

Toivon keskus

Riuttarannan uusi leirikeskus

Tekijä(t) Otsikko Sivumäärä Aika	Aki Sahrman Toivon keskus – Riuttarannan uusi leirikeskus 108 sivua + 3 liitettä 17.5.2019	<p>Vihdin seurakunnan leirikeskuksen Riuttarannan kahdesta päärakennuksesta toinen on homeen takia käyttökiellossa ja se aiotaan purkaa. Tässä opinnäytetyössä on samalle alueelle laadittu uusi suunnitelma lähes itsenäisestä leirikeskuksesta. Missiona on parantaa niin Vihdin seurakunnan rippikouluopetusta kuin yleisestikin kaikkea sen leiritoimintaa. Visiona puolestaan on ollut suunnitella Vihdin seurakunnalle menestynyt ja maanlaajuisesti ympäri vuoden haluttu leirikeskus.</p>
Tutkinto	Rakennusarkkitehti (AMK)	<p>Uusi rippikoulusuunnitelma 2017 toi Vihtiin mukanaan uusia tilatarpeita. Tutkimuskysymyksenä oli "<i>Millainen on Riuttarantaan uutta rippikoulusuunnitelmaa tukeva leirikeskus?</i>" Opinnäytetyössä pohditaan paikan henkeä, sen kokemista ja merkitystä.</p>
Koulutusohjelma	Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma	
Suuntautumisvaihtoehto	Rakennussuunnittelu	<p>Suunnittelufilosofioita on ammennettu etenkin Kengo Kumalta ja Reima Pietilältä. Riuttarannan historiaa ja rippileirien tulevaisuuden tarpeita on selvitetty sekä kirjallisuudesta että suoraan Vihdin seurakunnan työntekijöiltä. Näiden tietojen pohjalta analysoitiin mitä uuteen leirikeskukseen tarvitaan.</p>
Ohjaaja(t)	Lehtori Kaisa Hyyti Lehtori Jorma Lehtinen	
Avainsanat	Leirikeskus, genius loci, paikan henki, Vihti, rippikoulu, rippileiri	<p>Tuloksena esitetään suunnitelma uudesta leirikeskuksesta, jossa täytetään ne tarpeet, joita analyysissa nousi esille. Suunnitelma tarjoaa ratkaisun Vihdin seurakunnan uusille tilatarpeille ja siitä voivat hyötyä myös muut seurakunnat, jotka pohtivat miten uutta rippikoulusuunnitelmaa voisi tulkita.</p>

Author(s) Title Number of Pages Date	Aki Sahrman Toivon keskus – New Camp Centre for Riuttaranta 108 pages + 3 appendices 17 May 2019	<p>One of the two main buildings of Riuttaranta, Church of Vihti's camp centre, is covered with mould. Therefore, the building is in prohibition of use and under the threat of dissolution. In this thesis a new, close to fully independent, plan was created for a new camp centre. The mission is to improve confirmation classes and all the camp activities of the Church of Vihti. The vision was to design a new camp centre, that is both prosperous and desired to be rented for many occasions.</p>
Degree	Bachelor of Construction Architecture	<p>The new Confirmation Preparation Plan 2017 has brought to Vihti some new requirements for spaces in use. The research question was <i>"What kind of a new camp centre promotes the new Confirmation Preparation Plan"</i>. This thesis also considers how one is experiencing space and do spaces matter anymore.</p>
Degree Programme	Construction Architecture	
Specialisation option	Construction design	<p>The philosophies of planning have been researched from Kengo Kuma and Reima Pietilä. The history of confirmation classes and Riuttaranta was discovered through literature research and asking directly from the employees of the Church of Vihti. The analysis of what the new camp centre would need was made with the gathered information.</p>
Instructor(s)	Kaisa Hyyti, Lecturer Jorma Lehtinen, Lecturer	
Keywords	Camp centre, genius loci, Vihti, confirmation camp	<p>As part of this thesis, the plan for the new camp centre is presented in the paper. The plan is made to fulfil the needs that rose up in the analysis section. This plan provides a solution for the new needs of Vihti's Church's camp centre. In addition, this thesis can be useful for other congregations as well.</p>

Sisällys

		5.2.1 Hiroshige museum of Art	32
		5.2.2 Sea/Filter	37
1	Johdanto	1	
2	Opinnäytetyön taustaa	3	
	2.1 Vihti ja seurakunta	3	
	2.2 Riuttaranta ennen ja nyt	6	
	2.3 Riuttarannan merkitys vihtiläisille	10	
3	Rippikoulu – opetusta kasteeseen	11	
	3.1 Rippikoulun historia	11	
	3.2 Rippikoulusuunnitelma 2017	13	
	3.3 Rippikoulu tämän päivän Vihdissä	15	
4	Paikan teoria	16	
	4.1 Genius loci – paikan henki	17	
	4.2 Paikan estetiikka	18	
5	Paikkalähtöinen suunnittelu	22	
	5.1 Reima Pietilä	23	
	5.1.1 Dipoli	26	
	5.2 Kengo Kuma	30	
6	Leirikeskuksen typologia	42	
	6.1 Majoittamisen historiaa	42	
	6.2 Kokoontuminen	43	
	6.3 Murikka – metallityöväenliiton kurssikeskus	44	
7	Lähtötiedot ja analyysi	49	
	7.1 Alueanalyysi	49	
	7.1.1 Riuttarannan sijainti ja rakennukset	49	
	7.1.2 Vanhan puolen luonto ja maisema	50	
	7.1.3 Liikenne	53	
	7.2 Leiritoiminta Riuttarannassa	55	
	7.2.1 Leiritoiminta ennen vuotta 2016	56	
	7.2.2 Leiritoiminta vuosina 2017 ja 2018	56	
	7.2.3 Päiväohjelma tilaohjelman pohjana	59	
	7.2.4 Tilojen monipuolisuus	62	
	7.2.5 Majoittuminen	63	
	7.3 Uuden leirikeskuksen tilaohjelma	64	
8	Toivon keskus	65	
	8.1 Tilaohjelma.	66	

8.2	Suunnittelufilosofia	68
8.3	Arkkitehtuuri	68
8.3.1	Paikan henki ja sijoittuminen	68
8.3.2	Massa ja muoto	75
8.3.3	Mittakaava	80
8.3.4	Rakenteet	82
8.3.5	Tila ja liike	91
8.3.6	Pinnat ja materiaalit	96
8.3.7	Valo ja varjo	97
8.3.8	Kestävä rakentaminen	100
9	Yhteenveto	101
	Lähteet	103
	Kuvaluettelo	106
	Liitteet	
	Liite 1. Planssienennökset	
	Liite 2. Kuvia pienoismallista	
	Liite 3. Mobiilisovellus	

Sanastoa

Riuttaranta: Vihdin seurakunnan leirikeskusalue. Riuttaranta on jakautunut kahteen itsenäiseen leirikeskukseen: uuteen ja vanhaan puoleen. Näiden kahden puolen lisäksi alueiden keskellä on rantasauna, jota kummatkin puolen voivat tarvittaessa hyödyntää tai joka voi toimia itsenäisenä tilana.

Riuttarannan uusi puoli: sijaitsee Riuttarannan länsipuolella. Ollut käytössä 1990-luvulta lähtien. Uuteen puoleen lukeutuu päärakennus ja sen pihapiiri mukaan lukien kota. Pihapiiriin kuuluu leirikirkko, lippusalko, nuotiopaikka ja nurmikenttä.

Riuttarannan vanha puoli: sijaitsee Riuttarannan itäpuolella. Ollut käytössä 1960-luvulta lähtien. Alueeseen kuuluu vanhan puolen päärakennus, kaksi identtistä majoitusrakennusta, nuotiopaikka, lippusalko ja leirikirkko. Vanhan puolen päärakennus asetettiin käyttökieltoon vuonna 2016 homevaurioiden takia.

Riuttarannan rantasauna: sijoittuu uuden ja vanhan puolen väli-maastoon. Rantasauna on rippileireillä kummankin puolen käytössä. Toimii myös itsenäisenä tilana ja on vuokrattavissa ulospäin.

Rippikoulu: Rippikoulu on kristinuskon kasteopetusta, jonka kes-toksi uusin rippikoulusuunnitelma määrittelee puoli vuotta. Rippi-koulu päättyy konfirmaatioon, jossa tullaan kirkon täysvaltaiseksi jä-seneksi.

Rippileiri: Rippikouluun kuuluu noin viikon mittainen intensiivi-jakso, joka toteutetaan usein leirimuotoisena. Usein rippileiristä pu-huttaessa puhutaan nimenomaan rippikoulun intensiivijaksosta.

Ohjaajat: Vihdissä rippikoulusta on vastuussa kolme ohjaajaa, joista yksi on pastori. Toinen ohjaaja on usein jokin muu seurakun-nan työntekijä, kuten nuorisotyönohjaaja tai diakoni. Kolmas oh-jaaja on usein kausityöntekijä, joka voi olla myös alan opiskelija.

Apuohjaaja: Tunnetaan myös nimellä isostenisonen. Hän toimii isosten ryhmänohjaajana.

Isonen: isonen on rippikoulun pienryhmänohjaaja. Isosia voi olla leirillä 5-12 rippikoululaisten ryhmäkoosta riippuen. Isosen ryhmään kuuluu yleensä 3-6 nuorta. Isokset vetävät pienryhmissä muun mu-assa raamiksia.

Raamis: Pienryhmätilaisuus, jossa luetaan yhdessä Raamattua ja keskustellaan luetuista aiheista.

Medis: on intensiivijakson päiväohjelmassa hetki, jossa hiljenny-tään patjoille kuuntelemaan musiikkia tai luettua tarinaa. Tarkoituk-sena on saada hetki lepoa kesken päivän.

Liturginen väri: kristillisen kirkon käyttämiä symbolisia värejä, jotka esiintyvät muun muassa kirkon tekstiileissä. Liturgiset värit vaihtuvat eri kirkkovuoden aikojen mukaan.

1 Johdanto

Paikattomuudesta on puhuttu viime vuosikymmenten ajan. Keskustelu paikattomuudesta on jakautunut kahteen näkökulmaan: paikkojen heikentymiseen ja ihmisten paikan tajun heikentymiseen. (Forss, 2010, 134.) Teknologisen vallankumouksen myötä ihmisten arkipäiväiselle toiminnalle käy usein mikä tahansa paikka ja näin ollen ei olekaan ihme, mikäli paikan kokeminen jää usein ihmiselle toissijaiseksi. Etäyhteydet tuovat koko maailman saavutettavaksi omasta olohuoneesta tai esimerkiksi bussista käsin lähes välittömästi. Eri kulkuvälineet ja silmänräpäykselliset viestimet kutistavat ihmisten fyysisen miljöön lähes olemattomiin, mikä puolestaan rappeuttaa ihmisen suhdetta ympäristöönsä (Virilio, 1994, 65-66).

Tulevaisuudessa viestintäteknologia kehittyy entisestään. Lähitulevaisuudessa toisella puolen maailmaa olevissa paikoissa pystytään vierailemaan virtuaalilasien kautta kuvan ja äänen välityksellä. Näin ollen paikat tulevat luoksemme ja voimme ehkä kokea käyneemme niissä. Todellisuudessa paikkakokemukseen liittyy kuitenkin paljon muutakin kuin kuva ja ääni. Esimerkiksi paikan hajut, kellonaika ja tuulen hellä kosketus.

Läsnäolo on muuttanut ajan saatossa muotoaan. Nykyisin useat ihmiset ovat jatkuvasti etäyhteyksien avulla yhteydessä muihin ihmisiin ja läheiset ihmiset saattavat jäädä vaille huomiota. Virilion (1998) mukaan *"kaukaister"* tuominen lähemmäksi etäännyttää samassa suhteessa *"läheisistä"*. Hän kysyykin: *"Täytyykö meidän lähitulevaisuudessa 'rakastaa kaukaistamme niin kuin itseämme?'"* (Virilio, 1998, 37.) Maailmassa, missä välimatkat pikkuhiljaa katoavat ja menettävät merkitystään, on mielestäni tärkeää tuoda ihmisille kokemuksia paikasta ja inhimillisestä etäyhteydettömästä läsnäolosta. Eriytyisen tärkeitä nämä kokemukset ovat ihmisen yhä ollessa kasvavassa iässä.

Rippikoululla tavoitetaan tänä päivänä noin 80% Suomen nuorista (uskonnonvapaus.fi, 2018). Suurin osa rippikouluista toteutetaan leirimuotoisina. Rippileirit tarjoavat fyysistä läsnäoloa ja aktiviteetteja koko päiväksi, mikä puolestaan usein vähentää ajan puutteen vuoksi etäyhteyksien muodostamista leirin ulkopuolelle. Rippileiri ikään kuin ystävällisellä tavalla pakottaa ihmiset läsnäoloon fyysisessä maailmassa. Rippileirit pyrkivät tarjoamaan hyväksyntää kaikille nuorille, mikä on erityisen tärkeää etenkin syrjäytymisvaarassa tai jo syrjäytyneiden nuorten kohdalla. Uusi rippikoulusuunnitelma 2017 korostaa erityisesti nuorten osallisuutta ja dialogia.

Vihdin seurakunnalla on jo noin 60 vuotta toiminut leirikeskus Riuttaranta. Leirikeskusten ensimmäinen päärakennus on homehtumisen vuoksi asetettu vuonna 2016 käyttökieltoon, eikä siten ole enää käytössä. Vihdin seurakunnalla on tämän takia tarve uudelle leirikeskukseksi. Paikkana Riuttaranta on rakastettu ja rauhallinen. Itse kuvailen sitä hengen tyysijaksi: siellä kohtaavat ihmisen henki, paikan henki ja Pyhä Henki. Tässä opinnäytetyössä esitellään suunnitelma uudesta leirikeskuksesta Riuttarantaan vanhan tilalle tarjoamaan nuorille paikkakokemuksia ja läsnäoloa.

Uusi rippikoulusuunnitelma 2017 toi mukanaan muutoksia rippikoulujen pitämiseen ja Vihdin seurakunnan uudet toimintatavat ovat pohjana uuden leirikeskusten tilaohjelmalle. Tutkimuskysymyksenä on *"Millainen on Riuttarantaan uutta rippikoulusuunnitelmaa tukeva leirikeskus?"*. Työn missiona on parantaa Vihdin seurakunnan rippikouluopetusta kuin yleisestikin kaikkea sen leiritoimintaa. Visiona on, että mikäli suunnitelma toteutettaisiin, voitaisiin Vihtiin saada menestynyt ja maanlaajuisesti ympäri vuoden haluttu leirikeskus.

Opinnäytetyössä käsitellään kolmea teemaa:

- 1) Tarvetta uudelle leirikeskukseksi Vihdin ja Riuttarannan historian kautta
- 2) Rippikoulun historiaa, uutta rippikoulusuunnitelmaa ja kuinka se on vaikuttanut tämän päivän Vihtiin
- 3) Paikan teoriaa ja sitä mistä ominaisuuksista paikan kokeminen muodostuu.

Kolmen teeman jälkeen käsitellään ensisijaisesti referenssien kautta mitä leirikeskus typologiana pitää sisällään ja millaista voi olla paikalläläinen suunnittelu. Tämän jälkeen perehdytään Riuttarantaan ja uuteen suunnitelmaan *Toivon keskukseen*, jossa teoria kohtaa käytännön.

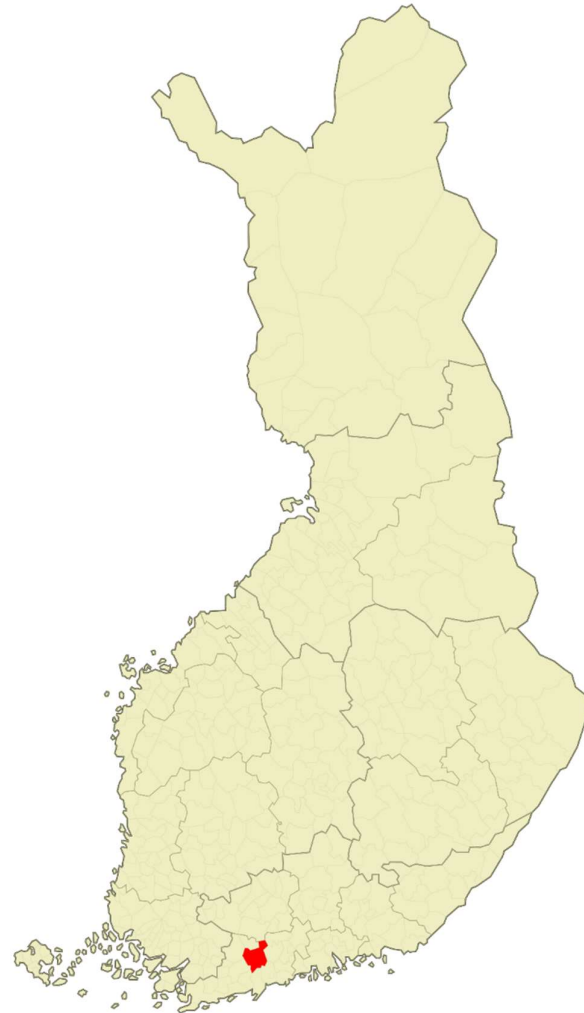
Kuva 1 Riuttarannassa tarve, rippikoulu ja paikka kohtaavat.

2 Opinnäytetyön taustaa

2.1 Vihti ja seurakunta

Vihti on nykyisin 29 000 asukkaan kunta Helsingistä 50 kilometriä luoteeseen (Vihti, 2019). Vihdissä evankelisluterilaiseen seurakuntaan kuuluu hieman vajaa 70% asukkaista. Haja-asutuksen lisäksi Vihti jakautuu kahteen selkeään keskustaan: Vihdin kirkonkylään (3 800 asukasta) ja Nummelaan (13 200 asukasta). (Järvinen, 2019.)

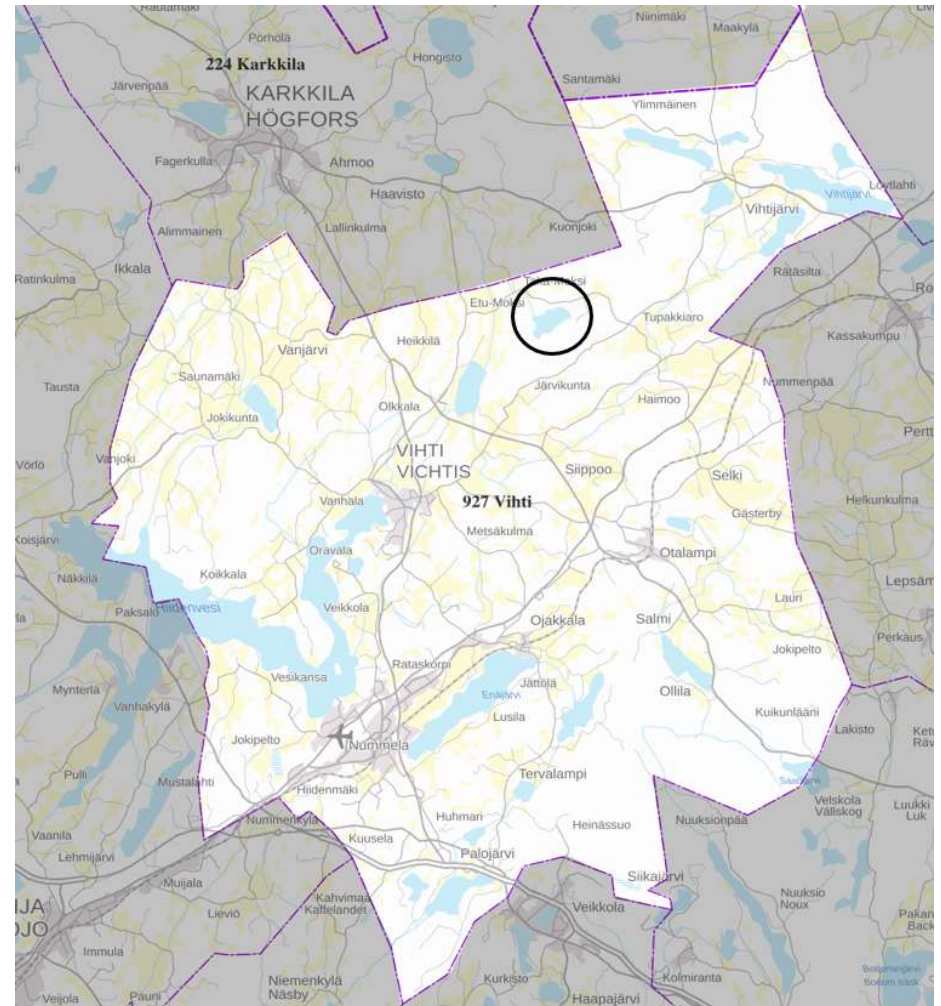
Tarkkaa tietoa Vihdin perustamisvaiheista ei ole säilynyt. Vanhimpiä lähteitä Vihdistä on vuodelta 1433 peräisin oleva kirje, jonka mukaan Vihti on mainittu Lohjan kappeliseurakuntana. Varsinaisesti Vihdin seurakunnan perustamisvuotena pidetään vuotta 1507, kun kirjallisen lähteen mukaan Vihdin ensimmäinen kirkkoherra Mårthen asetettiin virkaan. (Vihdin historia, 2017.) Vuoden 1507 Vihdissä on uumoiltu asuneen korkeintaan tuhat ihmistä ja koko Suomen alueella noin 200 000 ihmistä (Nieminen, 2006, 8). Vuonna 2007 Vihdissä juhlittiin Vihti 500-juhlia, vaikka todellisuudessa Vihti onkin pitäjänä vanhempi.

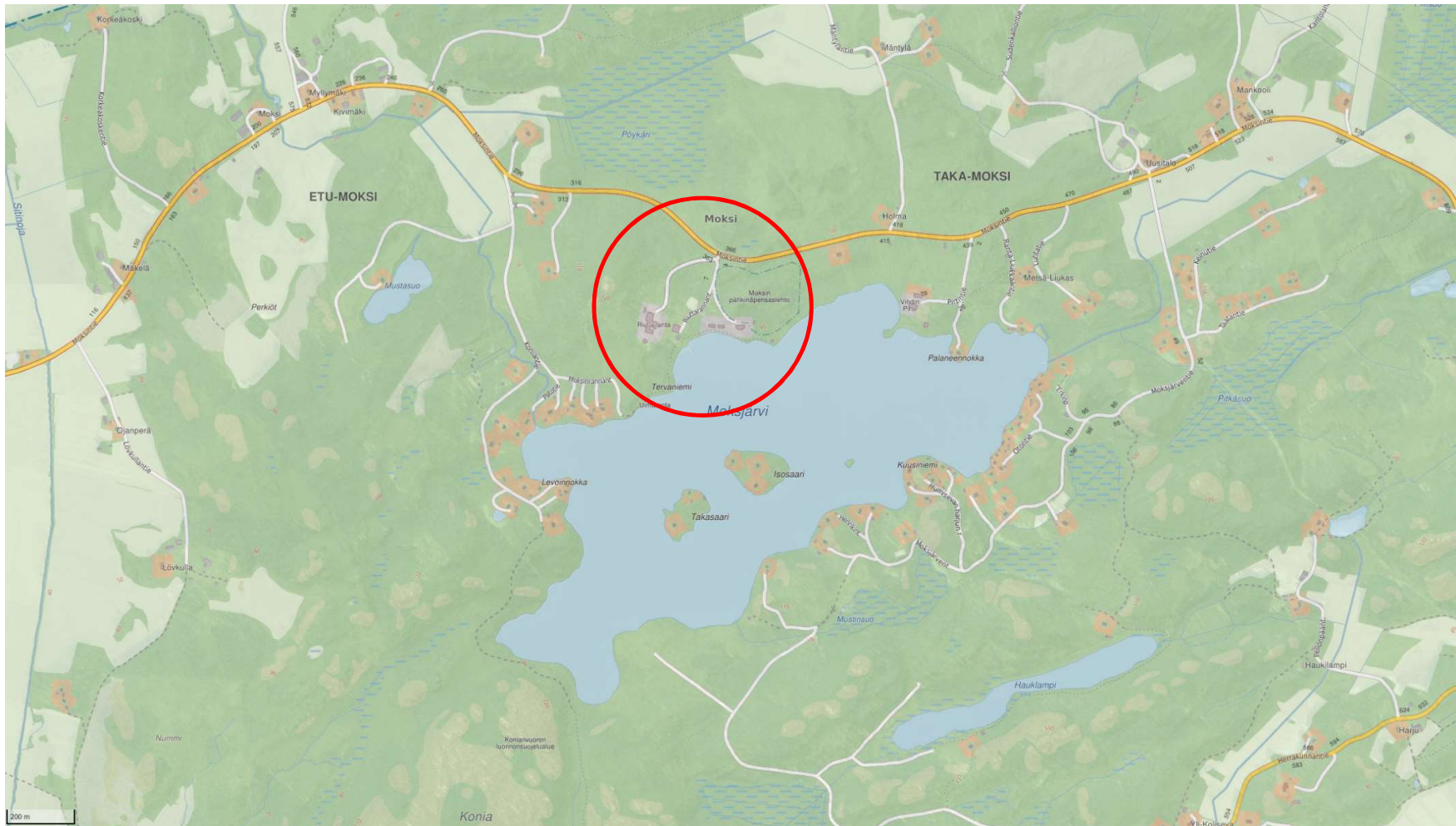
Kuva 2 Vihdin sijainti Suomen kartalla (Wikipedia).

Seurakunnalla on ollut Vihdissä vahva rooli läpi Vihdin historian. Pitäjän yhteisistä asioista päätettiin papin johdolla kirkonkokouksessa. Seurakunta hoiti Vihdissä kirkollisten tehtävien lisäksi köyhänhoitoa, kansanopetusta ja ylläpiti yleistä järjestystä. Tämä järjestely säilyi pitkälle 1860-luvulle asti, jolloin kunnallishallinto eriytettiin. Seurakunnalle jäi kuitenkin vielä oikeus valvoa koulujen uskonnonopetusta, sekä hoitaa lasten alkeisopetusta. (Vihdin historia, 2017.)

Vihdin seurakunnalla on omistuksessa useampia kiinteistöjä, joista yksi on Riuttarannan leirikeskus. Vihdissä on Riuttarannan lisäksi useampia leirikeskuksia, joista suurin osa on jonkin hengellisen yhteisön omistuksessa ja näin ollen enimmäkseen vain heidän omassa käytössään. Tällaisia ovat muun muassa pelastusarmeijan leirikeskus Lasten Lomakoti Nummelassa ja Keravan seurakunnan leirikeskus Nuottakota Tervalammella. Lisäksi Vihdin Ojakkalassa toimii leiri- ja kursikeskus Enä-Seppä, joka on yksityisessä omistuksessa. Vihtiläisten tietoudessa on parhaiten Riuttaranta, sillä se on jo melkein 60 vuoden ajan toiminut ensisijaisesti rippileirikäytössä.

Kuva 3 Riuttarannan ja Moksjärven sijainti Vihdissä (pohjakartta: karta.paikkatietoikkuna.fi).

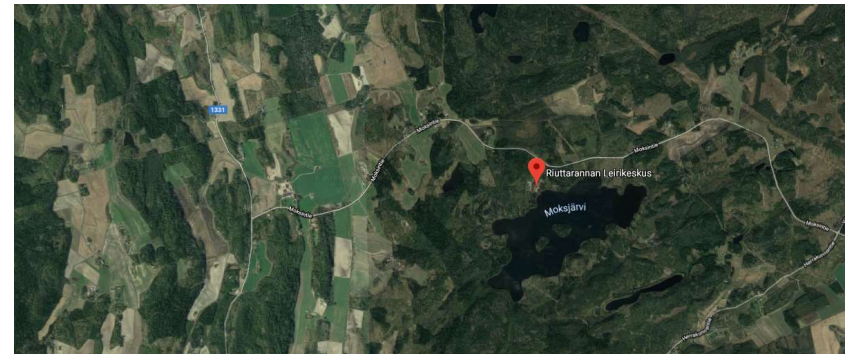
Kuva 4 Moksijärven ympäristö. Riuttaranta sijaitsee Moksijärven pohjoisosassa (pohjakartta: kartta.paikkatietoikkuna.fi).

2.2 Riuttaranta ennen ja nyt

Riuttaranta sijaitsee Vihdissä Moksien alueella Moksjärven rannalla. Moksi on alue Pohjois-Vihdissä, joka oli alun perin muutamien maa-rekisterikylän takamaata (Vihdin kylät, 2018). Lähin asumiskeskittymä on Vihdin kirkonkylä ja sinne on matkaa noin 12 kilometriä. Moksien alueella on harvan asutuksen lisäksi peltoja ja metsää. 1700-luvulla Moksien alue oli vielä pelkästään metsää, mutta alavimmilla kohdilla oli viljelykelpoista maata. Tämän seurauksena Moksiin alettiin 1800-luvulla raivata peltoja ja Pappilan alustalaiset saivat sieltä torpan paikkoja. Viljelykulttuuri vallitsi Moksissa pitkään. Vanhimmat Moksien asukkaat muistavat lapsuutensa ajalta, kuinka Riuttarannan läheisyydessä peltojen ympärillä oli tiiviitä aidasaitoja suojelemaan viljelyksiä metsässä laiduntavilta lehmillä. Nykyisin viljelemättä jätetyt alueet ovat suurelta osin metsittyneet. (Virrankoski, 2000.)

Moksiin rakennettiin Moksjärven rannalle Vihdin kunnan leirikeskus Vihdin Pirtti 1900-luvun alussa ja vuosina 1926-1950 siellä toimi kansakoulu. Vuonna 1959 Moksjärven Riuttaniemeen siirrettiin 1700-luvulta peräisin oleva jalka-aitta. Aitta toimi partiomajana – tai partiokämpänä kuten partiolaiset sitä kutsuvat – päivä- ja yöretkien tukikohtana. Tämä vilkastutti nuorten toimintaa Moksissa Riuttaniemen alueella, jonne ei vielä tuolloin ollut tietäkään. Rippikouluja

alettiin pitämään leirioloissa eri puolin maata 1950- ja 1960-luvuilla. Vihti ei ollut tässä poikkeus. Rippileirejä alettiin alkuun pitää Vihdin Pirtillä erillisinä tyttö- ja poikaleireinä. (Nieminen, 2006, 160, Rissanen Antero, 1998, 41-49.)

Kuva 5 Ilmakuva Moksien alueesta (maps.google.com).

Keskustelua Vihdin seurakunnan oman leirikeskuksen tarpeellisuudesta oli jo aiemmin käyty sekä kirkkoneuvostossa että kirkkohallintokunnassa. Vuonna 1960 nuorisotyötoimikunta ehdotti leirejä palvelevien rakennelmien pystyttämistä Moksiin Riuttaniemen alueelle. Vuonna 1967 valmistui Riuttaniemeen päärakennus, joka tarjosi mahdollisuudet leireihin niin lapsille, nuorille kuin aikuisillekin luonnonkauniilla alueella. Nimikilpailun tuloksena leirialue sai nimekseen Riuttaranta. (Nieminen, 2006, 160-161.)

Kuva 6 Riuttarannan ensimmäinen päärakennus kuvattuna 5.4.2019 © Aki Sahrman.

Majoitustiloja oli alkuvuosina niukalti. Rippileireillä, jotka olivat siihen mennessä muuttuneet jo sekaleireiksi, tytöt nukkuivat sisällä päärakennuksessa lattialla ja pojat ulkona teltoissa. Päiväsaikoihin sisätilat palvelivat puolestaan luokahuoneina. Viimein vuonna 1978 myös pojat pääsivät nukkumaan sisätiloihin, kun päärakennuksen tuntuun rakennettiin kaksi majoitusrakennusta. Samoihin aikoihin valmistui myös rantasauna, jossa oli kaksi saunaa ja kookas takahuone. Kyseinen sauna purettiin uuden tieltä vuonna 2015. (Niemi, 2006, 161.)

1980-luvulla päärakennuksen kylpytilat ja sauna remontoitiin vessoiksi. 2011 puolestaan sekä päärakennus, että majoitustilat remontoitiin sisäilmaongelmien vuoksi. Samassa remontissa uusittiin päärakennuksen WC-tilat, joiden pohjaratkaisua myös muutettiin. Vanhan puolen päärakennuksen remontit sisäilman parantamiseksi eivät kuitenkaan auttaneet ja vuonna 2016 päärakennus asetettiin käyttökieltoon ja se tulevaisuudessa puretaan.

Kuva 7 Ilmakuva Riuttarannasta Moksjärven yltä 15.1.2019 © Aki Sahrman.

Rippikoululaisten määrä oli kovassa nousussa 1980-luvulta eteenpäin ja niinpä Vihdin seurakunta tarvitsi Riuttarantaan toisen päärakennuksen mahdollistaakseen kahden leirin yhtäaikaisen järjestämisen. Uusi päärakennus valmistui vuonna 1991. Maan elintason nousu näkyi myös tässä ”*korpihotellissa*”, sillä majoitushuoneissa oli pääsääntöisesti omat WC-tilat. (Nieminen, 2006, 161.) Uuden puolen hyvin varusteltu laitoskeittiö alkoi palvelemaan koko leirialueen ruokatarpeita.

Uuden päärakennuksen myötä Riuttaranta jakautui kahteen puoleen: uuteen ja vanhaan. Uudesta puolesta puhuttaessa on kyse vuoden 1991 päärakennusta ja sen pihapiiristä. Vanhaan puoleen puolestaan kuuluu vuoden 1967 päärakennuksen sekä vuoden 1978 majoitusrakennusten yhteydessä olevat alueet. Kummankin puolen pihapiirissä on oma lipputanko ja leirikirkko, joka on luonnossa sijaitseva paikka hengelliselle toiminnalle.

Uuden ja vanhan puolen väliin sijoittuu rantasauna, joka on tarvittaessa kummankin puolen käytössä. Tämän opinnäytetyön suunnittelalueena on Riuttarannan vanhan puolen alue.

Kuva 8 Vanhan puolen leirikirkko 5.4.2019 © Aki Sahrman.

Kuva 9 Riuttarannan aluepiirustus (pohjakartta: kartta.paikkatietoikkuna.fi).

Ensisijaisesti Riuttarantaan varaukset tekee Vihdin seurakunta. Toisena varaukset tekee Kauniaisten seurakunta, sillä heillä ei ole omaa leirikeskusta. Tämän jälkeen muut tahot voivat pyytää tarjousta Riuttarannan tai sen tiettyjen tilojen, kuten pelkästään rantasaunan vuokraamisesta. (Kanerva, 2019.)

Seurakunnan rahatilanne huononee lisääntyvän uskonnottomuuden, ateismin ja moniuskontoisuuden sekä erityisesti uskontokritiikin ja uskontokielteisen ilmapiirin takia. Ihmisiä eroaa kirkosta yhä enenevässä määrin. Näin ollen kirkon toimintakulttuuri on tällä hetkellä murroksessa. Taloudellisen tilanteen heikkenemiseen pyritään reagoimaan muuttamalla tehtäviä, yhdistämällä työaloja ja tekemällä yhteistyötä seurakuntien välillä. Myös seurakuntaliitokset ja työn ulkoistaminen ja ostopalvelusopimukset ovat merkkejä samasta ilmiöstä. (RKS, 2017, 63.)

Näiden syiden seurauksena Riuttarantaa yritetään myydä enenevässä määrin Vihdin seurakunnan ulkopuolelle silloin, kun alue ei ole sen omassa käytössä. Etenkin kesän ulkopuoleiset arkipäivät keskus on usein tyhjillään. Yleinen tietous Riuttarannan tarjoamista mahdollisuuksista tuntuu olevan Riuttarannan emännän Leena Kanervan mukaan heikkoa. Tämän takia ihmiset eivät löydä Riuttarantaan.

(Kanerva, 2019.) Opinnäytetyön suunnitelmassa otetaan huomioon leirikeskuksen käyttö myös ulospäin vuokrattavana paikkana.

Riuttaranta ei ole historiansa aikana toiminut pelkästään rippikoulu- ja leirikäytössä. Vuoden 1997 Riuttarannan uusi puoli toimi vanhainkotina Vihdin Hopearinteen ollessa remontissa. Vuosina 2015 ja 2016 Riuttarannan molemmat puolet toimivat pakolaiskeskuksena. Tuolloin paikasta käytettiin nimitystä *”Toivon keskus”*. Riuttaranta tarjosi toivoa ja kodin ihmisille, jotka tulivat toivottomista tilanteista turvaan. Riuttaranta majoitti parhaimmillaan noin 130 pakolaista. (Savolainen-Kauppi, 2019.) Vihdin seurakunta sai vuonna 2017 Yhdessä-palkinnon nopeasta ja innovatiivisesta toiminnastaan pakolaisten hyväksi (Vihdin seurakunta, 2017). Toivon teema on Vihdissä yhä tänäkin päivänä läsnä. Nykyisin Vihdissä toimii *”Toivon paikka”*, joka on Vihdin seurakunnan järjestämä ja tarjoaa keskiviikkoisin avoimen kohtaamis- ja lounaspaikan kaikille ihmisille. Lisäksi Vihdin seurakunnalla on *”Toivon Jyvä”* -kädentaitajien putiikki, jonka tuotto lahjoitetaan lähetystyön hyväksi.

2.3 Riuttarannan merkitys vihtiläisille

Riuttaranta on ollut aktiivisessa rippikoulukäytössä jo yli 50 vuotta. Vaikka kirkkoon kuuluvien määrä on laskussa, käy Vihdissä yhä tänäkin päivänä yli 80% nuorista rippikoulun (Järvinen, 2019). Tämä tarkoittaa sitä, että jo yli 50 vuoden ajan hyvin suuri osa vihtiläisistä on viettänyt Riuttarannassa elämästään vähintään viikon rippileirillä. Vihdissä useita vuosia toiminut nuorisotyönohjaaja Panu Janhunen totesikin, että Vihdissä ei liene toista samanlaista paikkaa, joka olisi läsnä niin monen vihtiläisen elämässä tietyssä elämäntilanteessa. Osalle Riuttaranta on jo ennen rippileiriä tuttu lastenleireiltä ja jotkut ihmiset saattavat käydä siellä vasta myöhemmin elämässään erinäisissä nuorten, aikuisten tai eläkeläisten tapahtumissa, kuten nuortenleireillä, saunailloissa tai omaishoitajien päivissä.

Vuonna 2019 kesällä vanhan puolen käytöstä on ensimmäistä kertaa 50 vuoteen luovuttu kokonaan ja vanhan puolen rippileirit on siirretty Virroille. Saman vuoden rippikouluhakemuksissa oli Riuttaranta kuitenkin huomattavasti suosittu hakukohde, mikä osaltaan kieli siitä, että Riuttaranta on rakastettu paikka (Janhunen, 2019). Monien leiriläisten isosisarukset, vanhemmat ja kenties jopa isovanhemmat ovat hyvinkin saattaneet käydä oman rippileirinsä juuri Riuttarannassa. (Kanerva, 2019.)

Kysyin Leena Kanervalta, joka on ollut Riuttarannan emäntä viimeiset 22 vuotta, kuinka ihmiset ovat hänelle luonnehtineet Riuttarantaa. Uudet kävijät ovat usein yllättyneitä alueen ja luonnon kauneudesta ja rauhasta. Useammin Riuttarannassa käyneet taas kuvailivat Riuttarantaan saapumista kotiin palaamiseen. Riuttaranta tarjoaa Kanervan mukaan matalan kynnyksen saapua seurakunnan tiloihin. (Kanerva, 2019.)

Kysyessäni Vihdin seurakunnan johtavalta diakoniatyöntekijältä Päivi Savolainen-Kauppilalta miten hän kuvailisi Riuttarantaa pakolaiskeskuksen aikana, hän vastasi koko Riuttarannan olleen yhtä suurta perhettä. Perheestä puhuivat silloin niin paikan asukkaat kuin kaikki työntekijät vartioita ja sairaanhoitajia myöten. (Savolainen-Kauppila, 2019.)

Kuva 10 Vanhan puolen majoitusrakennukset kuvattuna vanhan puolen päärakennuksen edustalta 5.4.2019 © Aki Sahrman.

3 Rippikoulu – opetusta kasteeseen

Sanan *Rippikoulu* alkuperä on lasten ensiripissä eli synnintunnustuksessa, jonka yhteyteen muodostui rippikuulusteluista eräänlainen uskontutkinto. Tämä oli rippikoulun esiaste ja Suomessa tämä tutkinto kantaa yhä nimeä rippikoulu, vaikka sillä ei ole ripin kanssa enää juuri mitään tekemistä. (Rissanen Antero, 1998.)

Kirkko kohtaa rippikoululla noin 80% Suomen kaikista 14-15-vuotiaista. Noin 90% rippileireistä sisältävät viikon mittaisen leirijakson. Rippikoulu on kaikille avoin uskontokuntaan katsomatta. Ainoastaan konfirmaatioon edellytetään kaste ja kirkon jäsenyys. (uskonnonvapaus.fi, 2018.)

Kirkon tehtävänä on ollut jo melkein 2000 vuoden ajan antaa kasteopetusta. Kasteopetuksella tarkoitetaan niin kaste- ja ehtoollisopin opetusta, kuin yleisestikin kristinuskon perustietojen opettamista. Uskonpuhdistuksen (1500-luvulla) myötä Ruotsi-Suomessa seurasi puhtasoppisuuden aika. Tällöin kirkkoomme luotiin kasvatusjärjestelmä, joka säilyi aina 1800-luvulle asti. Tämän järjestelmän sisällä syntyi suomalainen rippikoulu. (Sakasti, 2019.)

3.1 Rippikoulun historia

Alkukirkon ajoista lähtien kasteella on tultu seurakunnan jäseneksi. Kasteen saadakseen oli vastaanotettava ja ymmärrettävä pelastus-sanoma. Alkuun pakanoiden kastaminen voitiin suorittaa heti pelastussanomana vastaanottamisen jälkeen. Ajan kuluessa tilanne muuttui, eikä näin voitu enää menetellä, sillä pakanoilta puuttuivat edellytetyt perustiedot pelastussanomana ymmärtämiseen. Kristittyjen vainot pakottivat myös seurakunnat pitämään tarkempaa kontrollia siitä, keitä hyväksytään uusiksi jäseniksi. Näin syntyi 1. vuosisadan lopulla ensimmäinen kasteopetusinstituutio (*katekumaatti*), joka oli aikuisten kristityksi aikovien opetusta. Katekumaatin kukoistus oli 300-400-luvuilla. Katekumaattiaika jakautui kahteen vaiheeseen: 2-3 vuoden mittaiseen koe- ja tutustumisjaksoon, jonka jälkeen pidettiin lyhyt opetusjakso. Tämän jälkeen katekumaattiaika huipentui kasteeseen. (Rissanen Antero, 1998, 8-22.)

Kasteoppilaiden oppiminen toteutui seurakunnan keskellä koe- ja tutustumisjakson aikana. Kasteoppilaat saivat osallistua jumalanpalveluksessa vain alkuosaan, mutta ehtoolliselle he eivät saaneet osallistua, vaan heidän oli lähdeittävä. Heidät lähetettiin pois sanoin *Ite, haec missa est*, mikä tarkoittaa *menkää, tämä on poisjättämisen aika*. Sana *messu* – jumalanpalvelus, jossa vietetään ehtoollista –

tuleekin sanan *missa* väärin ymmärtämisen takia. (Rissanen Antero, 1998, 22.)

Katekumaatti koski vain aikuisia kristityiksi aikovia. Kristinuskosta tuli vuonna 380 Rooman valtionuskonto, minkä seurauksena 400-luvulta eteenpäin suosittiin lapsikastetta. Tämä johti siihen, että katekumaatti menetti merkityksensä, sillä opetus siirtyi kasteen jälkeiseen aikaan. (Rissanen Antero, 1998, 23-26.)

Keskiajalla uskon opettaminen toteutui käytännössä kolmea pääkanavaa käyttäen. Kotona vanhemmat opettivat lapsiaan, aikuiset puolestaan oppivat kirkon penkissä ja lisäksi oli tarjolla rippiopestusta. Ripin, eli synnintunnustuksen, muodot ovat vaihdelleet läpi historian. Sen merkitys keskiajalla oli kuitenkin suuri, sillä ripin avulla ihmiset pystyivät tarkastelemaan omia syntejään ja pyrkimään pelastuksen tielle. Ripin suorittaminen oli myös ehtona ehtoolliselle osallistumiselle. (Rissanen Antero, 1998, 23-26.)

Nykyään rippikoulu on konfirmaatio-opetusta. Konfirmaatio on luterilaisen käsityksen mukaan kasteessa lahjaksi saadun uskon *vahvistamista* (Kotka-Kymin seurakunta, 2019). Katolisessa kirkossa konfirmaatioon puolestaan ei kuulunut ollenkaan opetusta. Konfirmaatio oli

yksi katolisen kirkon sakramenteista (pyhä toimitus). Ajatuksena konfirmaatiossa oli se, että Jumala vahvistaa seurakuntalaista. Uskonpuhdistuksen myötä konfirmaatio hylättiin sakramenttina, koska tulkittiin, että kaste ei tarvinnut vahvistusta, sillä pelastus oli annettu siinä. Tästä syystä varsinainen vahvistaminen oli opetusta, jotta kastettu ymmärtäisi, minkä lahjan hän kasteessa oli saanut. Tämän lisäksi opetus valmisti myös kristityn käymään ehtoollisella. Näin sai alkunsa luterilainen rippikoulu (konfirmaatio-opetus) ja sen päättävä konfirmaatiojuhla. (Rissanen Antero, 1998, 26-30.)

Suomessa 1740-luvulla Turun tuomiokapuli määräsi rippikoulut pakolliseksi kaikissa hiippakunnan seurakunnissa. Porvoon hiippakunta antoi vastaavan määräyksen vuonna 1774. Rippikoulun toteutusta ohjasivat alkuun vuoden 1686 kirkkolaki ja tämän jälkeen 1859 käsi- kirja. Ensimmäisen rippikoulusuunnitelmansa Suomen kirkko sai 1919. (Rissanen Antero, 1998, 41-42.)

Ensimmäinen rippikoulusuunnitelma muuttui jo vuonna 1921 alakan- sakoulupakon myötä. Rippikoulujen pääpaino siirtyi kristinoppiin ja Raamatun tuntemiseen. Sotien jälkeinen rippikoulusuunnitelma otti puolestaan entistä paremmin huomioon rippikoulun pedagogisia puolia ja rippikoulun suhdetta seurakunnan nuorisotyöhön. Rippikoulut

alkoivat yleistyä leirimuotoisina 1950-luvulla. (Rissanen Antero, 1998, 41-49.) Seurakunnat ympäri maata perustivat rippileirejä var-
ten omia leirikeskuksia 1960-luvulla (Nieminen, 2006, 160). 1960-
luvulla tapahtui yhteiskunnassa useita muutoksia niin kasvatuksessa
kuin opetuksessakin, jonka seurauksena 1971 valmistui jälleen uusi
rippikoulukokonaissuunnitelma. Tällä kertaa opetuksessa nostettiin
esille nuorten omista ongelmista lähtevää opetusta. 1980 päivitettiin
rippikoulusuunnitelmaa, joka jatkoi samaa linjaa. (Lundman, 2010,
26.) Vuoden 2001 rippikoulusuunnitelmassa päälinjauksina olivat
mm. rippikoulun puolen vuoden kesto ja seurakuntayhteyden koros-
taminen. Myös leirin järjestämiseen kaivattiin niin sanotusti tiimimäi-
sempää otetta. Vuoden 2017 rippikoulusuunnitelma on vienyt edelli-
sen suunnitelman aatteita pidemmälle ja on otteeltaan ohjaavampi
kuin edeltäjänsä. (RKS, 2017.) Uusi rippikoulusuunnitelma tuokin
mukanaan myös uudenlaisia tilatarpeita, joihin tämä opinnäytetyö
pyrkii löytämään yhden esimerkkiratkaisun.

3.2 Rippikoulusuunnitelma 2017

Rippikoulut toteutetaan aina kulloinkin voimassa olevan rippikoulu-
suunnitelman mukaisesti. Rippikoulusuunnitelma on valtakunnalli-
nen, ja se sisältää niin pakollisia sisältöjä kuin myös ohjeita rippikou-
lun suunnittelemiseen ja toteuttamiseen paikallisesti. Rippikoulu-
suunnitelma ei kerro yksityiskohtaisesti ja suoraan millainen rippikou-
lun tulisi olla. Rippikoulusuunnitelma kertoo mitä rippikoulussa aina-
kin pitäisi olla ja se pyrkii antamaan työntekijöille käyttöön välineitä
rippikoulun pitämiseen. (RKS, 2017, Huhtala, 2017.)

Rippikoulusuunnitelma 2017 jatkaa vuoden 2001 linjauksia. Rippi-
koulu on yhä puolen vuoden mittainen. Prosessiin sisältyy neljä
osiota: teemapäivät, Jumalanpalvelus ja nuorisotoiminta, intensiivi-
jakso sekä konfirmaatio. Teemapäivät pitävät usein sisällään startti-
päivän, vanhempainpäivän ja muutaman ryhmätapaamisen, joihin si-
sältyy esimerkiksi messu- ja ehtoollisopetusta. Jumalanpalvelus ja
nuorisotoiminta -osiossa puolestaan osallistutaan ryhmän kanssa ju-
malanpalvelukseen ja ehtoolliselle. Intensiivijaksolla tarkoitetaan lei-
riä tai päiväleiriä. (RKS, 2017.) Rippikoulun päättää konfirmaa-
tiojuhla. Monessa perheessä rippikoulua pidetään eräänlaisena ai-
kuistumisriittinä, sillä rippikoulu mahdollistaa uusien vastuiden kan-
tamista: kummiksi ryhtymistä, itsenäistä osallistumista ehtoolliselle,

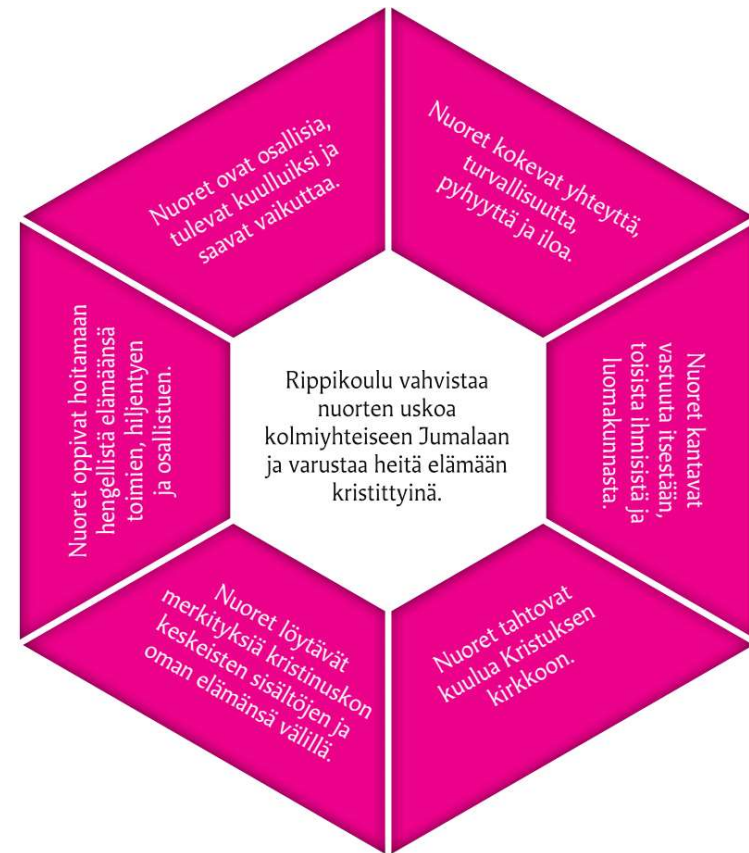
äänestämistä seurakuntavaaleissa (kunhan on yli 16 vuotias) ja lupaa mennä kirkossa naimisiin.

Vuoden 2017 rippikoulusuunnitelmassa painotetaan nuorten osallisuutta ja dialogia. Näiden lisäksi ehtoollinen, isoset eli ryhmänohjaajat sekä ylipäänsä hengellisyys ovat saaneet vuoden 2001 rippikoulusuunnitelmaa suuremman roolin (Huhtala, 2017, 15). Rippikoulun toiminta-ajatuksena on:

”Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä.”

(RKS, 2017, 19.)

Toiminta-ajatus pyritään toteuttamaan kuuden tavoitteen avulla, jotka on kirjattu nuoren näkökulmasta. Tavoitteista tulee hyvin ilmi kirkon tahtotila ja suuntaviivat niin koko rippikoululle kuin yksittäisille työskentelyillekin.

Kuva 11 Rippikoulusuunnitelman kuusi tavoitetta (RKS, 2017, 20).

3.3 Rippikoulu tämän päivän Vihdissä

Rippikoulu ei enää tänä päivänä ole pelkkää kasteopetusta ja armon avaamista nuorten elämänvoimaksi, vaan myös nuorten kohtaamista. Rippikoulussa pyritään antamaan rippikoululaisille eväitä kasvuun ja elämään. Rippikoulussa pohditaan monia kysymyksiä, jotka liittyvät nuoren kehitysvaiheeseen. Tällaisia kysymyksiä ovat Suomen evankelisluterilaisen kirkon (evl.fi, 2019) mukaan muun muassa elämänarvot, ihmissuhteet, seksuaalisuus, perhe, ympäristökysymykset, vastuu ja oikeudenmukaisuus. Rippikoulussa usein myös syrjäytynyt nuori pääsee osaksi porukkaa ja saa kokea ihmiselle erittäin tärkeät hyväksytyksi tulemisen ja johonkin kuulumisen tunteet. Rippikoulusta saattaa myös jäädä käteen elinikäisiä ystäviä, joita ei olisi muutoin tullut välttämättä ikinä edes kohdattua. Näenkin rippikoulun yhä tänäkin päivänä olevan loputtomien mahdollisuuksien kehto, jonka muistot kantavat pitkälle. Nuo muistot laajenevat entisestään, kun vierailaan uudestaan paikassa, jossa rippikoulua pidettiin.

Vihti on laatinut vuoden 2017 rippikoulusuunnitelman mukaisen paikallisuunnitelman, jonka mukaisesti kaikki Vihdin seurakunnan rippileirit järjestetään. Yhdestä rippikoulusta on aiempien rippikoulusuunnitelmien mukaan vastuussa kolme ohjaajaa, joista yhden tulee olla pastori. Ennen vuoden 2017 uudistusta Vihdin rippikoulun

intensiivijaksolla oli päivittäin pääsääntöisesti kaksi pidempää oppituntia, joissa kaikki oppilaat olivat läsnä yhden ohjaajan opettaessa.

Rippikoulusuunnitelma 2017 korostaa nuorten osallistumista ja dialogia. Vihdin seurakunnan nuorisotyönohjaaja Panu Janhusen mukaan Vihdissä on pyritty vastaamaan rippikoulusuunnitelman tuomiin haasteisiin pienentämällä opetustilanteissa ryhmäkokoja. Opetustilanteet ovat näin ollen intiimimpiä ja niissä voi olla helpompi puhua ja jakaa ajatuksia. Nykyisin koko ryhmä jaetaan toisella näistä isommista oppitunneista kolmeen pienempään ryhmään kolmelle pisteelle, joilla kullakin on oma ohjaajansa. Tietyn ajanjakson jälkeen ryhmä vaihtaa pistettä ja näin ollen kaikki kolme ryhmää käyvät kaikilla kolmella pisteellä. (Janhunen, 2019.) Siinä missä ennen opetukseen on riittänyt yksi suuri tila ja yksi ohjaaja, tarvitaan nykyisin kolme kohtalaisen kokoista tilaa ja kolme ohjaajaa.

Vuosittain noin sata nuorta, joka on noin kolmannes Vihdin rippikoulun käyvistä nuorista, aloittaa seurakunnan oman ryhmäohjaajakoulutuksen (isokoulutus) ja noin 30-40 näistä hakeutuu seuraavana kesänä rippileirille ryhmänohjaajaksi. Näin yhdellä leirillä luodut perinteet ja hyväksi todetut toimintatavat siirtyvät seuraavalle leirille sekoittuen muiden ihmisten kokemusten ja toimintatapojen kanssa.

4 Paikan teoria

Paikkalähtöinen suunnittelu ei ole aina itsestäänselvyys. Onkin tärkeää määritellä mitä ominaisuuksia paikkoihin sisältyy ja miksi niiden huomioiminen on suunnittelussa merkittävää. Paikka ei ole vain kohde kartalla vaan paljon enemmän. Paikoilla on usein ihmisille iso merkitys, vaikka sitä ei itse täysin tiedosteta tai aktiivisesti muisteta. Joskus vasta merkitykselliseen paikkaan takaisin saavuttaessa tulvivat mieleen paikan muistot, kokemukset ja merkitykset. (Forss, 2010, Louekari, 2006.) Tästä kokemuksesta muun muassa Leo Tolstoi kirjoitti 1850-luvulla kirjassaan *Lapsuus*, poikaikä, nuoruus:

”Saavuimme Petrovskojeen yöllä, ja minä nukuin niin sikeästi, etten nähnyt taloa enkä koivukujaa enkä ketään kotiväestä, joka oli jo ajat sitten mennyt nukkumaan. Kumara Foka-ukko tuli paljain jaloin, jokin vaimonsa nuttu päällä ja kynttilä kädessä päästämään oven haasta. Nähdessään meidät hän alkoi tärinästä ilosta, suuteli meitä olkapäähän, pani kiireesti huopansa pois ja alkoi pukeutua. Kuistin poikki ja portaat kuljin vielä kunnolla heräämättä, mutta eteisessä oven lukko, salpa, vino lattialankku, laari, vanhakynttilänjalka, entiseen tapaan talin tuhrima, juuri sytytetyn viinon kylmän talikynttilän heittämät varjot, ikuisestipölyinen kaksoisikkuna, jota ei milloinkaan avattu ja jonka takana muistin pihlajan kasvavan - kaikki se oli niin tuttua, niin muistorikasta, niin keskenään sopuisaa, aivan kuin saman ajatuksen yhdistämää, että äkkiä tunsin

tämän rakkaan vanhan talon hyväilyn itsessäni. Tahtomattakin mieleeni kohosi kysymys: kuinka me – minä ja talo – olimme näin kauan tulleet toimeen ilman toisiamme? Ja minulle tuli kiire juosta katsomaan, olivatko muut huoneet yhä entisellään. Kaikki oli samanlaista, kaikki vain oli käynyt pienemmäksi, painavammaksi, karkeammaksi. Mutta silti talo sulki minut – sellaisena kuin olin – riemukkaasti syleilyynsä ja lattian jokaisella lankulla, jokaisella ikkunalla, portaiden joka askelmalla herätti minussa suunnattomasti kuvia, tuntemuksia, tapahtumia ainiaaksi kaikonneesta onnellisesta menneisyydestä.”

Leo Tolstoi (Tolstoi, 1983.)

Paikkalähtöisestä suunnittelusta on käyty aktiivista keskustelua suhteellisen lyhyen ajan. Suunnittelijalla on merkittävä rooli siinä, miten paikan eri ominaisuudet tuodaan esille vai tuodaanko ollenkaan. Mikäli esimerkiksi paikan historiaa ei oteta ollenkaan huomioon, katoaa rakentaessa helposti myös merkityksiä ja muistoja. Suunnittelijan tehtävä on luoda kestäviä paikkoja, joilla on merkitystä. (Louekari, 2006, Forss, 2010.)

”Me luomme paikkoja, joihin muistot kiinnittyvät ja jotka vuorostaan vaikuttavat siihen, millaisia olemme.”

Lauri Louekari (Louekari, 2006, 284.)

4.1 Genius loci – paikan henki

Genius loci on alkujaan muinaisten roomalaisten käyttämä termi. Vanhan roomalaisen uskonnon mukaan jokaisella itsenäisellä oliolla oli oma *genius*, suojeleva henki. Tämä henki antaa elämän ihmisille ja paikoille, on mukana syntymästä kuolemaan ja antaa luonteen ja olemuksen. Jopa jumalilla oli omat geniuksensa. Genius määrittelee mikä asia oikeasti on tai tahtoo olla. Christian Norberg-Schulz (1926-2000) toi *genius loci*-käsitteen arkkitehtuuritutkimukseen. Hän oli ensimmäisiä arkkitehtuuriteoreetikkoja, jotka käsitelivät paikan kokemista nimenomaan arkkitehtuurin näkökulmasta. Norberg-Schulzin mukaan ihmisille oli tärkeää määritellä maailmaa ja ympäristöä täsmällisistä hahmoista ja tyypeistä. Ihminen pystyi tunnistamaan olemassaolon tärkeyden syntyvän asumisen ja asuinympäristön geniuksesta. Paikan kanssa tuli olla hyvissä väleissä niin fyysisesti kuin henkisesti. (Norberg-Schulz, 1980, 18.)

Tunnelma syntyy Norberg-Schulzin mukaan paikan aineellisesta ja muodollisesta rakenteesta, joka on riippuvainen siitä, kuinka asiat on tehty (Norberg-Schulz, 1980). Norberg-Schulz määrittelee ihmisen ulottumisen neljässä suunnassa: horisontaalinen ja vertikaalinen, sekä taivaan ja maan suunnat. Tärkeitä ja konkreettisia tilan ominaisuuksia ovat myös keskittyminen, suunta ja rytmi, jotka vastaavat

hahmolakien järjestäytymisperiaatteita. Geometrisuus kehittyi näistä suhteista. (Norberg-Schulz, 1988, 21-31.) Norberg-Schulz analysoi paikkaa tilan ja luonteen kategorioiden avulla. Tila on hänelle paikan elementtien kolmiulotteinen järjestys ja luonne paikan yleinen tunnelma. Norberg-Schulzin ajatuksissa on kuitenkin ristiriitoja ja aukkoja kuten Forss (2010, 121) osoittaa: *genius loci* on Norberg-Schulzin mukaan annettu ja muuttumaton. Norberg-Schulz myös määrittelee, että *genius loci* määräytyy sen mukaan, mitä visualisoidaan, symbolisoidaan, täydennetään tai mitä merkityksiä paikkaan kootaan. Näin ollen *genius loci* ei voi olla muuttumaton, mikäli esimerkiksi alueelle rakentaminen määrittää sitä.

Lisäksi Norberg-Schulzia on kritisoitu siitä, että hän jättää ihmisen omat kokemukset huomiotta ja näkee tilan olevan aineellisten elementtien järjestystä ja paikan luonteen syntyvän aineellisten elementtien rakenteesta (Forss, 2010, 77). Kiurun (2002) mukaan Norberg-Schulz puolestaan yrittää luoda liian kaikenkattavaa teoriaa, yhdistäen pienet yksityiskohdat maailmankaikkeuteen.

Paikan hengen määrittäminen ei ole mitenkään helppo tai yksinkertainen asia. Vastaus kysymykseen "*Miltä paikka tuntuu?*" voi helposti olla jokaisella ihmisellä erilainen omista havainnoista, kokemuksista,

muistoista ja mielikuvista johtuen. Vastaus saattaa hyvinkin olla suppea ja vain paikan fyysisten ominaisuuksien kuvailua tai sitä voi olla hyvin vaikea sanoittaa laisinkaan. Anne-Mari Forss on kirjassaan Paikan estetiikka perehtynyt niihin ominaisuuksiin, joista paikan kokemisen voidaan katsoa muodostuvan.

4.2 Paikan estetiikka

Forssin (2010, 78-79) mukaan paikan ominaisuudet voidaan jakaa havaittaviin ja tulkinnallisiin ominaisuuksiin. Paikan aistein havaittavia ominaisuuksia ovat materiaaliset muodot, mittakaava ja pinnat. Muotoihin kuuluu muun muassa paikan topografia, arkkitehtuuri, asemakaava, kasvillisuus, sekä esineiden muodot. Mittasuhteisiin kuuluvat aineelliset suhteet ja muotojen koot. Pintoja puolestaan ovat kaikki pinnat ja millaisia ne ovat: kovia, pehmeitä, karheita, siileitä, kuluneita, ehjiä ja niin edelleen. Lisäksi paikan kokemiseen oleellisesti vaikuttavat valo, varjot, äänet ja tuoksut. Nämä kaikki ovat aistein havaittavia ominaisuuksia ja Forssin mukaan näistä muodostuu paikan tunnelma. Tunnelma puolestaan on tulkinnallinen ominaisuus ja voi vaihdella ihmiseltä toiselle heidän omien tulkintojen mukaan.

Paikan tulkinnallisia ominaisuuksiksi Forss (2010, 78) on luetellut historiallisen ulottuvuuden, ajallisen syvyyden, kollektiivisen muistin, sosiaalisen ulottuvuuden, mielikuvat, tunnelman ja genius locin.

Historiallinen ulottuvuus ja ajallinen syvyys

Historiallisesta ulottuvuudesta kertoo esimerkiksi vanhan kylän kasvaminen vuosien tai vuosisatojen aikana suureksi kaupungiksi. Kaupungissa voi olla säilynyt elementtejä kuten rakennuksia vanhasta kylästä ja näin ollen vanha kylä on – ainakin jollain tasolla – aistittavissa myös uudistuneessa kaupungissa. Vanha kylä ei kuitenkaan ole enää paikkakokemuksena koettavissa samanlaisena kuin se vanhan kylän aikoina oli. Tällainen muutos on myös *ajallista syvyyttä*, mutta ajalliseen syvyyteen sisältyy myös pienemmät aikajänteet kuten vuorokaudenaika, säätilat ja liikkeen. Paikka näyttäytyy jo pelkästään eri vuorokaudenaikoihin erilaisena, puhumattakaan vuodenaikojen vaikutuksesta. Ajankohdan lisäksi myös säätila vaikuttaa esimerkiksi siihen miltä paikan materiaalit näyttävät ja tuntuvat, mikä puolestaan vaikuttaa siihen, kuinka ihminen paikan kokee.

Kollektiivinen muisti

Kollektiivinen muisti kuvaa yhteistä muistikuvaa paikan ajallisesta ja historiallisesta syvyydestä. Vanha kylä, joka on muuttunut ajan saatossa kaupungiksi, voi yhä olla asukkaiden muistissa, vaikka vanhasta kylästä ei olisi kaupungissa mitään fyysistä jäljellä. Näin ollen kaupungin uudet asukkaat eivät käytännössä voi ikinä kokea paikkaa samoin kuin he, jotka ovat asuneet siellä myös vanhan kylän aikoina. (Forss, 2010, 83-96.)

Myös Riuttarannalla on jo kunnioitettavasti historiallista syvyyttä. Vanhimmissa moksilaisilla on vielä muistikuvia alueesta ennen leirikeskusta. Nuo muistot sisältävät lähialueiden laitumia ja tiiviitä aidasaitoja, jotka suojelivat viljelmiä lehmillä. Nykyään näitä elementtejä ei ole Riuttarannassa enää ikävä kyllä nähtävissä. Muutamia aidasaitoja on Moksien alueella vielä, mutta laitumet ja lehmät ovat merkittävästi vähentyneet. Riuttarannan ensimmäinen päärakennus on seissyt jo yli 50 vuotta tiettyssä paikassa katsellen Moksjärveä. Kun rakennus puretaan, onko Riuttarannan vanha puoli enää tunnistettavissa niille, jotka esimerkiksi tulevaisuudessa tuovat uudistuneeseen leirikeskukseen lapsiaan? Tuovatko uudet ratkaisut mieleen enää muistoja omista hyvistä hetkistä esimerkiksi omalta rippileiriltä?

Sosiaalinen ulottuvuus

Vaikka fyysisesti paikka olisikin muuttunut, niin kenties muistamisessa auttaa *sosiaalinen ulottuvuus*. Rippikoulun tavoitteena on, että jokainen nuori tulee kohdatuksi. Tässä kohtaa paikan fyysisillä ominaisuuksilla ei välttämättä ole merkitystä, mutta tuo kokemus kohdatuksi tulemisesta kantaa pitkälle. Muisto siitä voi hyvinkin muistuttaa myöhemmin paikasta missä se tapahtui.

Forssin (2010, 96) mukaan sosiaalisessa ulottuvuudessa on kyse *”paikassa tapahtuvan inhimillisen toiminnan sekä ihmis- ja kommunikaatiosuhteiden muodostamasta aineettomasta verkostosta, joka koetaan erottamattomana osana paikkaa.”* Rakennuksista Pauline von Bonsdorff puolestaan kirjoittaa *”Rakennus edustaa, artikuloi ja ilmentää instituutiota, jonka käytössä se on, ja toimintoja, joita siellä suoritetaan.”* (von Bonsdorff, 1998, 161) Näin ollen myös Riuttarantaan tulevan leirikeskukseen on hyvä ilmoittaa olemuksellaan, muotokielellään ja yksityiskohdillaan olevansa seurakunnan rakennus ja tarjoavan yhteyttä sekä uskonasioihin että muihin ihmisiin.

Mielikuvat

Forssin (2010, 102-110) mukaan paikan kokemiseen vaikuttaa myös *mielikuvat* paikasta. Forss käsittelee mielikuvia kolmessa kategoriassa. Mielikuvat voivat olla henkilökohtaisia mielikuvia, yhteisön mielikuvia tai massakulttuurin luomia mielikuvia. *Henkilökotaiset mielikuvat* eivät poikkea suuresti yhteisön mielikuvista. Siinä missä henkilökohtaiset mielikuvat ja kokemukset paikasta ovat merkittäviä *”juuri minulle”* on *yhteisön mielikuvat* käytännössä kooste tai hyvin karkeasti sanottuna keskiarvo henkilökohtaisista mielikuvista.

Mielikuvaan ja paikkakokemukseen vaikuttaa Forssin (2010, 102-110) mukaan henkilöhistoria, mieltymykset ja arvostukset sekä elämäntilanne, huomiointikyky ja paikankokemisolosuhteet. Lisäksi tärkeässä roolissa ovat tiedot, joita meillä on paikasta. Mielikuva paikasta muovautuu jatkuvasti sen pohjalta, mitä tiedämme siitä aiemmin, kuinka sen koemme ja mahdollisesti myös mitä siitä saamme jälkikäteen kuulla. Esimerkiksi jälkikäteen kuultu karmaiseva historiallinen fakta saattaa jättää muuten miellyttävänä koetun paikan mielikuvan negatiivisävytteiseksi – oli se totta tai ei.

Kaikki mielikuvat paikoista ei kuitenkaan perustu suoraan paikan kokemiseen. *Massamielikuvat* ovat nykymaailmassa usein lehtien,

television ja sosiaalisen median muovaamia. Forss käyttää esimerkkinä Firenzeä. Monella ihmisellä on mielikuva Firenzestä, vaikka ei ole siellä koskaan käynyt. Mielikuva voi olla hyvinkin selkeä esimerkiksi ihmisen katsottua Firenzeen sijoittuvan elokuvan. Tähän liitettynä sirpaletiedot sieltä täältä ja aiemmin kuullut tarinat tai faktatiedot Firenzestä muovaavat tätä mielikuvaa. Todellisuudessa kuitenkin nämä näkemykset ja mielikuvat Firenzestä ovat joidenkin muiden luomia mielikuvia, joihin liittyy kameran rajaus, omat kokemukset ja paikan tulkitseminen. (Forss, 2010, 105.)

Omaehtoainen paikkakokemus ei vielä tänä päivänä synny tekniikan keinoin. Ihmisen on mentävä paikalle kokeakseen paikan aidosti. Tulevaisuudessa lähelle paikan kokemista audiovisuaalisesti päästään virtuaalilasien kautta. Tämäkään ei kuitenkaan tuo autenttista paikkakokemusta, sillä jo esimerkiksi pelkästään paikan hajut lisäävät omat kerroksensa paikkakokemukseen, jota ei valo- tai videokuvasta voi kokea.

Massamielikuvat kirkon toiminnasta voivat heilahtaa suuntaan tai toiseen. Riuttarannalle on nyt ja tulevaisuudessa tärkeää pystyä luomaan kullekin kävijälle positiivinen mielikuva paikasta, paikan hengestä ja tunnelmasta, jotta tietoisuus Riuttarannasta lisääntyy

entisestään. Näin ollen kokemuksia paikasta jaetaan eteenpäin. Tämä todennäköisesti lisää puolestaan paikan käyttöä ja vuokrausta ulospäin.

Tunnelma ja genius loci

Tunnelma ja genius loci ovat Forssin (2010, 111) mukaan samankaltaisia ilmiöitä, sillä molempia käytetään kuvailemaan paikan erityistä luonnetta ja identiteettiä. Tunnelma on ilmiönä pinnallisempi kuin genius loci, sillä se muodostuu aina *minä*-näkökulman kautta ja se on herkempi muuttumaan kuin genius loci. Tunnelmaa voidaan päämäärähakuisesti tuottaa esimerkiksi materiaalein ja valaistuksin. Tunnelmakokemus on jokaisella henkilökohtainen. Saman tilan tunnelman voi aistia eri tavoin monien eri tekijöiden summana, johon vaikuttaa niin aistien herkkyys kuin ihmisen oma mielialakin. Tunnelma on myös jotain mitä voidaan paikoin helpostikin muuttaa. Pimeään huoneen tunnelma muuttuu todennäköisesti täysin, kun valot sytytetään. Paikan henki, eli genius loci on Forssin (2010, 119-120) mukaan kuitenkin jotain pysyvämpää. Tunnelma on kokoava ilmiö ja usein se saatetaankin rinnastaa genius locin käsitteeseen. Forssin mukaan sekä genius locia että tunnelmaa käytetään korostamaan paikan omaa erityistä luonnetta. Forssin mukaan tunnelmasta poiketen yhdistävä tekijä genius locia käsittelevissä teksteissä on se, että käsite

liukuu sanallisen ilmaisun ulottumattomiin. Pauline von Bonsdorff (1998, 227) toteaaakin että genius *”ei ole tiedon objekti, vaan voima, joka vaikuttaa paikkaan olematta itse silmännähtävä tai kuvailtava; sen puoleen voi kallistaa korvansa, mutta sen ääriviivoja on mahdotonta piirtää”*. Useat kuvailut genius locista päättyvät paikan piirteiden kuvaamiseen.

Norberg-Schulzin mukaan genius loci on annettu ja täten paikalle tulisi rakentaa tämän hengen mukaan. Tämä on Forssin (2010, 121) mukaan *”nostalgista ihmisen ja luonnon suhteen mystifiointia.”* Forss kuvaa genius locin antavan paikalle luonteen ja laadun, siinä missä tunnelma on koettua tilaa. Genius locin on paikan kokonaiskokemista ja kaikkien edellä mainittujen osatekijöiden summa. Genius lociin liittyy niin aistein havaittavat kuin tulkinnallisetkin ominaisuudet. Forssin mukaan toisin kuin tunnelmaa, genius locia ei voida suunnitelmallisesti tuottaa. Tunnelman voidaan katsoa olevan koettua tilaa ja genius locin koettua paikkaa. (Forss, 2010, 121-156.)

Kaiken kaikkiaan paikan henki muodostuu monien tekijöiden summasta ja sitä on hyvin vaikea tarkoituksellisesti tuottaa. Genius loci on Reima Pietilän mukaan *”ilmapiiri, se tarkoittaa jonkin paikan herättämiä mielleyhtymiä tai paikan luonnetta. – – Arkkitehtonisella*

esineellä joko on se tai ei ole” (Louekari, 2006, 225). Tässä opinnäytetyössä tärkeimmiksi paikan ominaisuudeksi Riuttarannan paikan hengen kunnioittamiseksi nousee paikan historiallinen ulottuvuus ja sen ajallinen syvyys, josta käytän jatkossa nimitystä historiallinen syvyys. Leirikeskus, joka on koskettanut monia jo yli 50 vuoden ajan, tulee säilyä tunnistettavana myös tulevaisuudessa.

5 Paikkalähtöinen suunnittelu

Forss (2010, 147) kirjoittaa suunnittelun voivan olla joko kartta- tai paikkalähtöistä. Karttalähtöisessä suunnittelussa paikka jää usein toissijaiseksi. Paikkaa rakennetaan ulkoa päin jollekin paikalle. Paikan yksilölliset ominaisuudet jäävät vaille huomiota ja eikä niillä ole suunnittelun tai rakentamisen kannalta painoarvoa. Rakentaminen on paikan sijaan rakentamista medialle ja rakennuksen tai alueen läsnäolon tuomista julkiseen tietoisuuteen. Karttalähtöinen suunnittelu johtaa usein siihen, että paikallinen historia jää joko varjoon tai sitä kaunistellaan. Rakennuksesta onkin Forssin mukaan tulleet tällaisessa tapauksessa tuote.

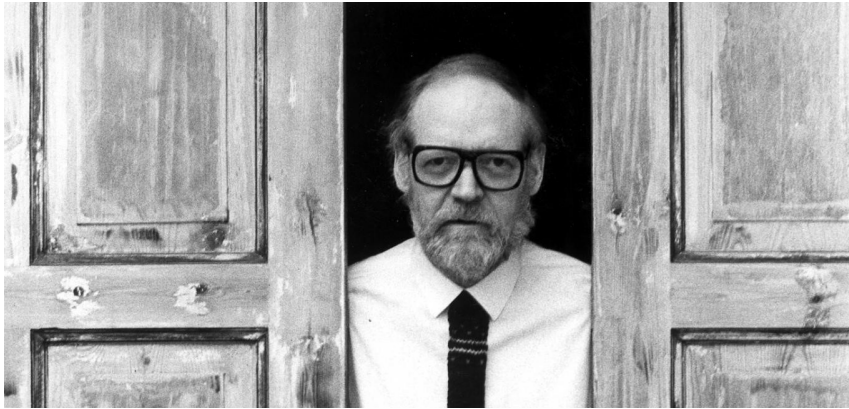
Paikkalähtöisessä suunnittelussa puolestaan lähdetään suunnittelemaan paikan sisältä käsin. Mikäli paikallisuudella ajatellaan vain

arkkitehtuuria, joka ammentaa materiaaleja paikasta ja sen lähiympäristöstä tai jonka muodot kumpuavat ympäristöstä ja maisemasta, on ajatus paikallisuudesta vielä varsin suppea. (Forss, 2010, 142.) Paikallisuuteen kuuluvat kaikki paikan kokemisen ulottuvuudet aistein havaittavista ominaisuuksista tulkinnallisiin ominaisuuksiin. Forssin (2010, 157) mukaan yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa sellaisten rakennusten suunnittelemista, joiden vuorovaikutussuhde ympäristöönsä on merkityksellistä. Vuorovaikutussuhde voi olla myötäilevää, mutta myös haastavaa tai kilpailevaa.

Suomalaisessa arkkitehtuurikentässä minua viehättää erityisesti Reima Pietilän kyky tuoda sanoiksi suunnittelupaikan merkityssuhteita ja suunnitteluratkaisujen vaikutuksia ja symbolisia merkityksiä. Pietilä pyrkikin usein suunnittelussaan korvaamaan ympäristöstä sen mitä rakentaminen sieltä poistaa (Louekari, 2006, 228).

Ulkomaalaisessa arkkitehtuurikentässä minuun vetoaa japanilaissyntyisen Kengo Kuman suunnittelufilosofia. Kuma pyrkii suunnittelussaan nostamaan paikan arvoa ja kokemuksellisuutta. Hän pyrkii tuomaan paikasta aina esille jotain uutta, mikä on ehkä ennen jäänyt huomaamatta. Kuman ratkaisut huomioivat paikan historian ja asetuvat osaksi paikan aikajanaa katkaisematta sitä. (Kuma, 2013.)

5.1 Reima Pietilä

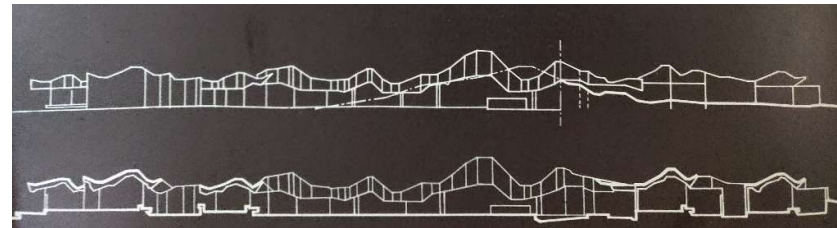
Kuva 12 Reima Pietilä (www.archi-e.fi/raili-ja-reima-pietila).

“Suunnitelkaa paikkoja älkää rakennuksia!”
Reima Pietilä (Louekari, 2006, 291.)

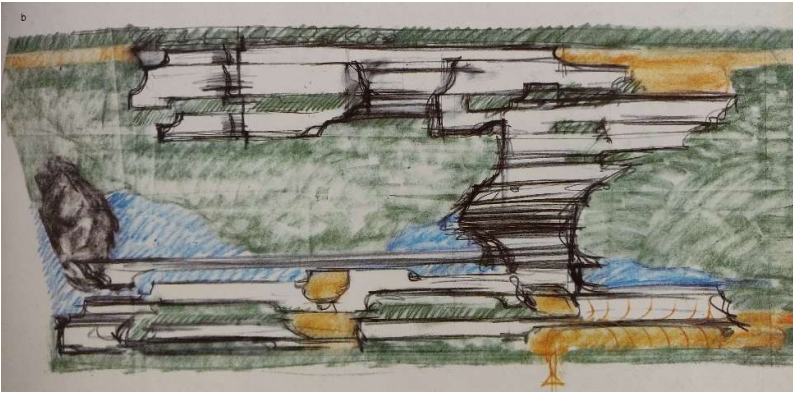
Reima Pietilä (1923-1993) on ollut suomalaisen arkkitehtuurin kehityksessä erityisessä roolissa. Hän oli suomalaisessa kulttuurissa organisen arkkitehtuurin edelläkävijä. Suunnittelun lisäksi hän opetti Oulun yliopistossa arkkitehtuurin osastolla 1973-1979. Louekarin (2006, 219) mukaan Pietilä onnistui luomaan yliopistoon ennen kokemattoman hengen ja innostuksen. Pietilällä oli kyky kielen avulla luoda kiinnostavia assosiaatioita arkkitehtuuriin. Kieli ja ylipäätään puhuminen olivat hänelle keino saada inspiraatiota työhön. Kieli oli hänen mukaansa tärkeimpiä arkkitehtuurin tutkimisen välineitä,

vaikka se toisaalta on myös arkkitehtuurin tutkimisessa tutkimattomin väline. Kielen lisäksi piirtäminen oli Pietilän mukaan tärkeä työväline arkkitehdille. Pietilän mukaan idean kelvollisuus selviää piirtämällä se nopeasti heti sen tullessa mieleen. Taitava sanoitus avaa hänen mukaansa lukuisat assosiaatioiden tiet, kun taas piirros sulkee pois kaikki paitsi yhden. (Louekari, 2006, 220.)

Pietilä ei itse sanonut edustavansa selkeästi mitään linjaa. Hän toimi modernismin aikana yksinäisenä sutena, ja hänen työnsä eivät modernismin aikoina saaneet kovinkaan suurta arvostusta arkkitehtipiireissä. Pietilä omien sanojensa mukaan etsi arkkitehtuurin perushajua ja perusvakioita. Hän sanoo aina etsivänsä mielikuvaa, joka on ideoiden assosiaatio. Esimerkiksi Delhin suurlähetystössä mielikuvana oli *“suomalainen saari, ei toimintolaatikko”*. (Quantrill, 1987, 178-197.)

Kuva 13 Delhin suurlähetystön leikkaus vuodelta 1963 (Quantrill, 1987, 76).

Kuva 14 Yksi Pietilän varhaisimmista Delhin suurlähetystön asema-
piirroksista (Quantrill, 1987, 77).

Louekari (2006, 220) kuvaa Pietilän suunnittelumetodia seuraavasti:

”Pietilä näkee erityisiä luonnon muotokombinaatioita, paikallisia primäärejä muoto- ja tilarakenteita. Näkeminen tässä yhteydessä pitää sisällään organisoivan arkkitehtonisen hahmotuksen mahdollisuuden. Toisessa vaiheessa nähty luontokuva abstrahoituu ja geometrisoituu; ympäristökuvan sisältämät viitteet muuntuvat visuaalisesti hallittavaan muotoon, jossa luonnon kaottinen monimuotoisuus nähdään tietyn muotoperiaatteen tuottamana hallittavana vaihteluna. Kolmannessa vaiheessa abstrahoitu muoto muunnetaan rakennusmuodoksi, jolla on työn erityisiä vaatimuksia

*vastaavia ominaisuuksia; rakennusmuoto on käyttökel-
poisella tavalla varioituva muotoelementti, jonka raken-
taminen on ekonomisten ja teknisten mahdollisuuksien
rajoissa. Rakennusmuoto voi olla rakennuksen koko-
naismuoto tai varioituvasti toistuva muotoalkio.”*

Quantrill (1987) määrittelee Pietilän arkkitehtuurista 5 piirrettä, jotka tekevät siitä ainutlaatuista:

- 1) *Mielenkiinto symbolisten maisemien luomiseen*
- 2) *Pyrkimys arkkitehtuurin pohjimmaisiiin tai vaihtoehtoisiiin konteksteihin*
- 3) *Taipumus ylikorostaa arkkitehtonista taka-ajatusta kuvatehon ja iskuvoiman lisäämiseksi*
- 4) *Harkittu moninaisuus materiaalien käytössä, joka heijastaa sekä hänen ”materiaalien luonnetta” koskevaa filosofiaansa, että uusien teknologioiden vaikutusta suunnitteluun*
- 5) *Valon käyttö fyysisenä osatekijänä tilan ja muodon tutkimisessa*

Pietilän arkkitehtuuri onkin hyvin monimutkaista, suorastaan lyyristä, sillä monimutkaiset kokonaisuudet herättävät ajatuksia ja niistä herää uudestaan ja uudestaan uusia assosiaatioita ja huomioita. Pietilän mukaan monimutkaisilla muodoilla on luonnollinen logiikka ja

arkkitehtuuri menettää paljon, mikäli ihmiset ovat haluttomia ymmärtämään monimutkaisia ratkaisuja (Quantrill, 1987, 193).

Hienointa Pietilän tavassa käsitellä arkkitehtuuria on hänen kykynsä kuvata kielellisesti rakennuksia ja rakennuksenperuselementtien suhdetta toisiinsa ja luontoon. Tietynlainen symboliikka Pietilän retorikassa luo assosiaatiota rakennuksen ja luonnon välille ja saa rakennukselle sitä kautta ikään kuin hyväksynnän kuulua ympäristöön ja paikkaan. Pietilän suunnittelussa paikka, jolle rakennetaan, onkin hyvin merkittävässä roolissa. Pietilä kuvasi Oulussa yliopiston luennollaan ympäristöllisen lähtökohtansa seuraavasti:

”Arkkitehti on kuin metsästäjä: hänellä on edessään kappale luontoa, joka katoaa hänen täyttäessään rakentajantehtävänsä. Kun hän peruuttamattomasti tuhoaa jotain luontoon kuulunutta, mitä tulee tilalle? Onko se yhtä hyvää ja arvokasta, kestääkö se vertailun alkuperäisen kanssa?” (Louekari, 2006, 222.)

Tällainen paikkalähtöinen suunnittelu onkin merkittävässä roolissa tässä opinnäytetyössä.

Kuva 15 Dipoli kuvattuna 13.2.2019 © Aki Sahrman.

5.1.1 Dipoli

Dipoli on Pietilän Otaniemeen suunnittelema vuonna 1966 valmistunut ylioppilaskunnan rakennus Teknilliselle korkeakoululle. Kaksikerroksisen rakennuksen kerrosala on 14 385 m² ja tilavuus 50 000 m³. Se on monimutkainen rakennus, joka on melko vaikeasti ymmärrettävissä, joskin sen luoma mielikuva on varsin selkeä. Kyseessä on kuva metsästä ja luonnosta, kuulumisesta johonkin sekä rakennuksen ja paikan yhteydestä ja suhteesta. (Quantrill, 1987, 49-50.)

Kuva 16 Ilmakuva kulmikkaasta Dipolista © Tuomas Uusheimo.

Pohjaa tarkasteltaessa huomaa Dipolin ytimen olevan varsin suoraviivainen ja looginen kokonaisuus. Ytimeä puolestaan erkanevat, kuten Quantrill (1987) sen mainitsee, maastoon pehmeitä tuntosarvia, jotka eivät enää olekaan selkeälinjaisia vaan orgaanisia. Ytimen muodostaa aputilat. Tämän ytimen halkaisee pohjakerroksessa vinottain opiskelijoiden oleskelutila. Orgaaniset tuntosarvet sisältävät oleskelutilojen lisäksi muun muassa teatterisalin, päälämpöön ja massiiviset portaat. Toisessa kerroksessa, eli päätasossa, pääaula ja -lämpiö, sekä baari ja ravintola muodostavat suuren orgaanisen kokonaisuuden, joka on väliseinän erotettavissa omiksi tiloikseen.

Pietilän mukaan akselin siirtymä ja tilojen muodon itsepintainen epä säännöllisyys ovat avain keskelle metsää rakennetulle teekkareiden sosiaalikeskukselle. Rakennus näyttyy ulospäin jättimäiseltä graniittiesiintymältä, kun taas sisäpuolella on luolamainen ilmapiiri. Pietilä on kuvaillut kolmen salin 100 metrin pitkää huonemuodostelmaa seuraavasti: *"Tunnen ikään kuin seisovani valtavan eläimen ruumiin sisällä!"* (Quantrill, 1987, 55.)

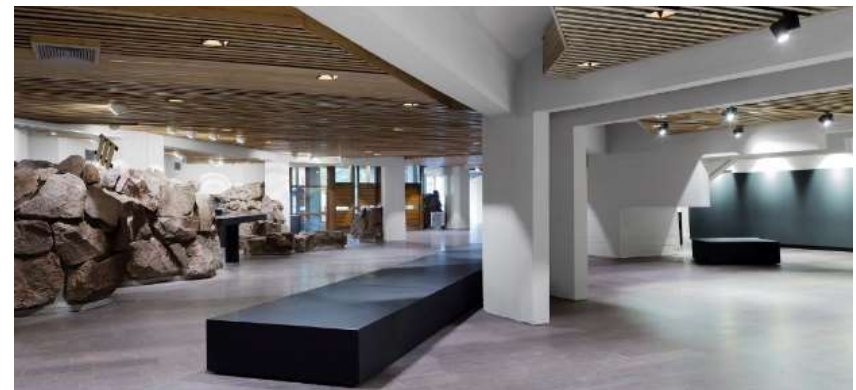

Kuva 17 Dipolin suuri juhlasali tuo mieleen luolan sisätilat orgaanisilla muodoillaan. © Tuomas Uusheimo.

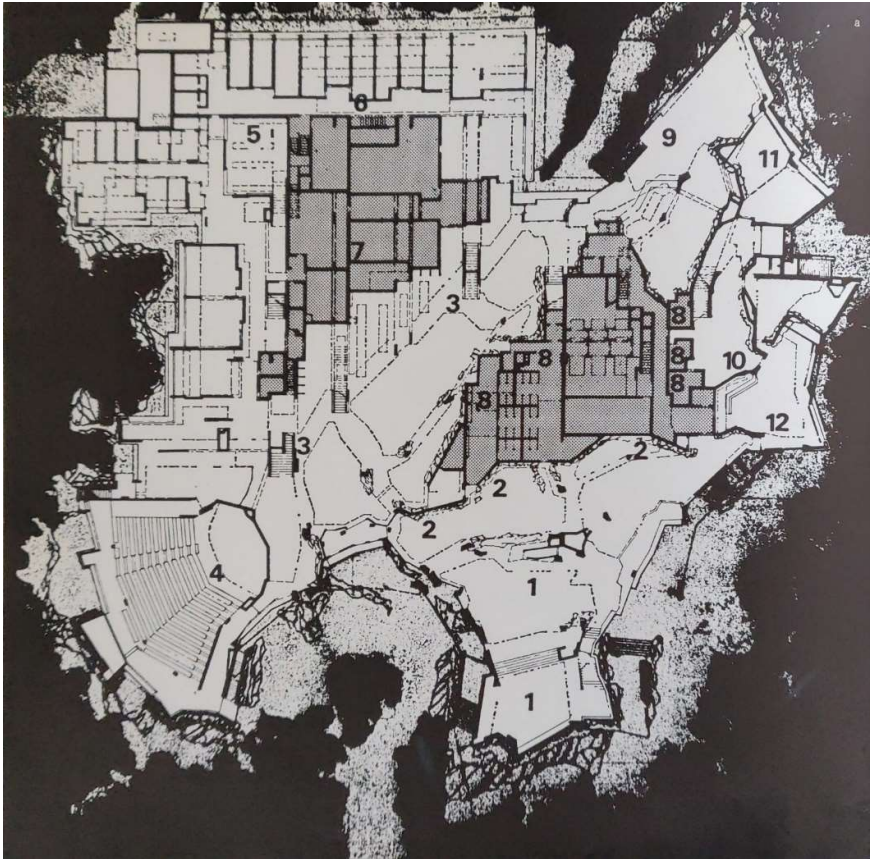
Paikka on ollut Dipolissa merkittävässä roolissa. Quantrillin (1987, 56) mukaan Dipolin kontekstina Pietilälle on ollut metsä, ja rakennus vain osana sitä. Rakennuksen julkisivu toimii ihona, jonka epäsäännölliset, mutta jäsentävät, vertikaaliset ikkunapuitteet heijastelevat ympäröivää metsää (Louekari, 2006, 225.) Massiivinen ja raskas kuparinen kattorakenne toimii puolestaan vertauskuvana louhitulle

kalliojärkelelle (Quantrill, 1987, 187). Pietilän mukaan Dipoli on ilmaus hänen 1960-luvun *genius loci*-käsitteestään (Louekari, 2006, 225).

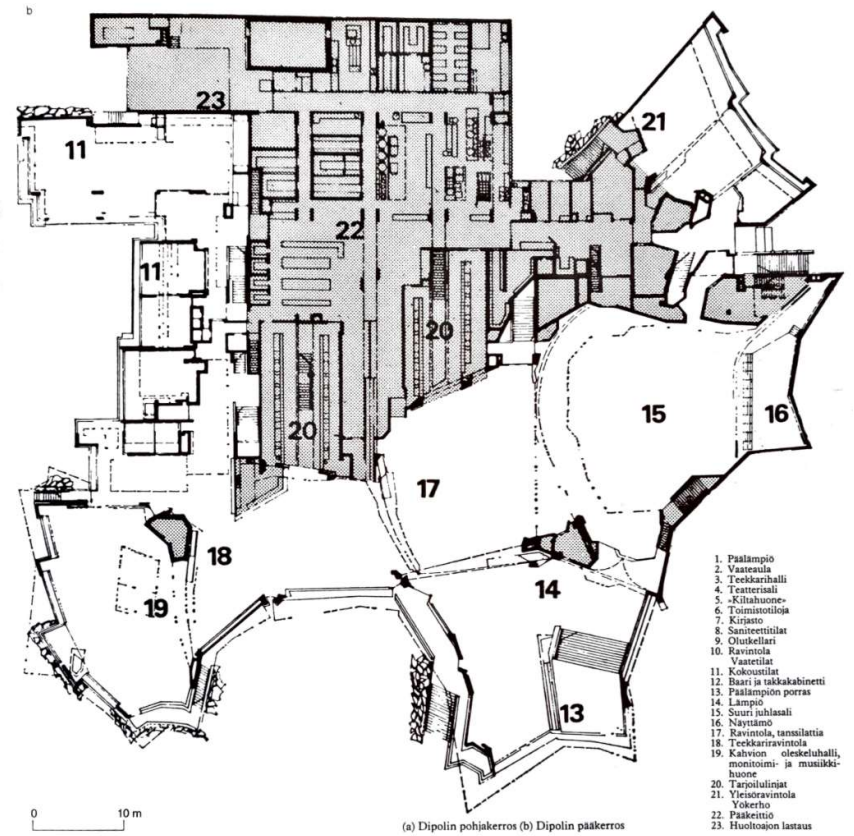
Mielestäni hienoa Reima Pietilän lähestymistavassa Dipoliin on sen symboliikka ja luonnon moninaisuuden abstrahointi rakennuksen monimutkaiseen muotokieleeseen. Pietilän retoriikassa on hienoa se, kuinka hän pyrkii nostamaan, kuten Quantrill (1987, 175) sen toteaa, arkipäiväisenkin tapahtuman koskettavalle tai jopa lähes unohtumattoman elämyksen tasolle.

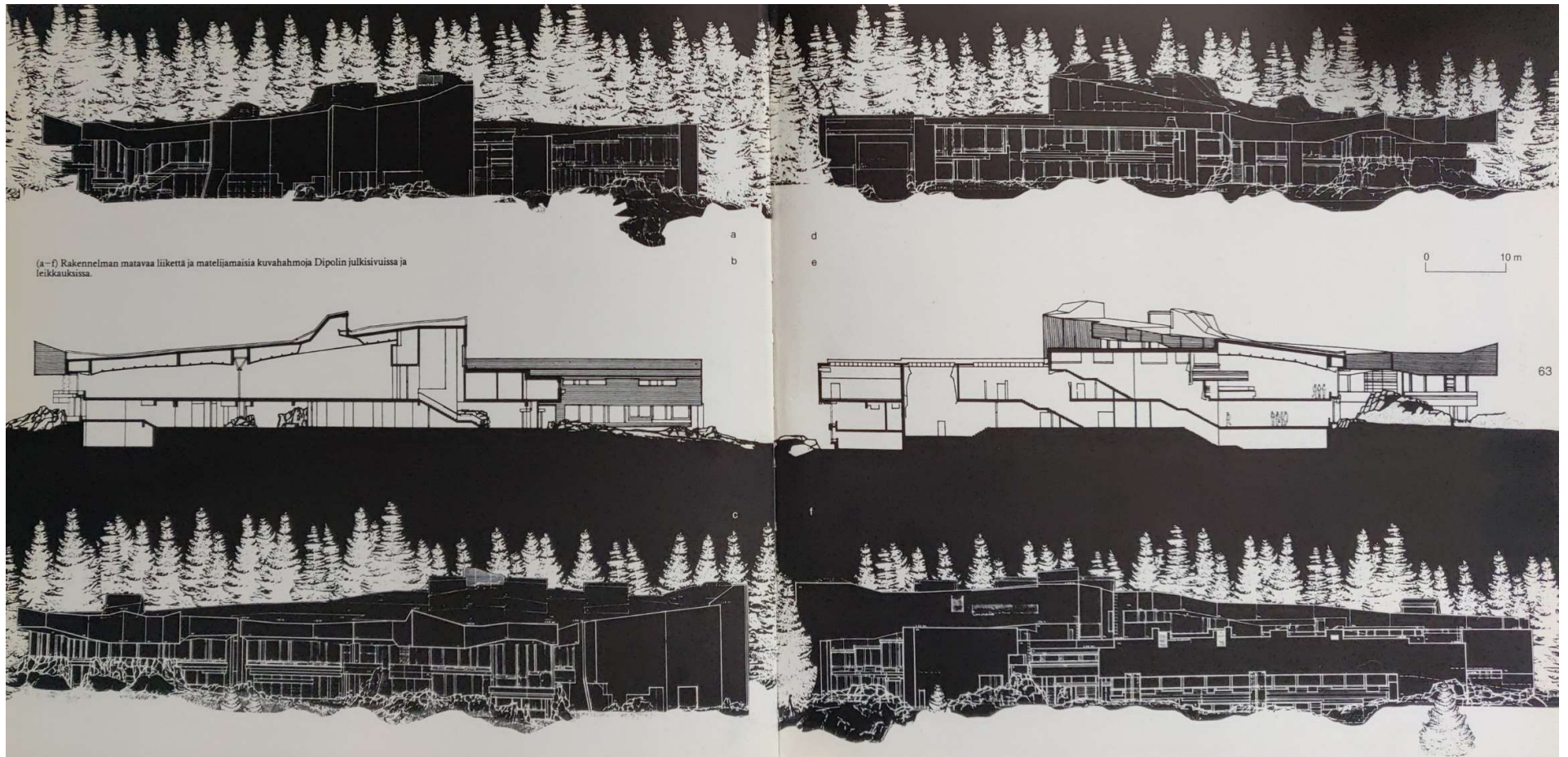

Kuva 18 Dipolin opiskelijoiden oleskelutila © Marc Goodwin.

Kuva 19 Dipolin pohjapiirroksat (Quantrill, 1987, 58-59).

Kuva 20 Dipolin julkisivut ja leikkaukset (Quantrill, 1987, 62-63).

5.2 Kengo Kuma

Kuva 21 Kengo Kuma kuvattuna 2014 (wikipedia.com).

"Architecture should be like a window to something else, always respecting natural phenomena"
Kengo Kuma (AND, 2011, 20.)

Kanagawassa 1954 syntynyt Kengo Kuma yksi Japanin menestyksekkäimpiä arkkitehteja. Hän voitti vuonna 2001 italialaisen *"International Stone Architecture Award"*-palkinnon ja vuonna 2002 suomalaisen *"Spirit of Nature Wood Architecture Award"*-palkinnon. Nämä

palkinnot kertovat Kuman rohkeasta otteesta materiaaleihin. (Kuma, 2004) Useissa hänen kohteissaan on jokin päämateriaali, jonka ehdoilla projektia on lähdetty toteuttamaan. Kumalla on tapana kohdata materiaali sellaisenaan, kosketella ja tunnustella sitä ja ottaa oppia muun muassa perinteitä kunnioittavilta käsityöläisiltä (Kuma, 2004.). Tämän jälkeen hän haastaa materiaalia ja pyrkii luomaan jotain uutta. Kengo Kuma on opettanut New Yorkin Columbian yliopistossa. Useat kohteet, joissa Kuma on hyödyntänyt jotakin materiaalia uudella tavalla, on lähtenyt opiskelijaprojekteista, pienemmistä kokonaisuuksista, joissa periaatteita testataan. Tämän jälkeen Kuma on soveltanut opittua suurempiin rakennushankkeisiin. (Kuma, 2016.)

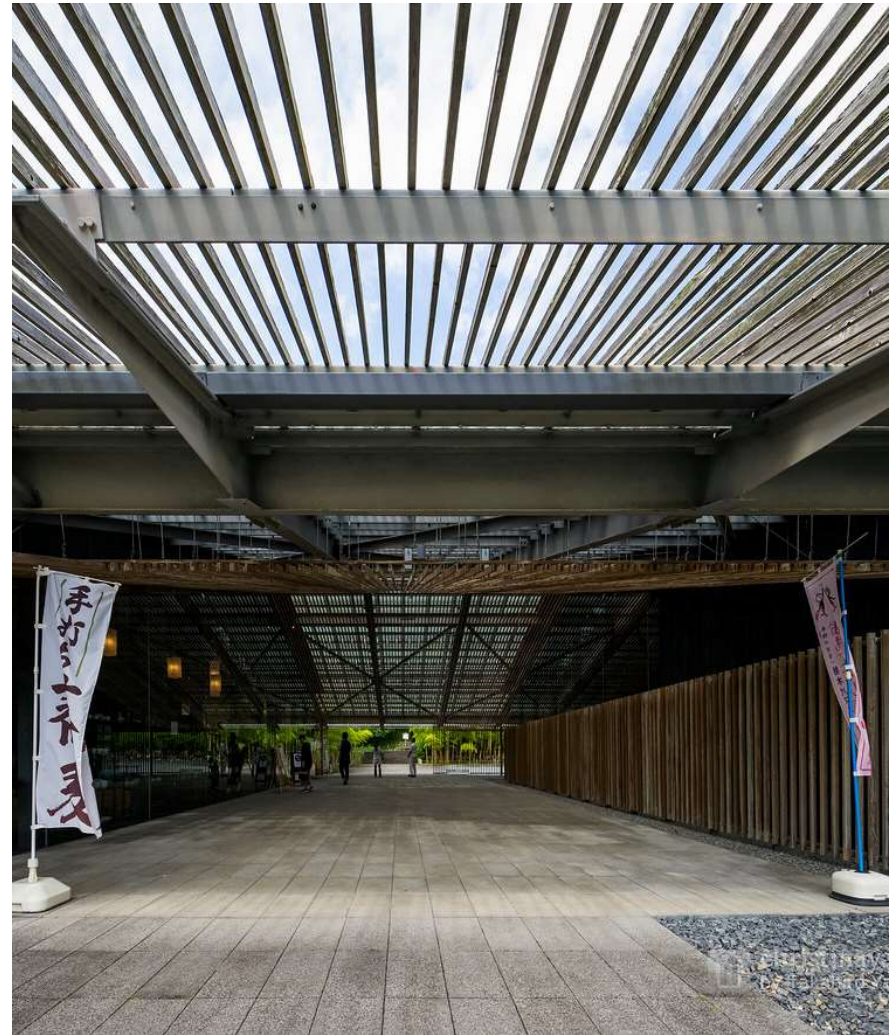
Olen poiminut seuraavaksi Kuman arkkitehtuurista 3 esiin nousutta suurempaa pääteemaa:

- 1) **Rehellinen materiaalien käyttö.** Materiaalien tulisi olla sitä miltä ne näyttävätkin. Kuma vieroksuu esimerkiksi betonirungon vuoraamista puulla, jotta rakennus saataisiin näyttämään puurakennukselta. (Kuma, 2004, 6-15.) Kuma myös suosii paikallisten materiaalien käyttöä, tai ainakin rakennuskohteesta tuttujen materiaalien käyttöä, vaikka ne fyysisesti eivät olisikaan juuri rakennusalueen puita ja kiviä (AND, 2011,

20). Kuma haluaa oppia tuntemaan materiaalin hengen (Kuma, 2013).

- 2) **Paikkälähtöisyys.** Kuman periaatteena on materiaalien lisäksi pyrkiä suunnittelemaan rakennus niin, että se paljastaa jotain uutta ja hienoa rakennuspaikasta ja alueesta. Hänen mukaansa arkkitehtuuri on työkalu paikkojen esille tuomiseen. Arkkitehtuuri on hänelle aina ikkuna johonkin – luontoa kunnioittaen. (AND, 2011, 26-34.) Mielestäni Erityisen hienoa paikka-ajattelua Kuma sovelsi kohteessa Hiroshige museum of Art, joka esitellään seuraavassa luvussa.
- 3) **Liikkeelle detaljeista.** Kuma kertoo, että hän lähtee usein projektissa liikkeelle – toisin kuin monet – detaljeista. Kun detaljit ovat projektin alusta asti mukana, tulee rakennuksesta yhtenevä. Lisäksi jonkin detaljin ratkeaminen saattaa ratkaista koko rakennuksen. (Kuma, 2013.)

Tässä opinnäytetyössä noudatetaan Kengo Kuman suunnittelufilosofioita. Työn suunnitteluosuudessa ratkaisuja etsitään etenkin rehellisten materiaalien ja paikkälähtöisyyden mukaisesti.

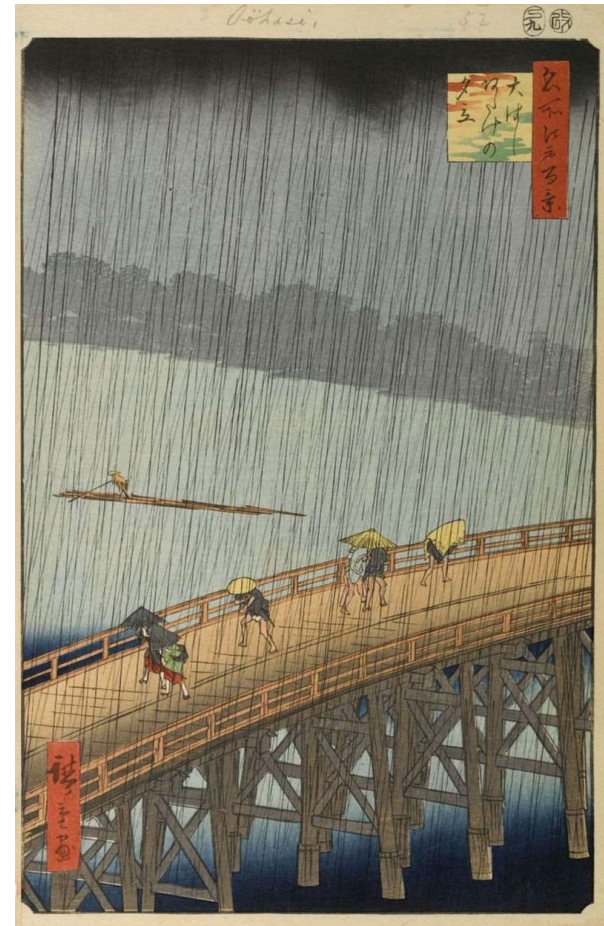
Kuva 22 Hiroshige museum of Artin sisäänkäynti © Yanai Takahiro.

5.2.1 Hiroshige museum of Art

Hiroshige museum of Art on Kengo Kuma Japanin Tochigiin suunnittelema rakennus, joka valmistui vuonna 2000. Rakennettu pinta-ala on yli 2000 m². Rakennuksen teemana on ollut kerroksellisuus, joka kunnioittaa taiteilija Ando Hiroshigen (1797-1858) tapaa luoda taidetta. Kolmiulotteinen maailma esitetään Hiroshigen teoksissa päällekkäisinä tasoina. Tästä tavasta myös yhdysvaltalainen arkkitehti Frank Lloyd Wright ammensi oppeja spatiaalisesta läpinäkyvyydestä ja jatkuvuudesta. Hän hyödynsi oppimiaan asioita myös arkkitehtuurissa. (Frampton, Kuma, 2012, 117.) Kuma pitää Wrightia omana mentorinaan (Kuma, 2013) ja hän halusikin Hiroshige museum of Artissa käyttää itsekin Hiroshigen metodia päällekkäisistä tasosta (Frampton, Kuma, 2012, 117).

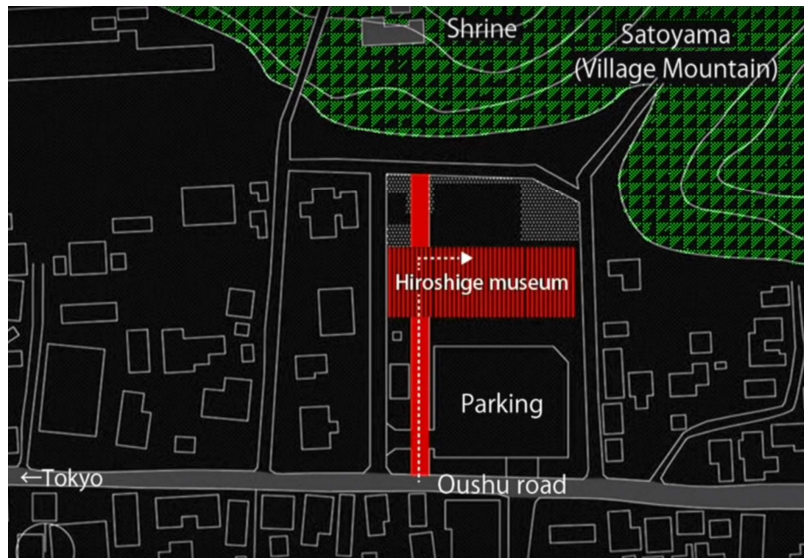

Kuva 23 Hiroshige Museum of Art ulkoapäin kuvattuna (<http://www.hiroshige.bato.tochigi.jp/english>).

Kuva 24 Ando Hiroshigen teos Sudden Shower over Shin-Ōhashi bridge and Atake (wikipedia.com).

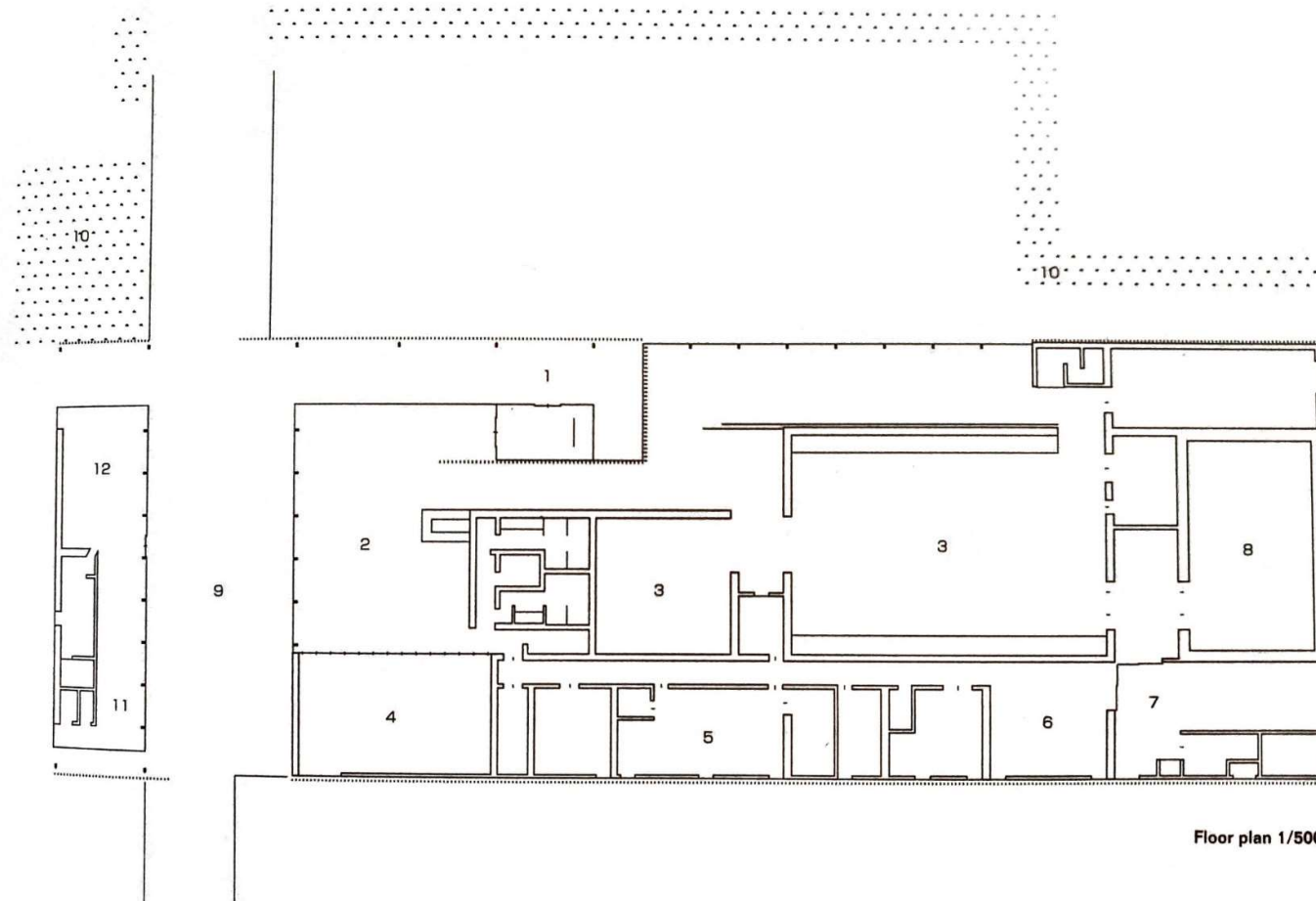
Rakennuspaikka sijaitsee viereisen kylän ja vuoren rajakohdassa. Vuosisatojen ajan vuori on ollut kylälle tärkeä paikka, sillä sieltä on saatu materiaalit niin rakentamiseen, lämmittämiseen kuin ruuanlaittoonkin. Lisäksi vuorelta on saatu lannoitetta riisipelloille. Vuorta kunioitettiin paljon, sillä se oli elämälle hyvin tärkeä. Tästä syystä vuoren kupeeseen rakennettiin pyhättö suojelemaan vuorta. 2000-luvulle tultaessa maailman kehittyessä vuoren merkitys elintärkeänä paikkana oli pitkälti päässyt unohtumaan, sillä tarvittavat materiaalit ja lannoitteet tuotiin Tokiosta. (Kuma, 2016.)

Kuva 25 Hiroshige museumin sijaintipiirros (Kuma, 2016).

Kaupunginjohtaja olisi halunnut suuren sisäänkäynnin parkkipaikan puolelle. Kuma oli kuitenkin toista mieltä, sillä hän ymmärsi paikan historiallisen syvyyden merkityksen. Mikäli sisäänkäynti olisi tullut suoraan parkkipaikan yhteyteen, olisi vuoren puolesta tullut rakennuksen takapuoli ja takapiha jäänyt tilaksi esimerkiksi roskiksille. Se olisi Kuman mukaan tappanut tämän vuoristokylän historiallisen syvyyden. (Kuma, 2016.) Sen sijaan Kuma sai neuvoteltua rakennuksen sisäänkäynnin vuoren puolelle, niin että ensin kuljetaan rakennuksen läpi käytävää, joka rajaa näkymän vuorelle. Käytävä yhdistää vuoren ja kylän toisiinsa.

Myös Riuttarannalla voisi olla paikkana nykyistä enemmän annettavaa. Riuttarannan vanhan puolen päärakennus sijaitsee mäen päällä järvinäköalalla. Näköalaa ei kuitenkaan juuri nykyisessä ratkaisussa korosteta. Rakennus suorastaan estää näkymien syntymisen päärakennuksen pihalta, joka on rippileireillä aktiivisessa käytössä.

Kuva 26 Hiroshige Museum of Art – pohjapiirros (Kuma, 2004).

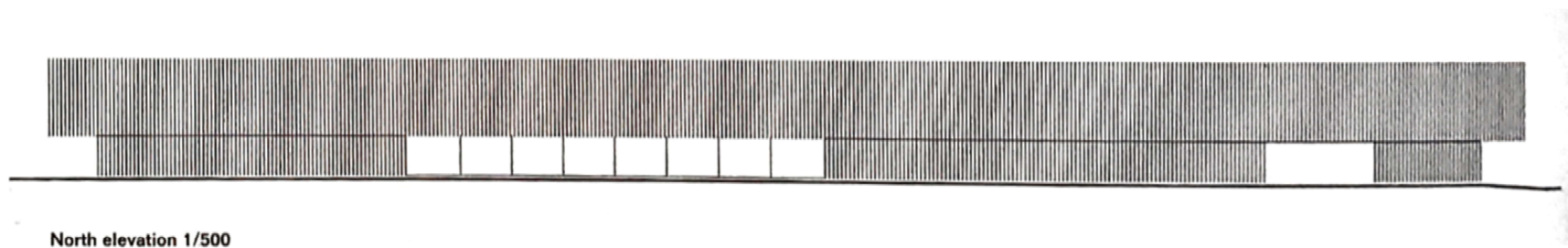
1. Sisäntulo 2. Sisäntuloaula 3. Näyttelyhalli 4. Audio-visuaalinen huone 5. Toimisto 6. Näyttelyn valmistelu 7. Pakkaus ja purku 8. Varasto 9. Ulkokäytävä 10. Bambuja 11. Kauppa 12. Ravintola (Kuma, 2004).

Muodoltaan Hiroshige Museum of Art on pitkä matala massa, mikä aiheuttaa rakennukseen paljon käytäviä. Näyttelytilat sijoittuvat massan keskelle omiksi huoneikseen, mikä mahdollistaa pitkät taiteen käytössä olevat seinäpinnat ja suljetun tilan, jonne ei voi nähdä ulkopuolelta. Ratkaisu on mielestäni rationaalinen ja toimiva.

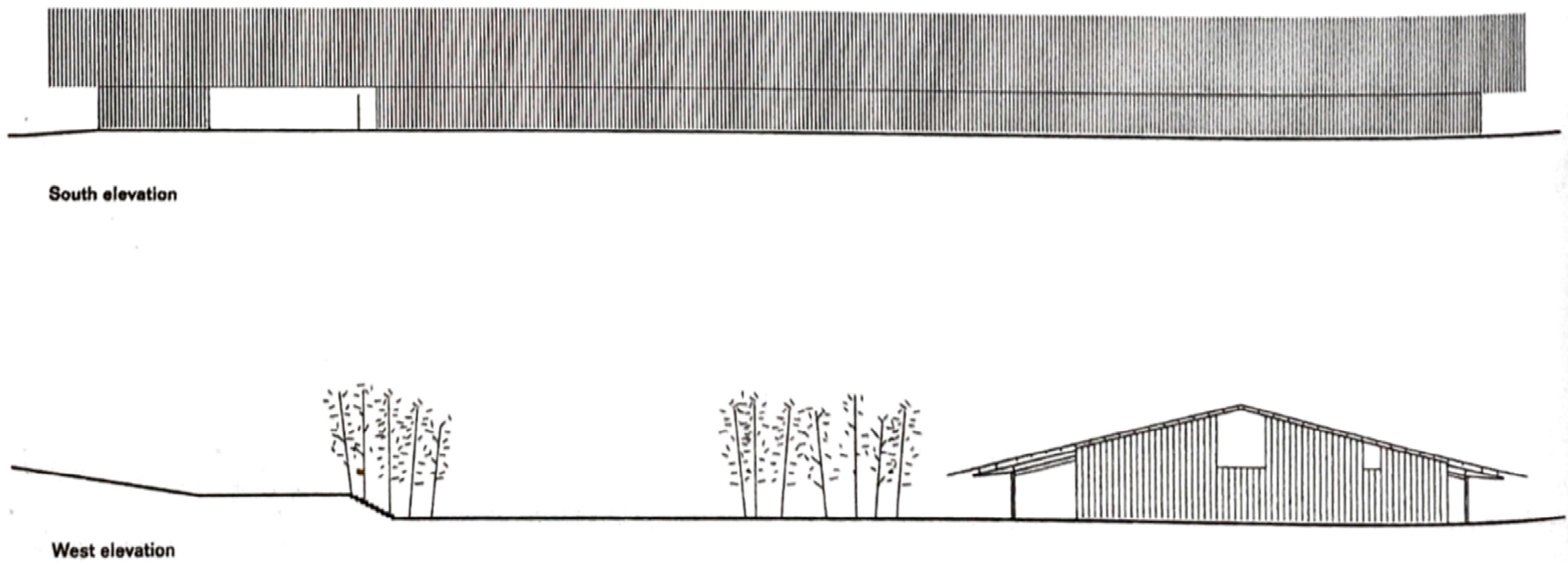
Julkisivussa ja katossa on käytetty paikallista puuta. Rakennuksen julkisivut ovat lähes kauttaaltaan vuorattu puurimoituksella. Katto koostuu kahdesta puurimakerroksesta ja sitä kannattelevasta ja veistiiviistä metallirakenteesta. Metallirakenteeseen on sijoitettu ikkunoita päästämässä hienosti rimoituksen hajottamaa valoa sisään rakennukseen. Tämä ratkaisu toteuttaa projektin kerroksellista teemaa. (Kuma, 2004, 43.)

Kuva 28 Katosta tuleva valo rikkoutuu näyttävästi kahden rimoituksen lävitse © Mitsumasa Fujitsuka.

Kuva 27 Hiroshige Museum of Art – julkisivu pohjoisen vuorta kohti (Kuma, 2004).

Kuva 29 Hiroshige museum of Art - julkisivupiirroksset etelään ja länteen (Kuma, 2004).

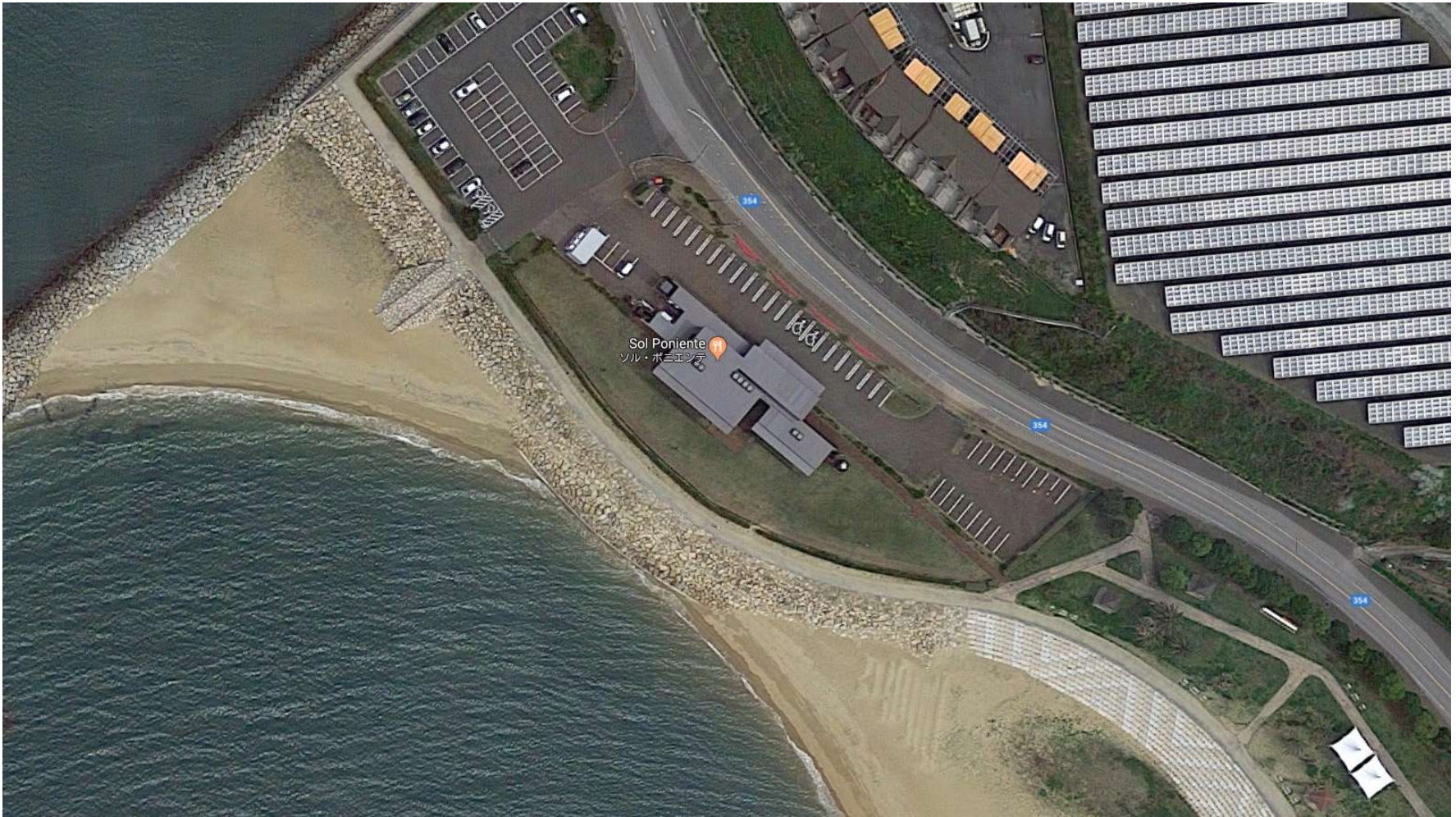
5.2.2 Sea/Filter

Kuva 30 Sea/Filter mereltä päin kuvattuna (Google Maps).

Sea/Filter on Kengo Kuman suunnittelema ravintolarakennus Japanin Yamaguchiin. Rakennus valmistui vuonna 2001. Rakennus sijaitsee meren rannalla ja se on jaettu kahteen osaan, joita katto ja terassi yhdistävät. Kuman mukaan hänen ensimmäinen ajatuksensa rakennuspaikalla kulkiessaan ollut jakaa rakennus kahteen osaan. Ideana oli se, että aukosta kappaleiden välissä on paljas näkymä merelle, ilman mitään esteitä kuten lasia. Lisäksi näkymä reunoilta laajenee sisätilojen kautta lasien lävitse. (Kuma, 2004, 100.)

Kuman ajatus rakennuksen jakamisessa kahteen osaan on maiseman esiin tuomiseksi hieno. Ideana oli osoittaa, että kyseisellä paikalla arkkitehtuuri ei ole tärkein asia, vaan tila asioiden välissä (Kuma, 2004, 100). Ratkaisulla on pystytty entisestään tehostamaan kaunista merinäköalaa. Maisema on melko rajattu parkkipaikan suunnasta, mutta lähestyessä rakennusta maisema aukeaa hienosti. Kah-tia jakautunut rakennus, erikorkuisine massoineen toimii rannassa hyvin. Rakennuksen pysäköintialueen puoli on tehty betonista kestä-mään mahdollisia maanjäristyksiä. Meren puoli puolestaan on tehty mahdollisimman läpinäkyväksi mahdollisimman ohuita teräspilareita käyttämällä. Katon rakenne näyttääkin melkein leijuvalta meren puo-lella.

Kuva 31 Sea/Filter-rakennuksen alue rajautuu mereen ja tiehen (Google Maps).

Kuva 32 Rakennuksen välinen tila kuvattuna pysäköintialueelta (Kuma, 2004, 98-99).

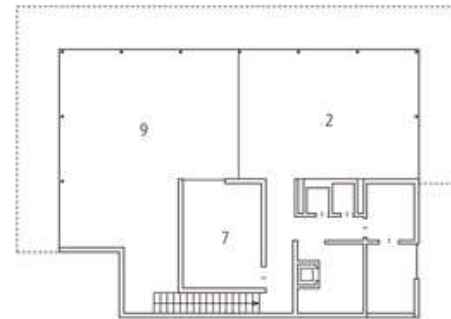
Kuva 33 Rakennus luoteesta (Kuma, 2004, 100).

Kuva 34 Näkymä merelle avautuu hienosti sekä lasin läpi että täysin ilman esteitä. Näkyviin jätetty kattorakenne tuo rytmin lisäksi näkyviin hienoa kerroksellisuutta, sillä eri korkeisten massojen palkit ovat eri korkeuksilla. (www.kkaa.co.jp/works/architecture/sea-fil-tert.)

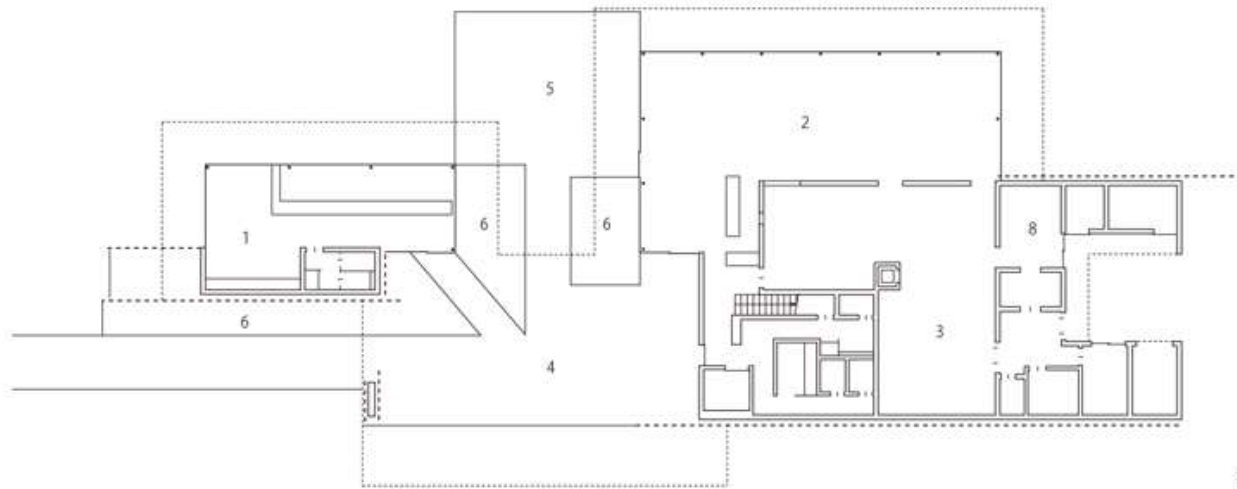
Pohja on keittiötä ja palvelevia tiloja lukuun ottamatta melko avoin ja yksinkertainen. Avoimen plaanin avulla näkymät merelle korostuvat sisätiloista hyvin. Meren puolella on lasia ja pysäköintialueen puolella seinää, joka estää näkymät parkkipaikalle ja tielle.

Meri

Floor plan 2F

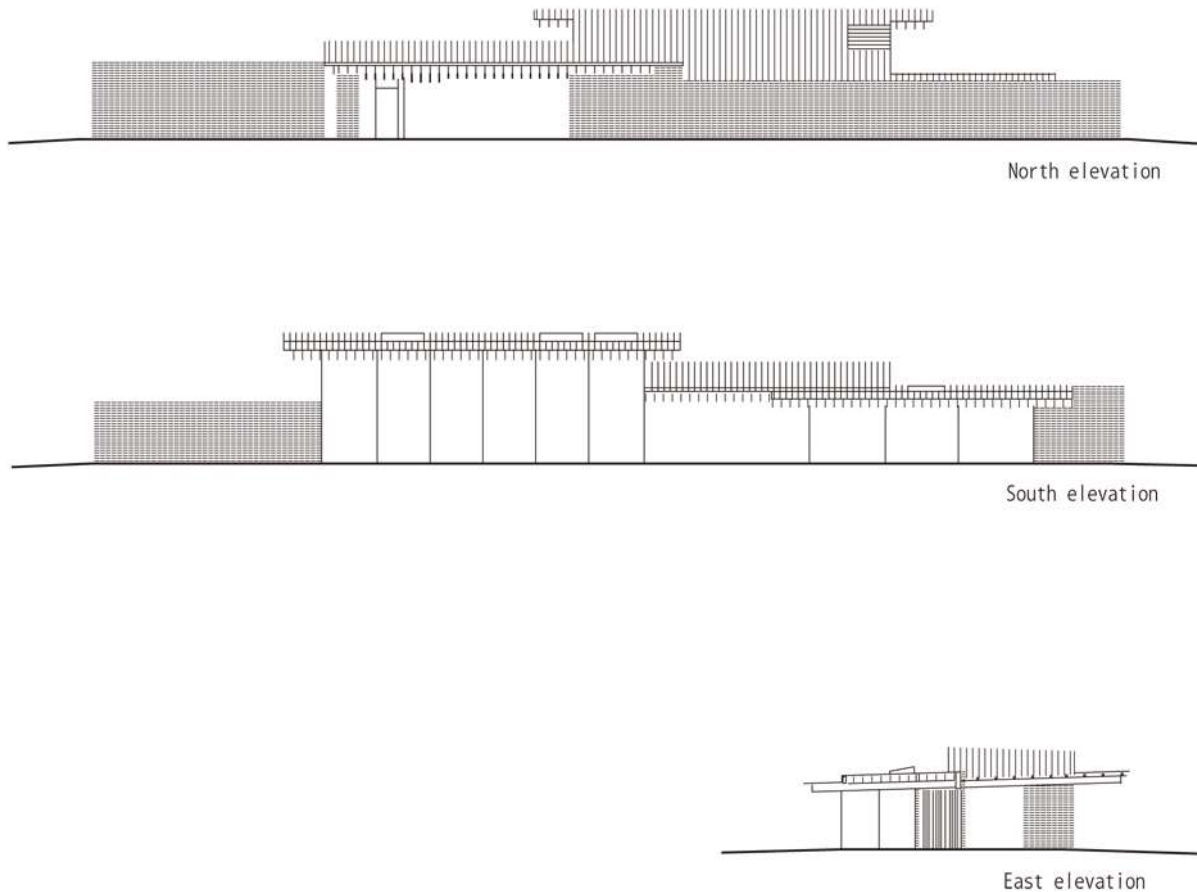
- 1 bar
- 2 restaurant
- 3 kitchen
- 4 entrance porch
- 5 terrace
- 6 pool
- 7 dining room
- 8 pantry
- 9 void

Floor plan 1F

Pysäköintialue

Kuva 35 Rakennuksen pohjapiirrokset (Kuma, 2004, 101).

Rakennuksen eri tasoille asettuva kattomuoto tuo mieleen kallion, tai riutan, joka nousee merestä. Pohjoisen julkisivusta rakennus näyttää varsin umpinaiselta rakennusten välistä aukkoa lukuun ottamatta. Aukolta katsottaessa maisema kuitenkin avautuu. Lasia on etelän (meren) puolella paljon.

Rakennuksen pitkulainen muoto tulee hyvin ilmi julkisivupiirroksista. Rakennuksella on kapea runkosyvyys, mutta kuitenkin pitkä julkisivu. Rakennuksen kapeus on mahdollistanut sen, että suurimmasta osasta tiloja on näkymä merelle.

Kuva 36 Rakennuksen julkisivupiirroksia (Kuma, 2004, 101).

6 Leirikeskuksen typologia

Karkeasti jaoteltuna leirikeskus on yhdistelmä kolmesta rakennustyyppistä: majoittumisesta, kokoustiloista sekä ravitsemisesta. Majoittuminen on leirikeskuksissa tärkeässä roolissa, sillä esimerkiksi rippileireillä alueella vietetään aikaa keskimäärin viikko ja yöytyttyä öitä on normaalisti seitsemän. Majoitustilojen on hyvä tarjota mahdollisuus rauhoittumiseen myös keskellä päivää. Leirikeskuksessa tärkeässä roolissa on myös yhteiset kokous- ja opetustilat. Esimerkiksi jälleen rippikoulu on nimensä mukaisesti koulu ja tilojen on palveltava opettamista. Koska leirillä vietetään intensiivisesti tunneista vuorokausiin ja viikkoihin, on leirikeskuksen välttämätöntä pystyä tarjoamaan ruokaa asiakkailleen.

6.1 Majoittamisen historiaa

Majoittamisen historia ulottuu pitkälle. Vanhimmat tiedot ovat jopa neljän vuosituhannen takaa. Jo muinaiset roomalaiset majatalot levisivät valtakunnan ja tieverkkojen laajentuessa useisiin eri Euroopan osiin. (Tasa, 1981, 1.) Ensimmäiset järjestäytyneet majoitukset olivat roomalaisten väliaikaiset suojat teiden varrella palvelemaan valtion virkamiehiä, joiden tarkoituksena oli laajentaa Rooman imperiumia (Davies, Beasley, 1988, 1). Roomalaisaikaisesta *tabernasta* kehittyi

eripuolille Eurooppaa erilaisia majatalotyyppisiä, jotka tarjoilivat myös ruokaa ja juomaa (Tasa, 1981, 1). Keskiajalla luostarit tarjosivat majoitusta matkustajille (Davies, Beasley, 1988, 1). Sana *hotelli* syntyi 1600-luvun Ranskassa, ja se tarkoitti suurehkoa, usein julkista rakennusta (Tasa, 1981, 1).

Suomessa majoitus- ja ravitsemistoiminta alkoi kehittyä kruunun, kiltalaitoksen ja kirkon avulla. Vanhimpana matkustavien kauppiaiden ruokailu- ja majailupaikkana Suomessa pidetään Olhavanjoella 1268 sijainnutta koskikotaa (taberna piscatorum) (Tasa, 1981, 1). Kestiekivari- eli majatalolaitos saatiin kuningas Maunu Ladonluokon aikaan alulle. Alsnön kokouksessa (n. 1280) sallittiin talonpoikien pyytää kestimisestä korvaus ja kyliin määrättiin niin sanotut *rättärit* palvelemaan matkustajia. Myöhemmät hallitsijat perustivat majataloja, krouveja ja tavernoja teiden varsille ja kaupunkeihin. 1540-luvun Suomessa laskettiin olevan Pohjanmaata lukuun ottamatta 238 tavernia tai krouvia. (Tasa, 1981, 1.)

1800-luvun lopulla syntyi ensimmäiset hospitsit, eli kristilliset hotellit ja matkustajakodit, sekä suurhotellit kuten Hotelli Kämp Helsingissä (1887). Kesäsesonkeja varten syntyi jopa kokonaisia kylpyläkaupunkeja, kuten Hanko ja Heinola. Majatalolaitos hävisi pikkuhiljaa

rautatieverkoston laajentuessa. Hotelli-nimitys rantautui Suomeen 1930-luvulla. Majoitustoiminta edistyi aina sotavuosiin asti 1939-45. Sodan seurauksena Suomessa menetettiin kymmeniä toimipisteitä ja tuhansia asiakaspaikkoja. Yksinkertainen hotellimuoto kehittyi ajan mittaan yksityisten pitämistä krouvien ja tavernien matkustajahuoneista. Vuoden 1952 olympialaiset taas vilkastuttivat toimintaa merkittävästi. Viimeinen majatalokestiekievari lakkautettiin 1955 eduskunnan päätöksellä. Matkailu kasvoi nopeasti 1960-luvulla, joka puolestaan synnytti motelliverkoston Suomeen. Kansainvälinen matkailuteollisuus innoitti rakentamaan uusia matkailu- ja kokoustarpeita palvelevia suurhotelleja ja loma-alueita myös Suomeen. (Tasa, 1981, 1.) Ei olekaan siis mikään ihme, että myös rippikouluja innostuttiin pitämään leirimuotoisina leirikeskuksissa juuri 1960-luvun vaiheilla.

6.2 Kokoontuminen

Seurakunnan toiminta on ollut läpi sen historian yhteen kokoontumista. Seurakunta on kristittyjen muodostama yhteisö, jonka tehtävä on kirkkolain mukaan *”huolehtia jumalanpalveluksen pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan*

perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä” (KL 1054/1993, 4 luku 1 §). Rippikoulu on nimenomaan kristillistä kasvatusta ja opetusta näihin kaikkiin seurakunnan toimintoihin.

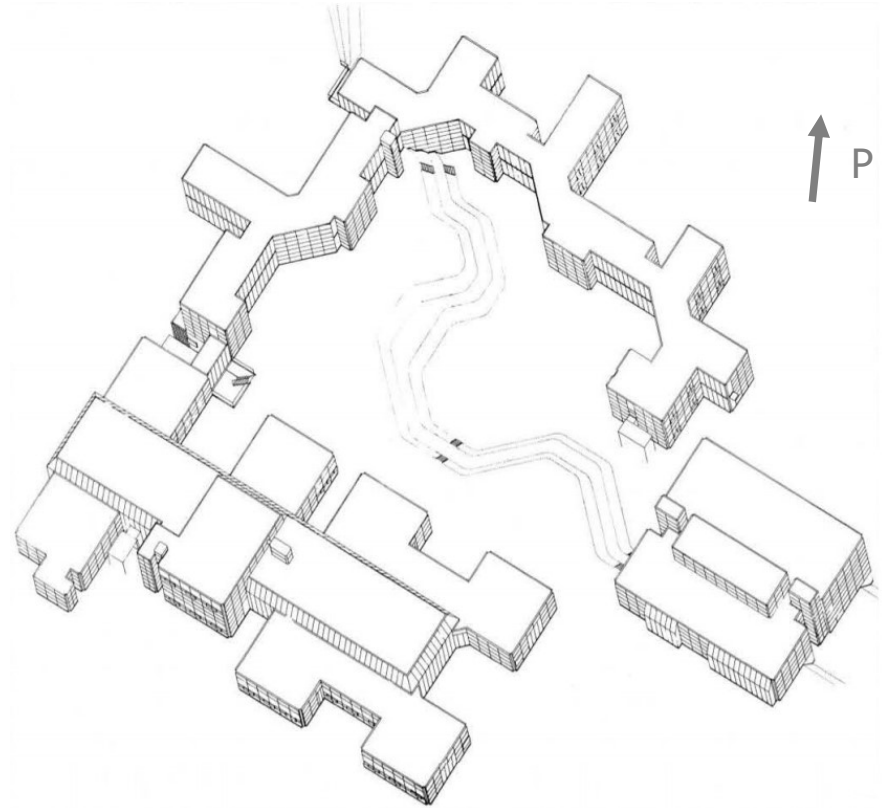
Kristityt ovat kokoontuneet erityisen paljon yhteen kristinuskon alkua ajoista lähtien muun muassa sen takia että Raamatussa Jeesus sanoo *”Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään”* (Matt. 18:20). Yhä tänäkin päivänä suuri osa kirkon kiinteistöistä palveleekin juuri kokoontumisen tarpeita. Vihdissä tällaisia ovat muun muassa kirkko, seurakuntatalo, seurakuntakeskus, kappelit ja Riuttarannan leirikeskus.

Kokoontumiseen sopii monenlaiset tilat. Mitä enemmän ihmisiä on paikalla, sitä suuremmat tilat tietenkin tarvitaan. Kokoontumista voidaan tehdä käytännössä missä vain, mutta ohjattuun kokoontumiseen, missä on esimerkiksi tarkoituksena opettaa ihmisiä, tulee tilat suunnitella sen mukaisesti. Leirikeskuksen typologia onkin käytännössä samanlainen kuin yöpymismahdollisuutta tarjoavan kurssikeskuksen, jonka tavoitteena on tarjota tilat opettamiseen, yöpymiseen ja ruokailuun. Keskus voi tarjota myös enemmän. Esimerkiksi metallityöväenliiton kurssikeskus Murikka tarjoaa myös urheilumahdollisuuksia. Murikka on kokoluokaltaan suuri kohde, sillä sinne on mahdollista majoittaa kerralla lähes 100 asiakasta.

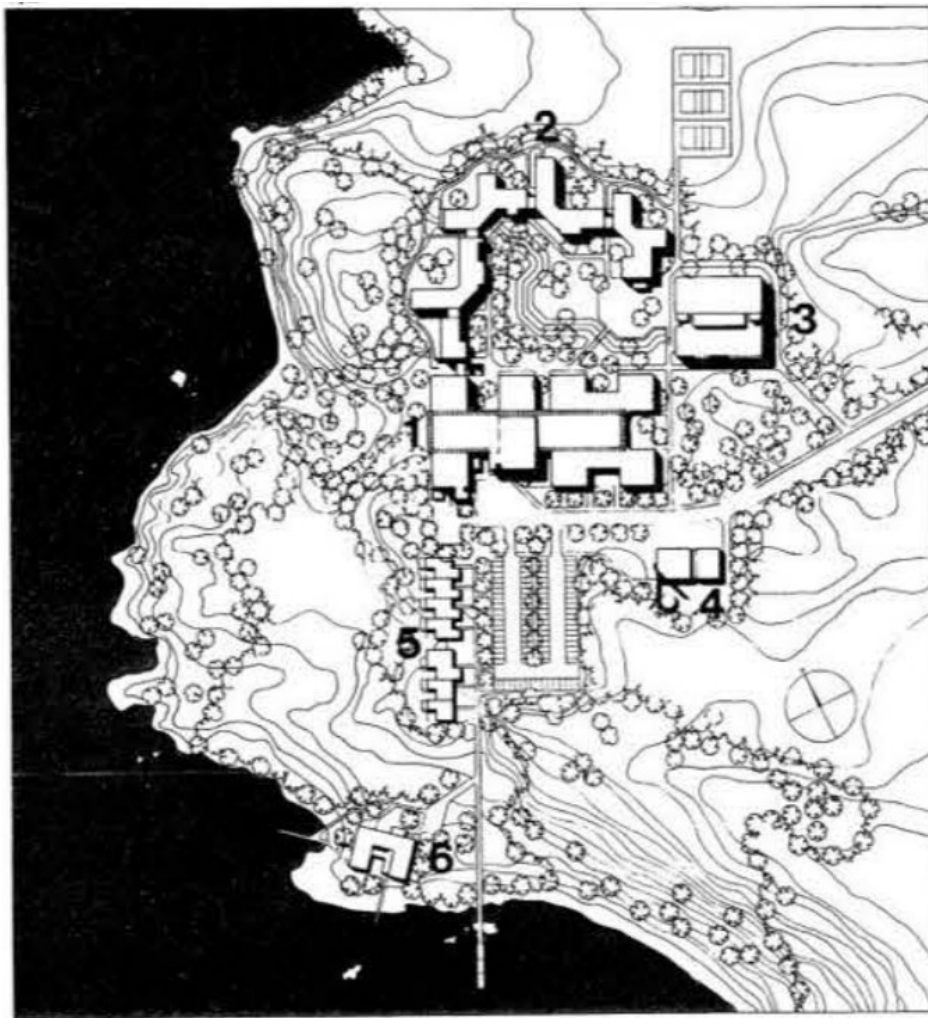
6.3 Murikka – metallityöväenliiton kurssikeskus

Leiri- ja kurssikeskukset ovat rakennustyyppeinä hyvin samankaltaiset. Metallityöväenliiton kurssikeskus Murikka pitää sisällään majoitumista, kokoustiloja, ravitsemista ja urheilua. Murikka on rakennettu 150 000 jäsenen ammattiliiton luottamushenkilöiden kouluttamiseen. Murikan suunnitteli arkkitehdit Pekka Helin ja Tuomo Siitonen (arkkitehtitoimisto Katras). Kurssikeskus sijaitsee noin 40 kilometrin päässä Tampereen keskustasta Teiskon Taipaleeniemessä Näsijärven rannalla. Toteutus perustuu arkkitehtikilpailun voittaneeseen ehdotukseen ja se valmistui 1977. (ARK 8, 1977, 16-27.)

Murikka on jaettu käyttötarkoitustensa mukaan kolmeen osaan: päärakennus, majoitus ja urheilu. Eteläpuolella on päärakennus, jossa on muun muassa kokoustilat neljälle 24 hengen ryhmälle, kirjasto, auditorio ja ruokala. Pohjoispuoleisessa rakennusosassa on majoitusta ja idässä urheilutilat. (ARK 8, 1977, 16-27.) Urheilutilat palvelevat myös lähialueen asukkaita ja ne sisältävät täysimittaisen koripallokentän ja 16 metrisen uima-altaan.

Kuva 37 Murikan aksonometriapiirros (ARK 8, 1977, 20).

1
Päärakennus sisäpihalta.
— Main building from the inner courtyard.

2
Asemapiirros 1/4000:
— Site plan 1/4000:
1 päärakennus/main building
2 majoitusrakennus/accommodation building
3 urheilurakennus/sports building
4 huoltorakennus/maintenance building
5 henkilökunnan asuntoja/staff housing
6 rantasauna/lakeshore sauna

3,4
Näkymiä sisäpihalta.
— Views from the inner courtyard.

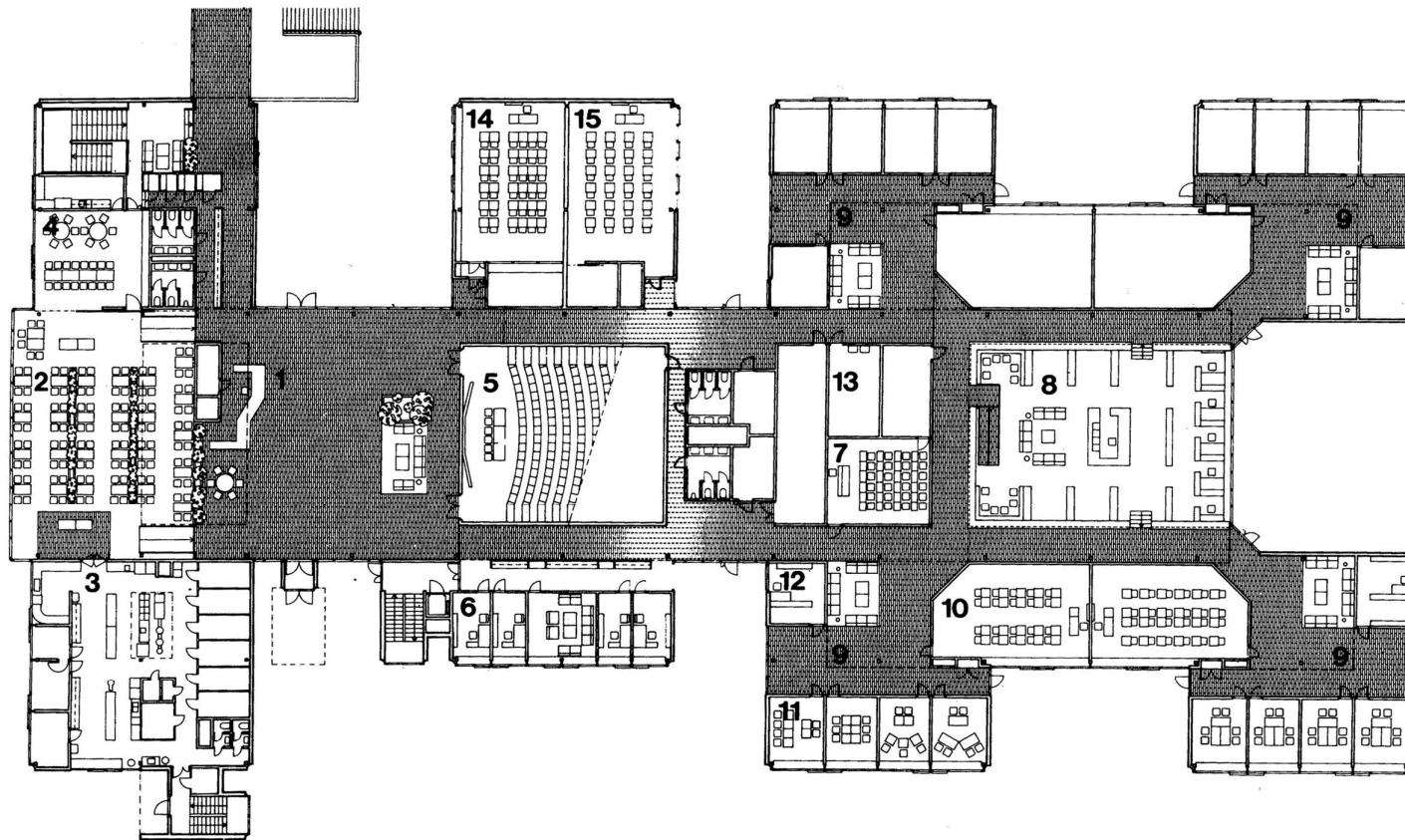
5
Näkymä rantamaastosta.
— View of the shore.

Kuva 38 Murikan sijaintipiirros (ARK 8, 1977, 16).

Murikan ratkaisu kehittyi kolmesta suunnasta: toiminnallisen ongelman erityispiirteistä, rakennuspaikan ominaisuudesta sekä rakennuksen tehtävän ja sen käyttäjien identiteetistä (ARK 8, 1977, 16-27). Vaikka toiminnalliset ongelmat ovatkin Murikassa ja Riuttarannassa hieman eri, on rakennuspaikan ominaisuus ja rakennuksen tehtävä käyttäjineen kuitenkin myös Riuttarannan uuden leirikeskuksen suunnittelua kannattelevat suunnat. Murikka rakennettiin Näsijärvellä sijaitsevalle niemelle, herkälle kalliomaisemalle, joka ohjasi suunnittelua matalaan rakentamiseen (ARK 8, 1977, 16). Näkymät on myös otettu taitavasti huomioon sillä muun muassa asuinhuoneet on suunnattu yksinomaan luontomaisemaan. ARK-lehden (1977) mukaan metallityöväen liitolla oli läpi projektin positiivinen asenne arkkitehtuuriin ja halu olla mukana prosessissa. Rakennuksen käyttäjät ovatkin vaikuttaneet muun muassa rakenne- ja materiaalivalintoihin kaikkialla rakennuksessa.

Kuva 39 Valokuva Murikan päärakennuksesta ulkoapäin (helinco.fi).

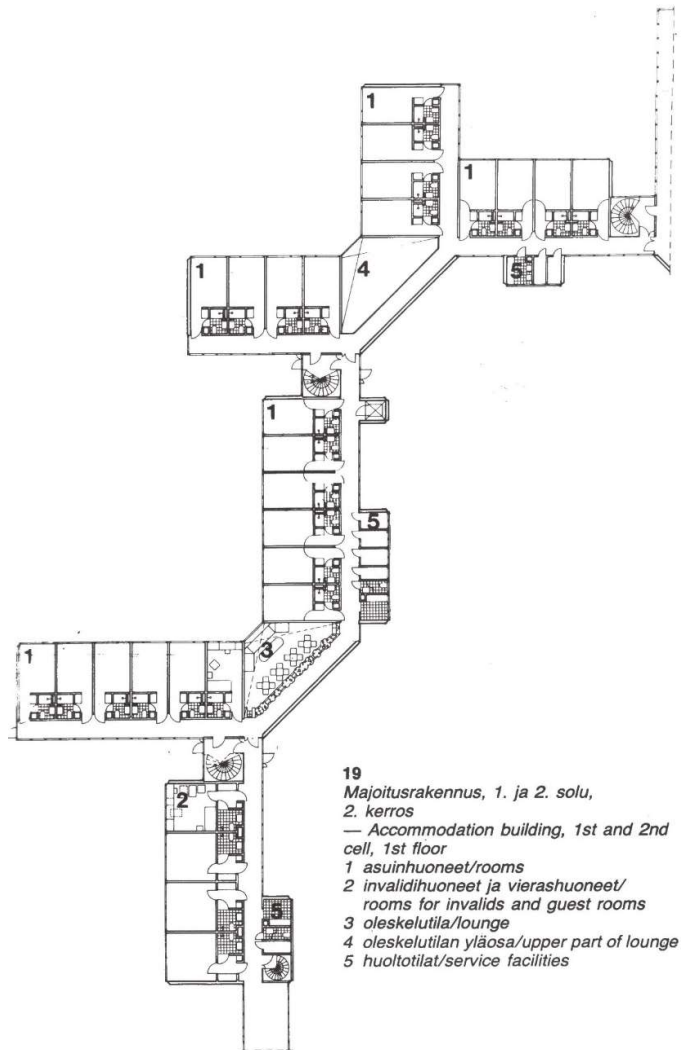
Päärakennus

- Main building
- 1 sisääntuloaula/entrance lobby
- 2 ravintola/restaurant
- 3 keittiö/kitchen
- 4 kabinetti/private room
- 5 auditorio/auditorium
- 6 toimistotilat, opettajien huoneet/offices, teachers' rooms
- 7 kielistudio/language laboratory
- 8 kirjasto/library
- 9 opetussolut/training cells
- 10 luokahuone/class room
- 11 ryhmähuone/group-work room
- 12, 13 varasto-, monistus- ja huoltotilat/storage, duplication and maintenance
- 14 puheopetustila, TV-keskus/speech training facilities, TV centre
- 15 ergonomian ja työsuojelun opetustila/training facilities for ergonomics and work safety

Kuva 40 Murikan päärakennuksen pohjapiirros (ARK 8, 1977, 21).

Murikan päärakennus on mittavan kokoinen, mutta selkeästi hahmotettava kokonaisuus. Sen toisessa päädyssä sijaitsee ruokala,

keskellä auditorio ja jäljelle jäävässä päädyssä neljät identtiset opetustilat ja kirjasto.

Kuva 41 Murikan majoitustilojen pohjapiirros (ARK 8, 1977, 22).

Murikka on keskuksena kokoluokaltaan paljon suurempi (yhteensä 11 150 m²) kuin mitä opinnäytetyön Riuttarantaan suunniteltava leirikeskus (alle 1000 m²). Siinä on kuitenkin hyviä piirteitä, joita ottaa suunnittelussa huomioon. Ensinnäkin suunnittelun lähteminen paikasta ja käyttäjän tarpeista on hyvä lähtökohta myös Riuttarannan suunnittelulle. Majoitustiloihin on käytetty Murikassa paljon neliöitä, sillä pääsääntöisesti huoneet on suunniteltu yhden hengen huoneiksi, minkä seurauksena huoneita on monta.

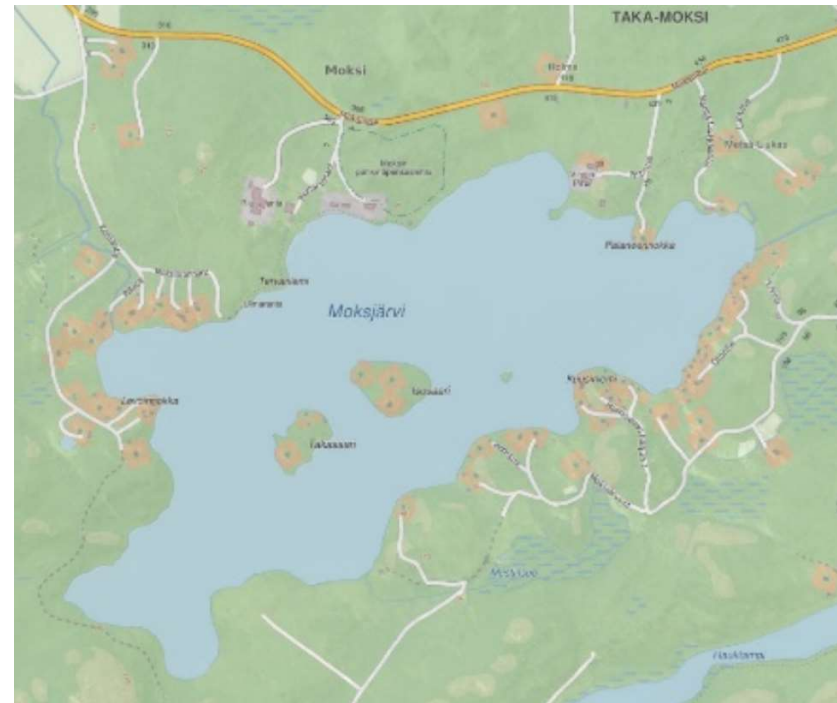
Yksittäisen asuinhuoneen (suihku- ja peseytymistiloineen) koko on 18 m² (ARK 8, 1977, 16-27). Asuinhuoneen pohja on hyvin yksinkertainen. Leirikeskuksessa majoittumisen määrää on harkittava tarkoin; liian suuret huonekoot voivat olla helposti haitallisia unen laadulle, kun mahdollisten häiriötekijöiden määrät lisääntyvät. Näitä voivat olla muun muassa kuorsaus, hajut tai ylimääräinen valvominen ja juttelu. Leirillä missä yhdessäolo on avainasemassa, tulee mielestäni välttää liian pieniä huonekokoja ilman hyvää syytä. Monet ystävyyssuhteet alkavat nimenomaan majoitustiloista, kun esimerkiksi ennen nukkumista päivän hyviä tai huonoja tapahtumia pääsee purkamaan toisten ihmisten kanssa.

7 Lähtötiedot ja analyysi

Lähtötiedot on kerätty Riuttarannan pitkän historian lisäksi sen pohjalta, miten alue on viimeisen 10 vuoden aikana toiminut. Painotuksena on Riuttarannan vanha puoli, sillä se on tämän opinnäytetyön suunnittelualue. Analyysissa puolestaan käsitellään sitä, miten Riuttarannan vanha puoli toimii ja mitä sinne tulevaisuudessa tarvittaisiin.

7.1 Alueanalyysi

Alueanalyysissä käsitellään Riuttarannan sijaintia, minkä jälkeen syvennytään vanhaan puoleen ja sen ominaispiirteisiin. Alue sijaitsee kaava-alueiden ulkopuolella. Nykyisessä tilanteessa rakennukset on rakennettu liian lähelle rantaa nykyisen rakennusjärjestyksen mukaan. Tässä opinnäytetyössä tietoisesti ei täysin noudateta Vihdin rakennusjärjestystä, sillä se rajaisi suunnittelua etenkin alueen osalta liikaa.

Kuva 42 Moksjärvi (kartta.paikkatietoikkuna.fi).

7.1.1 Riuttarannan sijainti ja rakennukset

Riuttaranta sijaitsee moksjärven pohjoisrannalla, minkä seurauksena järvinäköalat avautuvat ihanteellisesti etelään. Moksjärvi on metsärantainen järvi. Sen vesi on soista tulevan humuksen ruskeaksi

värjäämää mutta puhdasta. Järvellä kulkeminen moottoroidulla välineellä on kielletty. Järvi on lähes kaksi kilometriä pitkä, ja siinä on kaksi saarta. Järven rannoilla on Riuttarannan leirikeskukseen lisäksi lähes 50 kesämökkiä ja Vihdin kunnan omistama Vihdin Pirtti sekä yleinen uimaranta. Järvessä on niukasti ravinteita, minkä takia järvessä on myös kasvillisuutta niukasti. (Virrankoski, 2000.)

Kuva 43 Riuttarannan alue (pohjakartta: kartta.paikkatietoikkuna.fi).

Riuttaranta jakautuu nykyisin kahteen osaan: uuteen ja vanhaan puoleen. Vanha puoli koostuu käytännössä kolmesta rakennuksesta.

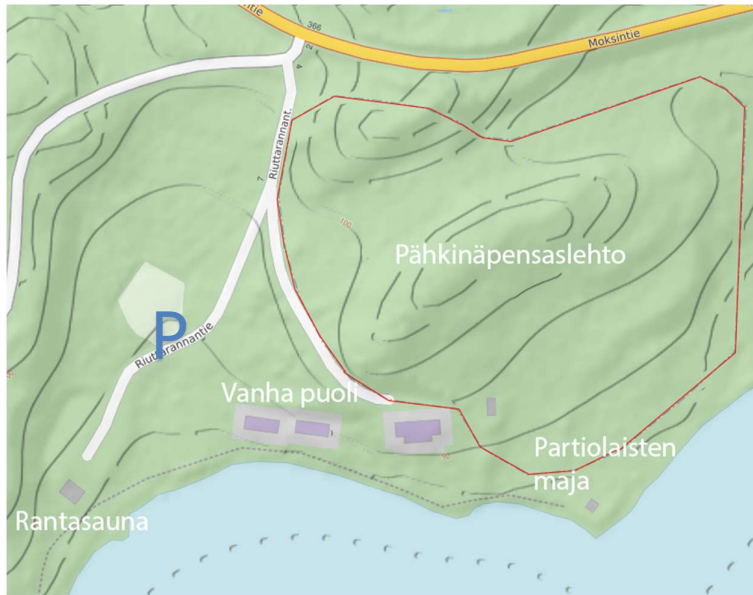
Päärakennuksesta ja kahdesta identtisestä majoitusrakennuksesta. Uuden ja vanhan puolen väliin sijoittuu rantasauna, jota molemmat puolet hyödyntävät leiritoiminnassaan. Rantasauna toimii myös tarvittaessa omana, ulospäin vuokrattavana tilana. Itäpuoleisin – niemien kärjessä oleva – rakennus on 1700-luvulta peräisin oleva jalkaaitta, joka siirrettiin kyseiselle paikalle vuonna 1959. Rakennus on siitä asti toiminut partiolaisten kämppanä, kuten partiolaiset itse sitä kutsuvat. Sen käyttö on tosin vähentynyt partiolaisten saadessa käyttöönsä uuden kämpän ”*Katajan*” 2010 noin kilometrin päähän Riuttarannasta pohjoiseen.

Riuttaranta on melko mäkiä aluetta. Uusi puoli sijaitsee korkeammalla kuin vanha puoli ja rantasauna. Uudelta puolelta avautuu näkymät järvelle rantasaunan yli. Rantasauna ja vanhan puolen majoitusrakennukset sijaitsevat melko matalalla ja lähellä järven pintaa. Vanhan puolen päärakennus puolestaan sijaitsee näitä rakennuksia korkeammalla, ikään kuin alueen jalustapaikalla.

7.1.2 Vanhan puolen luonto ja maisema

Riuttarannan ympäristö on kalkkipitoista aluetta. Kallioperän kalkki leviää maaperään, mikä tekee siitä kasveille edullisen. Alueen metsät

ovat reheviä lehtotyyppejä. Lehto ei ole kuitenkaan pelkästään lehtimetsää, puusto voi olla hyvin järeää kuusta ja haapaakin. Puut voivat olla jopa 35 metrin korkuisia. Paikoissa, joissa puusto on harvempaa ja pohjakerros saa enemmän valoa, kasvaa muun muassa heinää, metsäkastikkaa ja nuokkuhelmikkää. Ruoho- ja heinälajeja on vuosituhannen alussa ollut yli 40 eri lajia. Alueelle tyypillisiä lintuja ovat laulurastaat, kuikat, kanadanhanhet, kalalokit ja rantasipit. (Virrankoski, 2000.)

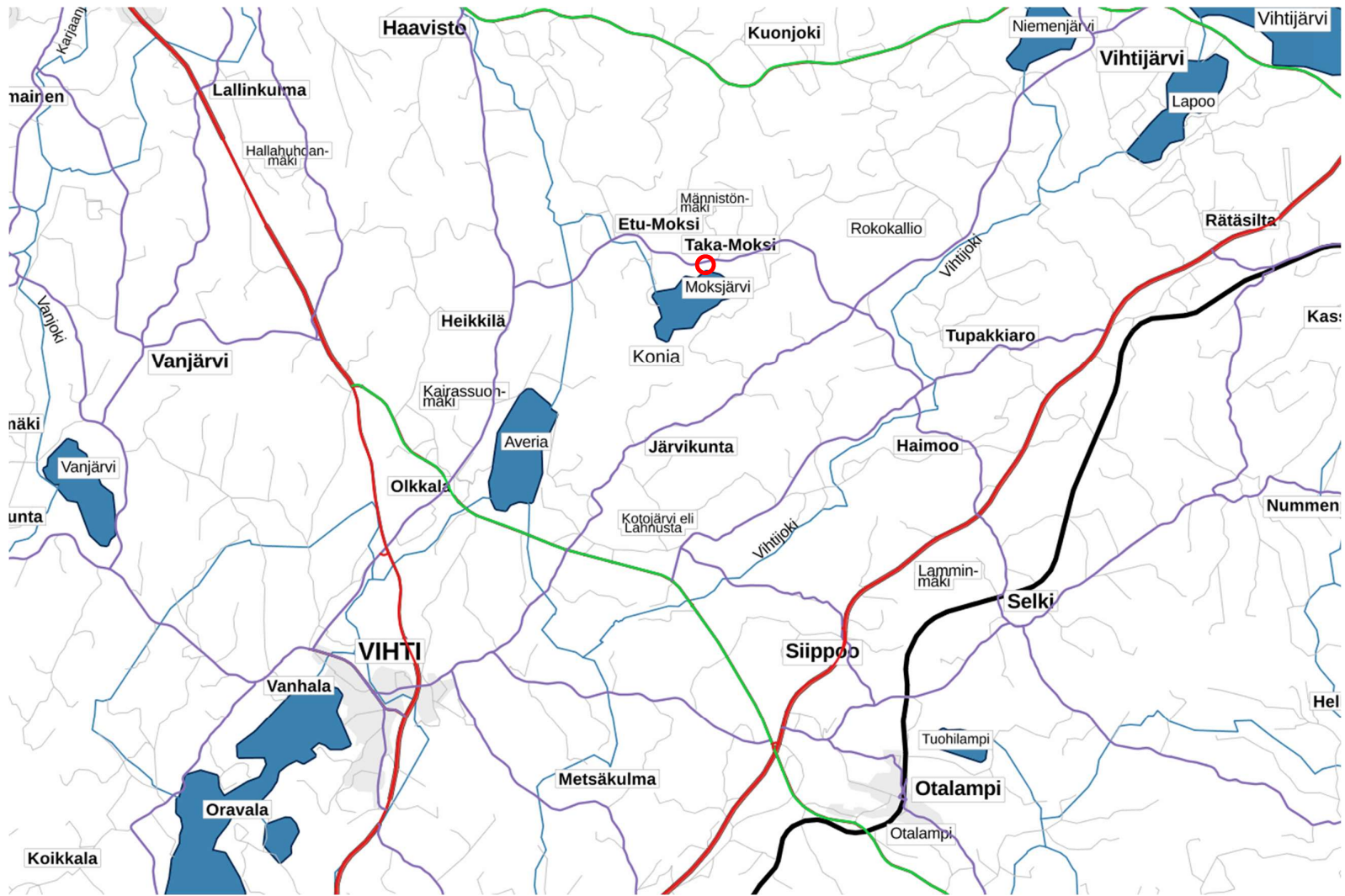

Kuva 44 Vanha puoli ja pähkinäpensaslehto (pohjakartta: kartta.paikatietoikkuna.fi).

Riuttarannan eteläpuolella kimmeltää Moksjärvi. Muissa ilmansuunnissa sen sijaan kasvaa vihreää metsää. Vanhan puolen pohjois- ja itäpuolet ovat suurimmilta osin luonnonsuojelualuetta. Alueella on pähkinäpensaslehtoa, mikä on ympäristökeskuksen päätöksellä suojeltu luontotyyppi. Pähkinäpensaita kasvaa kautta alueen ja näin ollen suojellulle alueelle ei saa rakentaa. Pähkinäpensaita kasvaa runsaiten etelään viettävällä rinteellä, joka laskee kohti vanhan puolen päärakennusta. Vanhan puolen länsipuolella on puolestaan ei-suojeltua metsää, rantasauna sekä parkkipaikka-alue (kuvassa P).

Maisemallisesti vanha puoli sijaitsee ihanteellisella paikalla. Moksjärvi sijaitsee suoraan etelässä. Maa nousee järvestä vanhalla puolella rakennusalueilla viidestä kahdeksaan metriin. Pähkinäpensaslehdon alueella maa nousee entisestään vihreäksi kukkulaksi.

Auringonvalo alueelle saadaan miltei koko päivä. Aamun ensimmäiset auringonsäteistä tosin vain pieni osa siivilöityy tiheään puuston läpi vanhan puolen päärakennukselle. Muuten alueelle paistaa aurinko läpi päivän. Rakennusten ja järven välissä kasvaa kuitenkin mittavia puita, joka luo jonkin verran varjoa rakennuksiin. Päärakennuksen edessä seisovat lehtipuut päästävät kuitenkin talvisin valoa hyvin läpi rakennuksiin ja niiden tiloihin puiden ollessa lehdettömiä.

Kuva 45 Riuttarannan sijainti liikenteellisesti. Punaiset tiet: lännessä Porintie ja idässä Hango-Hyvinkääntie. Musta viiva on rautatie. Riuttaranta on ympäröity punaisella. (kartta.paikkatietoikkuna.fi.)

7.1.3 Liikenne

Riuttaranta sijaitsee osoitteessa Moksintie 365. Moksintie toimii tienä, joka yhdistää Olkkalan ja Haimoon alueet. Olkkala sijaitsee Porintien (tie 2) varrella ja Haimoo Hankoo-Hyvinkään tien (25) varrella. Riuttaranta sijaitseekin näiden kahden tien välissä.

Riuttaranta sijaitsee noin 12 kilometrin päässä Vihdin keskustasta ja noin 20 kilometrin päässä Vihdin nopeiten kasvavasta keskuksesta Nummelasta. Paljon ulkopaikkakuntalaisia keräävästä laskettelukeskuksesta Vihti Skistä Riuttaranta on alle 18 kilometrin päässä. Riuttarannan nykyinen emäntä onkin pohtinut, mikäli voisi tulevaisuudessa tarjota laskettelijoille majoitusta (Kanerva, 2019). Helsingistä Riuttarantaan on noin 60 kilometrin matka mikä on vielä varsin kohtuullinen matka esimerkiksi yrityksen virkistyspäivän tai virkistysviikonlopun järjestämiselle.

Riuttarannan alueelle Moksintieltä käännyttäessä tie jakautuu kahtia. Toinen tie vie uudelle puolelle ja toinen jakautuu vielä uudestaan rantasaunalle ja vanhalle puolelle. Pysäköintipaikat on sijoitettu uudelle puolelle ja rantasaunalla. Vanhan puolen päärakennukselle pääsee ajamaan helposti autolla, mutta sinne ei mahdu kuin muutama auto parkkiin ja nekin ovat yleensä leiritoiminnan tiellä. Tämän takia

kantamukset ja tavarat tuodaan usein autolla ensin vanhan puolen päärakennukselle ja tämän jälkeen auto siirretään pois tieltä parkkiin rantasaunan lähellä olevalle hiekkakentälle, joka palvelee sekä rantasaunaa että vanhaa puolta.

Leiriaikana autoilla ei pääsääntöisesti liikuta ollenkaan ja näin ollen tärkeään rooliin nousevat alueen kävelyreitit. Kävelyreitit ovatkin hyvin loogiset ja tarjoavat pääsyn kaikkialle alueella. Reitti vanhalta puolelta uudelle puolelle on mahdollisimman suora ja lyhyt polku.

Majoitusrakennusten sijoitus rantasaunan ja vanhan puolen päärakennuksen väliin on varsin onnistunut liikenteellisesti. Aamulla syömään voidaan lähteä heti majoitusrakennusten yhteydestä. Lounaalle ja päivälliselle suunnattaessa majoitusrakennukset puolestaan sijaitsevat matkan varrella päärakennukselta lähdettäessä. Näin ollen oppitunnin jälkeen henkilökohtaisia tavaroita kuten kyniä, kumeja ja Raamattu voidaan pudottaa matkalla vaivattomasti omaan huoneeseen. Liikenteellisen hyödyn lisäksi sijainti tarjoaa omaa rauhaa rantasaunan ja päärakennuksen melskeestä.

Kuva 46 Vanhan puolen kävelyreitit ohuempina viivoina (pohjakartta: kartta.paikkatietoikkun.fi).

Kulku rantasaunalle käy vanhalta puolelta rantasaunalle vievän tien kautta. Järven rantaan pitkin kulkee myös metsäpolku, joka tarjoaa tällä hetkellä seikkailullisemman ja osittain metsittyneen reitin rantasaunalle.

Vanhan puolen leirikirkko, eli ulkona luonnossa oleva paikka hengelliselle toiminnalle, on sijoitettu päärakennuksen kaakkoispuolelle. Sinne kulkee pieni ja lyhyt metsäpolku päärakennuksen pihalta. Kulku vanhalle partiokämpälle käy jalan pähkinäpensaslehdon tai vanhan puolen pihapiirin poikki. Kämpälle ei pääse ollenkaan autolla, sillä sinne ei kulje ajotietä. Ylipäätään vanhalle partiokämpälle kuljetaan nykyään harvoin.

Vanha puoli toimii liikenteellisesti hyvin. Auto- ja jalankulkuliikenne alueella ei kohtaa toisiaan kuin Rantasaunan pihaan ajettaessa. Jalankulku onkin alueella yksinkertaista, turvallista ja helppoa, joskaan korkeiden mäkien takia ei jokainen reitti ole täysin esteetön. Olemassa olevaa ja toimivaa tiestöä ja liikennetarannetta on mielestäni hyvä hyödyntää tulevaisuudessakin.

7.2 Leiritoiminta Riuttarannassa

Kuva 47 Vuoteen 70-luvulta vuoteen 2016 Riuttarannan vanhan puolen toiminnallisena keskuksena oli vanhan puolen päärakennus (kuvassa tummempi alue). Majoitusrakennuksia käytettiin lähinnä nukkumiseen. (Pohjakartta: maps.google.com.)

Ennen vanhan päärakennuksen käyttökieltoa, vanhan puolen leirikeskus toimi noin 50 vuoden ajan seuraavasti: lähes kaikki päivän toiminta sijoittui päärakennukselle, yöpymiset majoitusrakennuksissa (70-luvulta), uimiset rantasaunalla (70-luvulta) ja ruokailut 90-luvulta eteenpäin uudella puolella. Vanhalla puolella vietettiin aikaa lähes yhtä paljon ulkotiloissa kuin sisätiloissakin. Etenkin vanhan puolen

edustalla olevalla hiekkakentällä pelattiin pingistä ja sulkapalloa, heiteltiin frisbeetä ja leikittiin erinäisiä tilaa vaativia leikkejä.

7.2.1 Leiritoiminta ennen vuotta 2016

Sisätiloissa vanhan puolen päärakennuksessa on yksi iso huone, joka on väliseinällä jaettavissa kahdeksi reilun kokoiseksi tilaksi, joista kumpaankin on mahtunut koko leirivahvuus ohjaajineen. Useimmiten tilat toimivat niin että toisessa näistä suuremmista tiloista oli pöydät ja tuolit ja toisessa joko patjat tai tuolit käyttötarkoituksen mukaan. Vanhan puolen päärakennuksessa on kuitenkin liian vähän erillisiä tiloja. Esimerkiksi raamiksiin, jotka ovat pienryhmätilanteista, joissa luetaan yhdessä Raamattua, saatiin jakaa leiriläiset kuuteen pienryhmään, joista jokainen vaati oman yksityisen tilansa. Vanhalla puolella ei ole ollut riittävästi sopivia tiloja pitää raamiksia, niinpä toisinaan jotkin ryhmät saattoivat kokoontua ulkona, ryhmänohjaajien majoitustiloissa tai esimerkiksi kellariin vievillä portailla.

Majoitustiloja käytettiin pääsääntöisesti vain nukkumiseen ja tarvittaessa vetäytymiseen. WC-tiloja ei majoitusrakennuksissa ole, joten vessassa tuli myös öisin käydä vanhan puolen päärakennuksessa. Majoitusrakennukset sijaitsivat päärakennukseen nähden melko

oivallisella paikalla. Ne eivät sijaitsevat päärakennuksen tapahtumien ja melun välittömässä läheisyydessä, mutta kuitenkin näköetäisyydellä rinteiden alapuolella. Majoitusrakennukset sijaitsivat kätevästi kulkureittien varrella sekä uudelle puolelle että rantasaunalle.

90-luvulta eteenpäin ruokailut on järjestetty uudella puolella, jonne valmistui uudet laitoskeittiötilat ja ruokasali. Aamiaiselle lähdettiin suoraan majoitusrakennuksilta. Lounaalle ja päivälliselle puolestaan yhdessä oppituntien tai muun ohjelman jälkeen. Iltapalatarvikkeita säilytettiin vanhan puolen keittiössä ja puuttuvia tarvikkeita kannettiin päivittäin uudelta puolelta vanhalle puolelle käsin. Rantasauna oli sekä uuden- että vanhan puolen käytössä vuorotellen.

7.2.2 Leiritoiminta vuosina 2017 ja 2018

Kun vanhan puolen päärakennus asetettiin käyttökieltoon, muuttui myös rippileirien fyysisen toiminnallisuuden rakenne merkittävästi. Rantasaunasta tuli vanhan puolen uusi päärakennus ja näin ollen suurin osa toiminnasta keskittyi sen sisään ja sen pihalle. Rantasaunalla järjestettiin muun muassa niin hengelliset tilaisuudet (aamu- ja iltahartaudet), opetusta, medikset (rentoutumistilaisuus) kuin iltashowkin. Tämä tarkoitti sitä, että tilan varusteet ja huonekalut oli

jokaisessa välissä järjestettävä uudestaan kuhunkin päivän hetkeen sopivaksi. Ruokailemassa käytiin yhä uudella puolella ja matka syömään olikin lyhyempi kuin ennen.

Kuva 48 Vuonna 2017 Riuttarannan vanhan puolen leireillä toiminnallisena keskuksena oli rantasauna (kuvassa vasemmalla tummimmalla oranssilla merkitty alueella). Tämän lisäksi käytössä oli majoitusrakennukset lähinnä vain yöpymiseen ja sinisellä merkitty parakkirakennus opetukseen ja raamiksiin. (Pohjakartta: maps.google.com.)

Saunarakennuksen lisäksi käytössä oli myös parakkirakennus joka vuonna 2017 sijaitsi vanhan puolen päärakennuksen edessä. Parakki sisälsi kaksi suurehkoa luokkahuonetilaa. Näin ollen vanhan puolen leireillä oli melko helppo toteuttaa ryhmän jakaminen kolmeen osaan. Majoitusrakennukset olivat yhä käytössä, mutta ohjaajat eivät sinne

mahtuneet. Ohjaajille oli vuokralla asuntovaunuja, jotka sijaitsivat rantasaunan edustalla pysäköintialueella.

Kuva 49 Vuonna 2018 Riuttarannan vanhan puolen leirillä opetus siirrettiin vanhan päärakennuksen luota lähemmäs saunarakennusta hiekkakentälle (pohjakartta: maps.google.com).

Vuonna 2018 parakkirakennus siirrettiin rantasaunasta pohjoiseen olevalle pysäköintialueelle, joka on aiemmin toiminut lentopallo- ja pysäköintikenttänä. Tällöin leiri toimi huomattavasti paremmin, sillä matka saunarakennuksen ja parakin välillä ei ollut niin suuri (Janhunen, 2019).

Tässä leirikeskuksen kokoonpanossa, missä rantasauna oli vanhalla puolella uusi päärakennus, oli kuitenkin useita huonoja puolia. Parakkia käytettiin vain kerran tai kaksi päivässä opetustilaisuudessa ja uudestaan kerran mahdollisesti raamiksissa. Parakkia ei koettu kovinkaan miellyttäväksi muuhun käyttöön. (Janhunen, 2019.) Parakki-rakennuksen alue ammotti usein tyhjiyttään, sillä se oli sen verran kaukana leirin uudesta toiminnallisesta keskuksesta – rantasaunasta. Majoitusrakennukset sijaitsivat melko kaukana, eivätkä ne olleet enää matkojen varrella. Myös valvonta majoitusrakennuksilla oli vaikeampaa päiväsaikaan kuin ennen, sillä rantasaunan pihapiiristä ei tiheään metsän takia ole lainkaan suoraa näköyhteyttä majoitusrakennuksille. Yövalvonnan puolesta ei ratkaisulla ollut suurtakaan merkitystä, sillä yövalvoja vahti yörauhaa majoitusrakennusten läheisyydessä.

Kuva 50 Rantasauna (oikealla) ja majoitusrakennukset puiden takana (vasemmalla) kuvattuna 5.6.2019 © Aki Sahrman.

Tilaohjelman tarpeet

Vihdin seurakunnan rippileirillä on tavallisimmin 15-27 nuorta. Uusin rippikoulusuunnitelma ehdottaa maksimimääräksi 25 nuorta, mutta se on mahdollista ylittää kirkko- tai seurakuntaneuvoston päätöksellä (RKS, 2017, 57). Varsinaisia ohjaajia on puolestaan kolme: pappi, seurakunnan vakituinen työntekijä ja kausityöntekijä. Vakituinen työntekijä on yleensä nuorisotyönohjaaja, mutta voi olla myös diakoni, lastenohjaaja tai kanttori. Kausityöntekijät ovat usein alan opiskelijoita tai vasta valmistuneita, jotka tulevat Vihdin seurakuntaan määräaikaikaisesti töihin ensisijaisesti rippikoulutyöhön.

Ohjaajia auttaa apuohjaaja (Vihdissä aiemmin käytettiin nimistä isosten isonen tai isoiso) ja 6-12 ryhmänohjaajaa (isonen). Lisäksi leirillä toimii yövalvoja, joka valvoo yöt vahtien hiljaisuutta ja rauhaa. Yövalvoja nukkuu pääsääntöisesti päivät leirikeskuksessa, joten myös yövalvoja on laskettava vahvuuksiin.

Näin ollen rippileirin teoreettinen maksimi henkilömäärä on 44 henkilöä, kun lasketaan yhteen 27 leiriläistä ja 17 leirin vetämisestä vastaavaa ihmistä.

7.2.3 Päiväohjelma tilaohjelman pohjana

Päiväohjelmaa avaamalla, voimme tarkastella mitä toimintoja rippileiri konkreettisesti pitää sisällään ja millaisia tiloja toiminnot vaativat. Päiväohjelma Vihdin seurakunnan paikallisuunnitelman (2019) mukaan on seuraavanlainen:

8.30	Aamiainen
9.15	Rukoushetki ja oppimispäiväkirja/Q&A
9.45	Fiilismittari (kysellään ihmisten vointia ja kuulumisia)
10.00	Raamisryhmät
10.45	Toimintarastit
12.15	Lounas
13.15	Oppimispäiväkirja ja kysymysten purku ja työskentely
14.15	Yhdessäoloa
15.30	Ryhmät toimii
16.00	Medis
16.30	Päivällinen
17.30	Leffa
18.30	Saunat
20.00	Iltashow
21.00	Iltapala
22.30	Leirijumalanpalvelus
23.00	Hiljaisuus

Rippileirin jokainen päivä kulkee yleensä saman rungon mukaan, joskin pieniä muutoksia ja poikkeuksia saattaa päiviin hyvinkin tulla. Usein leireillä on myös vierailevia ihmisiä, jotka pitävät omat oppituntinsa. Tällaisia tapauksia voi olla muun muassa kanttorin oppitunnit tai lähetykseuran pitämä pistetyöskentely, jossa työskennellään pienryhmissä. Ihmismäärät ja ryhmäkoot pysyvät kuitenkin aina samojen raamien sisällä ja näin ollen päiväohjelman mukaan voidaan määrittää, millaisia tiloja leirikeskus vaatii, jotta rippileirin pitäminen olisi mahdollisimman vaivatonta ja toimivaa.

Tilaohjelmaa laadittaessa sisätilojen vaatimukset on hahmoteltu yksinkertaisesti kolmeen ryhmään: iso tila, ryhmätila ja pienryhmätilan mukaan kuinka monta ihmistä osallistuu kulloinkin yhdessä tilassa toimintaan. Esimerkiksi teoreettisesti täydellä leirillä *aamiaiselle* osallistuvat leirin kaikki 44 ihmistä (myös yövalvoja) kun taas päivän muihin aktiviteetteihin, kuten *ryhmät toimii*, osallistuu maksimissaan 43 ihmistä yövalvojan nukkuessa. Tällaiseen toimintaan tarvitaan iso tila.

Toimintarasteissa puolestaan leiriläiset (maksimi 27) jaetaan kolmeen ryhmään ja he toimivat ohjaajan ja mahdollisesti muutaman isosen kanssa. Tällöin tarvitaan kolme ryhmätilaa.

Raamikset, joissa luetaan Raamattua oman ryhmänohjaajan kanssa, tarvitsevat puolestaan pienemmän tilan sillä leiriläiset on saatettu jakaa jopa kuuteen ryhmään (noin 6 ihmistä ryhmänohjaaja mukaan laskettuna). Näin ollen tilatarpeena on 6 pienempää rauhallista pienryhmätilaa.

Kun kootaan tarvittavat tilat yhteen, huomataan että tarvitaan yksi iso tila, 3 ryhmätilaa ja 6 pienryhmätilaa. Todellisuudessa pienemmät ryhmät voivat toimia isommassakin tilassa. Näin ollen päärakennuksessa tulee olla vähintään yksi iso tila, kaksi ryhmätilaa ja 3 pienryhmätilaa. Seuraavalla sivulla on lueteltuna vasemmalla päiväohjelma, keskellä kuinka monta henkilöä tai ryhmää toiminta tarvitsee ja oikealla millaisen tilan toiminta tarvitsee.

Tilaohjelman tarpeita

8.30	Aamiainen	44 hlö	Iso tila (Uusi puoli)
9.15	Rukoushetki ja oppimispäiväkirja/Q&A	43 hlö	Iso tila (Hengellinen tila)
9.45	Fiilismittari	43 hlö	Iso tila
10.00	Raamisryhmät	6 ryhmää	6 pienryhmätilaa
10.45	Toimintarastit	3 ryhmää	3 ryhmätilaa
12.15	Lounas	43 hlö	Iso tila (Uusi puoli)
13.15	OPK tai Q&A kysymysten purku ja työskentely	27 + 3 hlö	Iso tila
14.15	Yhdessäoloa	27 + 13 hlö	Ulkotilat / iso tila
15.30	Ryhmät toimii	6 ryhmää	Koko leirikeskus
16.00	Medis	43 hlö	Iso tila (patjat)
16.30	Päivällinen	43 hlö	Iso tila (Uusi puoli)
17.30	Leffa	27 + 1 hlö	Iso tila (AV-laitteet)
18.30	Saunat	43 hlö	Rantasauna
20.00	Iltashow	43 hlö	Iso tila
21.00	Iltapala	44 hlö	Iso tila
22.30	Leirijumalanpalvelus	44 hlö	Iso tila (Hengellinen tila)
23.00	Hiljaisuus		Majoitustilat

7.2.4 Tilojen monipuolisuus

Opetustilanteet vaihtelevat rippileireillä. Opetus voi koostua muun muassa ohjaajan kuuntelemisesta ja muistiinpanojen kirjoittamisesta, musiikin kuuntelemisesta ja siitä keskustelemisesta, askartelusta tai vaikkapa elokuvan katsomisesta. Näin ollen ryhmätiloilta vaaditaan mahdollisuutta istua pöydän ääressä tai muuten vain tuoleilla/sohvilla/patjoilla. Vaihtelevien kalusteiden lisäksi osaan tilanteista tarvitaan videokuva- ja äänilaitteet.

Opetuksen lisäksi tilojen tulee tarjota mahdollisuus yleiselle yhdessäololle ja -tekemiselle. Eri tilanteet vaativat erilaisten tilojen lisäksi erilaisia kalusteita. *Iltashow* – joka on monille päivän kohokohta – on isosten ja apuohjaajan laatima tunnin tuokio leiriläisille, missä lauletaan yhteislauluja, esitetään erilaisia sketsejä ja leikitään leikkejä. Vihdissä on toimittu siten, että tuolit asetetaan suureen ringiin niin, että kaikki pystyvät näkemään toisensa. *Medikseen* – missä koko leirivahvuuden voimin rentoudutaan hiljaa maaten ja kuunnellen musiikkia tai ohjaajan lukemia tarinoita – puolestaan tarvitaan patjoja. Elokuvan, eli *leffan*, katsomiseen tarvitaan joko tuolit tai esimerkiksi soivat sekä videotykki tai jokin muu riittävän suuri ruutu.

Ison tilan kalustaminen on työlästä ja vie aina aikaa pois muulta toiminnalta. Näin ollen olisikin järkevämpää rakentaa ryhmätilat myös isoiksi tiloiksi, joissa voi olla valmiiksi erilainen kalustus eri käyttötarkoituksille. Yhdessä tilassa voi olla esimerkiksi pöydät ja tuolit, toisessa videotykki ja tuolit/soivat ja kolmannessa patjat.

Vihdin nuorisotyönohjaaja Panu Janhunen kysyi ensimmäiseksi tämän opinnäytetyön aiheesta kuullessaan: *”Tuleehan sinne erillinen tila hengelliselle toiminnalle?”* Hänestä olisi tärkeää, että rippileirillä yksi tila on pyhitetty rauhoittumiselle. Tällainen tila voisi rippileirillä toimia juuri aamun ja illan rukoushetkissä sekä mediksessä.

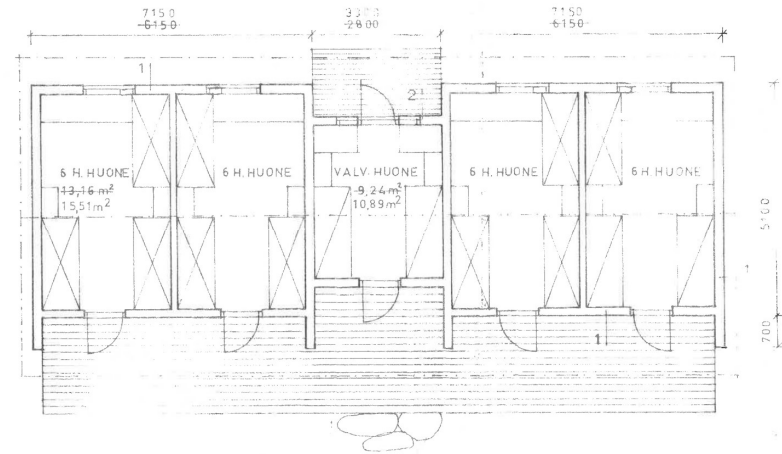
Rippileirin puitteissa ei vanhan puolen ole välttämätöntä tarjota suurta laitoskeittiötä ja suuria ruokailutiloja. Vanhan puolen leirien ruokailu on toteutettu 1990-luvulta lähtien uudella puolella. Uuden puolen keittiötä on myös viime vuosina uudistettu ja laajennettu, joten sen hyödyntäminen on jatkossakin järkevää. Henkilökunnan määrää ei myöskään tarvitse kaksinkertaistaa, kun ruokaa tehdään vain uudella puolella. Muussa kuin rippikoulukäytössä vanhan puolen on kuitenkin pystyttävä tarjoamaan tilat ruokailulle. Riuttarannan emäntä Leena Kanerva (2019) ei kuitenkaan nähnyt tällaisessa tapauksessa tarvetta laitoskeittiölle. Hänestä normaali

kotitalouskeittiö riittää tarvittaessa myös rippileirin pyörittämiseen; tehtiinhän niin 30 vuoden ajan ennen uuden puolen rakentamistakin. Ruokia voi myös siirtää tarvittaessa uudelta puolelta helposti autolla vanhalle puolelle.

7.2.5 Majoittuminen

Majoittuminen on tapahtunut vanhalla puolella erillisissä majoitusrakennuksissa. Ratkaisussa on ollut hyvät ja huonot puolensa. Hyviä puolia ovat hyvä sijainti matkan varrella uudelle puolelle tai ranta-saunalle sekä oma rauhansa poissa päärakennuksen kuhinasta. Huonompana puolena on omien WC- ja suihkutilojen puute. Esimerkiksi yöllä vessahädän iskiessä on täytynyt käyttää vanhan puolen päärakennuksen vessoja. Suihkussa taas on pitänyt käydä ranta-saunalla, sillä vanhalla puolella ei suihkutiloja ole ollenkaan.

Huoneita on kahta kokoa: kahden hengen *“valvojan huoneita”* ja kuuden hengen huoneita. Todellisuudessa kuuden hengen huoneet vaihtelevat neljän hengen huoneista viiden hengen huoneisiin sänkyjärjestelyiden mukaan. Yleisin kokoonpano on kaksi kerrossänkyä ja yksi normaali sänky.

Kuva 51 Vanhalla puolella majoitutaan kahdessa identtisessä majoitusrakennuksessa (Vihdin rakennusvalvonnan arkistot).

Nuorisotyönohjaaja Panu Janhusen (2019) mukaan on hyvä, jos leirillä on mahdollisuus eri kokosiin huonekokoihin. Neljän hengen huonetta hän kuitenkin pitää optimaalisena. Liian isot huonekoot tuovat helposti mukanaan nukkumisongelmia erinäisten häiriötekijöiden vuoksi. Neljän hengen huoneita on tietenkin mahdollista käyttää myös esimerkiksi kahden hengen huoneena. *“Rippikouluikäisilläkin saattaa olla esimerkiksi vielä yökastelua, mikä saattaa nolottaa ja mitä ei halua kavereiden tietävän”*, Janhusen toteaa.

Majoitustiloja on oltava rippikoulukäytössä vähintään 44 henkilölle. Neljän hengen huoneilla tämä tarkoittaa 11 huonetta. Todellisuudessa kuitenkin ohjaajat ja yövalvoja tarvitsevat omat huoneensa, joihin voi vetäytyä esimerkiksi suunnittelemaan oppituntia tai lepäämään. Tämä tarkoittaa sitä, että leirikeskukseen tarvitaan 10 neljän hengen huonetta ja neljä (3 ohjaajaa ja yövalvoja) erillistä huonetta.

7.3 Uuden leirikeskuksen tilaohjelma

Tilaohjelma on muodostettu ensisijaisesti Vihdissä järjestettävän rippileirin tarpeiden mukaan. Muut seurakunnan leirit, kuten lasten- ja nuortenleirit eivät lähtökohtaisesti vaadi yhtä monipuolisia tiloja kuin rippileiri. Näin ollen rippileirin tarpeet täyttävä rakennus täyttää myös useiden muiden leirityyppien tarpeet. Suunnittelussa on otettava kuitenkin huomioon myös vanha puoli ulospäin vuokrattavana tilana. Rakennuskannan on pystyttävä palvelemaan niin yritysten virkistyspäivissä kuin hääjuhlissakin.

TILA	M ²
Aula	20
Iso tila (Pöydät ja tuolit)	100
Iso tila (AV-laitteet ja tuolit)	70
Iso tila (patjat)	80
Pienryhmätila x3	15
Toimisto	20
Keittiö	20
Liikuntaesteisten WC	5
WC x3	2
Irtaimistovarasto	20
Siivouskomero	5
Puuvarasto	20
IV-konehuone	17
Sähköpääkeskus	4,5
Lämmönjakuhuone	6
Tele	2,5
Majoitus 4 hlö huone x 10	30
Majoitus 1 hlö huone x 4	20
Yht	821

8 Toivon keskus

Kuva 52 Toivon keskuksen havainnekuva Moksjärveltä päin.

Toivon keskus on suunnitelma leirikeskuksesta Riuttarannan vanhalle puolelle. Nimi Toivon keskus juontaa juurensa ajalta, kun Riuttaranta toimi pakolaishuoneena vuosina 2015 ja 2016 tarjoten toivoa ihmisille. Toivo on yksi kristinuskon keskeisimpiä teemoja ja näin ollen sitä onkin hyvä korostaa leirikeskuksesta, joka on suunniteltu ensisijaisesti rippileirikäyttöön. Toivon keskus sopii nimenä hyvin muiden Vihdin seurakunnan toimintojen, kuten Toivon paikka ja Toivon jyvän, rinnalle.

Toivon keskuksen suunnittelussa on otettu huomioon seurakunnan tarve leirikeskukseen, paikan henki ja erityisesti rippileirin tarpeet.

8.1 Tilaohjelma.

Tilaohjelma muodostui luvun 7.3. mukaisesti niistä tarpeista, joita Vihdin seurakunnan rippikoulutyöllä nykyisen toimintasuunnitelman mukaan on. Tilaohjelman neliöt kuitenkin ylitettiin muun muassa sen takia, että sekä yhteiskäyttö- että majoitustiloista tehtiin väljiä ja varastotilaa lisättiin runsaasti. Lisäksi rakennukseen mahdutettiin useampia esteettömiä WC-tiloja, mitä alun perin oli tarkoitus. Myös koontumistiloista tehtiin hieman tilaohjelmaa suurempia ja

lisäneliöitä toi etenkin ylimpään kerrokseen suunniteltu kappeli, joka vaati aulan lisäksi myös sakastitilan.

Kerrosalaa Toivon keskuksessa on yhteensä 1340 m². Tämä kerrosala jakautuu kolmeen eri rakennukseen. Kolmikerroksinen päärakennus on yhteensä 776 neliön rakennus, josta 126 neliötä on majoittumiselle. Päärakennukseen on sijoitettu kaikki yhteiseen toimintaan ja opetukseen käytettävät tilat. Päärakennuksen lisäksi alueella on 520 neliön majoitusrakennus, joka koostuu kahdesta identtisestä, joskin keskenään peilatusta, osasta. Majoitusrakennus tarjoaa yöpymis- ja peseytymismahdollisuuden 40 ihmiselle. Kolmas rakennus on 46 neliön saunarakennus.

Kerrosalaneliöt rakennuksittain:

Päärakennus:

Kellarikerros 266 m² + 63 m² majoitus (= 329 m²)

Ensimmäinen kerros 241 m² + 63 m² majoitus (= 304 m²)

Toinen kerros 143 m²

Yhteensä 776 m², josta majoitusta 126 m²

Majoitusrakennus

Yksittäinen huone 24 m² + 5 m² (KPH)Majoitusrakennus = 520 m² ja 40 nukkumapaikkaa

Saunarakennus

Sauna ja pesutila 23 m²Pukuhuone 23 m²Yhteensä 46 m²

Toteutunut tilaohjelma

TILA	M ²
Aula	-
Iso tila (Pöydät ja tuolit)	130
Iso tila (AV-laitteet ja tuolit)	79
Iso tila (patjat) (Kappeli)	80
Pienryhmätila	23
Pienryhmätila	16
Toimisto	22
Keittiö	20
Liikuntaesteisten WC x2	5
WC x3	2
Varastotilaa	39

Puuvarasto	22
IV-konehuone	23
Sähköpääkeskus	5
Lämmönjakohuone	6
Tele	3
Sakasti	16
Patjavarasto	2
Majoitus 4 hlö huone x 8	29
Majoitus 2 hlö huone x 2	36
Majoitus 2 hlö huone x 2	36
Majoitus 1 hlö huone x 4	22
Tekninen tila x 2	6
Sauna	10
Pesuhuone	8
Vaatehuone	9
Monikäyttöinen huone saunalla	10
yht	1011

Taulukosta puuttuu kulkutilat, seinän paksuudet ja erityisesti majoituksen moduuliratkaisun alle 1600 mm korkea huonetila, joka muodostaa yhteensä lähes 100 m² kerrosalaa.

8.2 Suunnittelufilosofia

Rakennuksen suurimmat teemat ovat toivo ja läsnäolo. Toivo iankaikkisesta elämästä on ollut kirkolle jo kahden tuhannen vuoden ajan julistamisen arvoinen asia ja tilanteelle ei näy muutosta. Rippikoulu tähtää tämän toivon opettamiseen ja ymmärtämiseen. Läsnäololla viitataan läsnäoloon sekä itsensä, että muiden ihmisten kanssa, mutta myös läsnäoloon luonnon, ympäristön ja maiseman kanssa.

Suunnittelufilosofioita on ammennettu Kengo Kumalta ja Reima Pietilältä. Luvussa 5.2. esitellyistä Kengo Kuman periaatteista olen pyrkinyt noudattamaan erityisesti kahta seuraavaa: paikkalähtöisyys ja rehellinen materiaalien käyttö. Teemoihin on haettu syvyyttä Pietilän symbolisesta arkkitehtuurikäsitteestä tuomalla valintoihin merkityksiä ja symboliikkaa, joko paikan historian tai kristinuskon kautta.

8.3 Arkkitehtuuri

Tässä luvussa suunnitelma esitellään arkkitehtuurin peruskäsitteiden kautta niin että jokaisen peruskäsitteen kohdalla käsitellään ensin päärakennus, sitten majoitusrakennus ja viimeisenä saunarakennus.

8.3.1 Paikan henki ja sijoittuminen

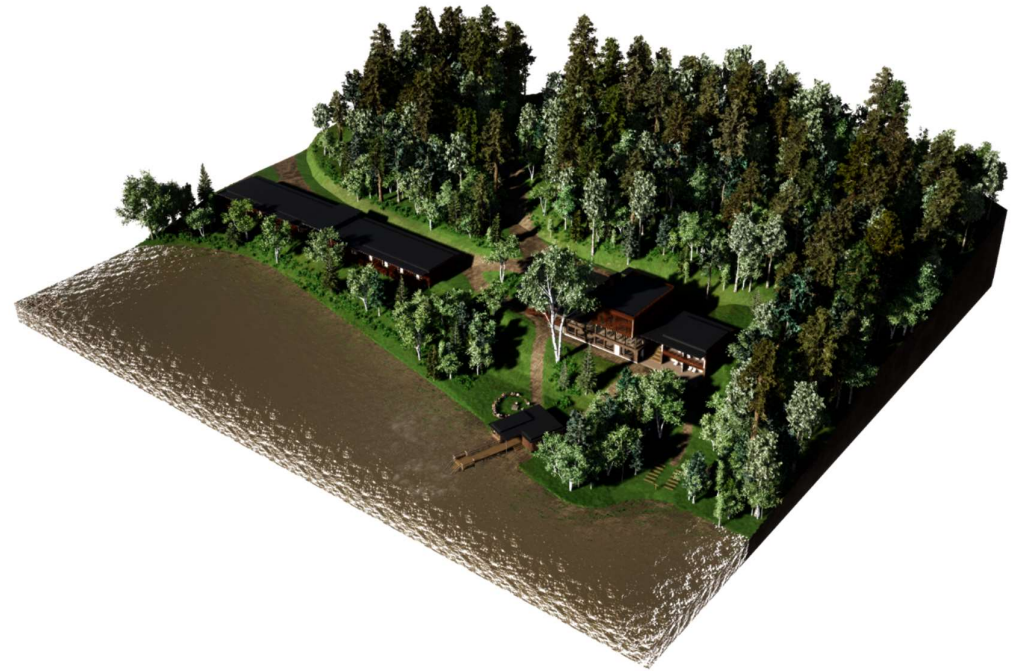
Kuvailin johdannossa Riuttarantaa hengen tyyssijana: siellä kohtaavat paikan henki, ihmisen oma henki ja Pyhä Henki. Riuttaranta ja ylipäätään leirit tarjoavat oman tunnelmansa, mitä ei arjessa tule koettua.

Riuttarannan paikan henki

Forssin (2010, 119-120) mukaan paikan hengen määrittelemisen liukuu lähes poikkeuksetta sanattomuuteen ja paikan tunnelman kuvaamiseen. Niin kävi myös nuorisotyönohjaaja Panu Janhuselle (2019) kysyessäni häneltä millainen Riuttarannan vanhan puolen paikan henki on. Janhunen maalasi sanoilla hetken leiripäivän illasta. Hetken, joka on minullekin tuttu ja johon voim samaistua. Kyse oli hetkestä, jolloin iltashow ja iltahartaus on jo pidetty. Tarkoituksena on rauhoittua mutta innokkaat rippikoululaiset jutustelevat vielä iloisesti päivän tapahtumista matkatessaan alas majoitusrakennuksiin yöpuulle. Ohjaaja voi tilanteessa kuitenkin astua ulos päärakennuksesta, pysähtyä pihalle ja hengähtää. Vetää sisään luonnon puhdasta ilmaa ja päästää sen ulos. Leiriläisten äänet kaikuivat vielä alamäestä ennen kuin he vetäytyvät huoneisiinsa. Koko päivän kestänyt toiminta ja yhdessäolo vaihtuu nopeasti rauhallisuudeksi ja omaksi

tilaksi. Tilanteessa aistit herkistyvät luonnon, hengen ja pyhyden läsnäololle. Majoitukselta kaikuvat äänet kuitenkin kertovat siitä, että Riuttarannassa ei ole yksin vaan osa porukkaa (Janhunen, 2019). Riuttarannassa ollaan usein suurien asioiden äärellä, niin suurten asioiden ääressä, jotka saattavat ahdistaa, mutta Riuttarannassa tuntuu aina olevan aikaa käsitellä asioita. Riuttarannasta huokuu tietynlainen rauhallisuus. Päivät voivat olla hyvinkin hektisiä mutta silti aina päivän päätteeksi koko alue rauhoittuu.

Riuttaranta on paikka, jossa tuntemattomista ja vieraista tulee tuttuja. Se on paikka, jossa tutut muuttuvat kavereiksi ja kaverit elinikäisiksi ystäviksi. Riuttaranta on paikka, jossa ihastutaan ja kenties rakastutaan. Riuttarannassa henget kohtaavat ja saavat olla rauhassa, oli henki sitten ihmisen oma henki, vieraan ihmisen henki, paikan henki tai Pyhä Henki. Riuttaranta on kohtaamisten, toimimisen, mutta myös rauhoittumisen paikka.

Kuva 53 Perspektiivikuva suunnittelualueesta.

Suunnittelufilosofiana Toivon keskuksessa oli paikkalähtöisyys kuten Kengo Kuma ja Reima Pietilä sitä pyrkivät toteuttamaan. Kuman lähtökohtana suunnittelulle oli se, että hän pyrki paljastamaan rakennuspaikasta ja -alueesta jotain uutta ja hienoa (AND, 2011). Toivon keskuksessa on haluttu korostaa Riuttarannan maisemaa, joka nykyisin ei ole päässyt oikeuksiinsa. Vanha päärakennus on suorastaan estänyt näkymät pihalta ja sisätiloissakaan maisema ei mitenkään korostu tai pääse oikeuksiinsa.

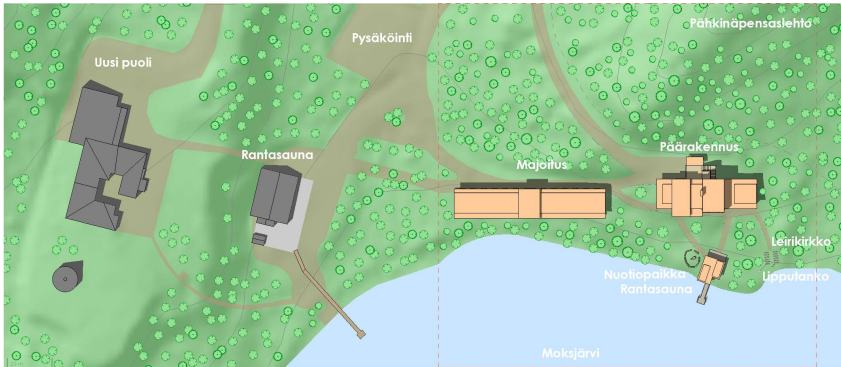

Kuva 54 Maisema Toivon keskuksen yläpuolelta Moksjärvellä 5.4.2019 © Aki Sahrman.

Riuttarannan historiallisen syvyyden vaaliminen

Maiseman lisäksi suunnitelmassa on haluttu korostaa paikan historiallista syvyyttä. Riuttaranta on toiminut Vihdissä jo yli 50 vuoden ajan ja näin ollen siellä on ehtinyt käymään suuri osa vihtiläisistä. Uuden suunnitelman tavoitteena on pyrkiä säilyttämään paikan henki siten että se on tunnistettavissa vielä niillekin, jotka ovat käyneet Riuttarannassa rippikoulunsa esimerkiksi 40 vuotta sitten. Käytännössä tämä onnistuu parhaiten säilyttämällä rakennusten sijainnit vastaavilla paikoilla ja tarjoamalla vähintään samat toiminnot kuin aiemminkin. Historiallista syvyyttä syvennetään entisestään tuomalla suunnitelman nimeksi sama nimi, mitä Riuttarannasta käytettiin pakolaiskeskuksen aikaan. Vaikka noista tapahtumista ei tällä hetkellä olekaan kuin viitisen vuotta aikaa, tulee se etenkin tulevaisuudessa muistuttamaan tulevia sukupolvia Vihdin seurakunnan arvokkaasta työstä. Vielä syntymättömät ikäpolvet voivat kysyä mistä nimi juontaa juurensa ja siihen voidaan tositarinalla vastata.

Sijoittuminen

Kuva 55 Toivon keskuksen sijaintipiirros. Harmaalla vanhat ja jäljelle jäävät rakennukset, oranssilla uudet rakennukset. Toivon keskuksen rakennukset on merkitty piirroksen oranssilla.

Päärakennus ja majoitusrakennus on sijoitettu samoille paikoille, missä vastaavan toiminnon rakennukset ovat aiemminkin olleet. Tämä tukee paikan historiallisen syvyyden korostamista. Paikat ovat leiritoiminnalle luontevat ja toimivat. Majoitusrakennusten sijainti irrallaan päärakennuksesta mahdollistaa vetäytymisen rauhaan myös keskellä päivää. Majoitusrakennukset ovat matkan varrella esimerkiksi uudelle puolelle syömään tai rantasaunalle uimaan mentäessä. Päärakennuksen kohdilta vanhan puolen maisema avautuu alueella parhaiten. Historiallisen syvyyden vaalimiseksi myös leirikirkko ja

lipputanko on pidetty sijainnilisesti vastaavilla paikoilla, joskin ne on uusittu ja siistitty.

Kuva 56 Toivon keskuksen aluepoikkileikkaus päärakennuksen länsipuolelta.

Rantaan suunniteltiin myös täysin uusi rakennus – pieni kahdeksan hengen saunarakennus. Uusi saunarakennus on pienehkö ja tarkoitettu käyttöön erityisesti silloin, kun Toivon keskusta vuokrataan ulospäin tai kun se on pienemmän porukan käytössä. Olemassa oleva rantasauna palvelee jatkossakin hyvin leirien suurempia ja mahdollisesti myös esteettömiä tarpeita. Rakennusten sijaitessa vanhojen rakennusten paikoilla, ovat kulkuyhteydet säilyneet samanlaisina sekä autoa käytettäessä että jalan kuljettaessa.

Kuva 57 Toivon keskuksen aluejulkisivu järveltä.

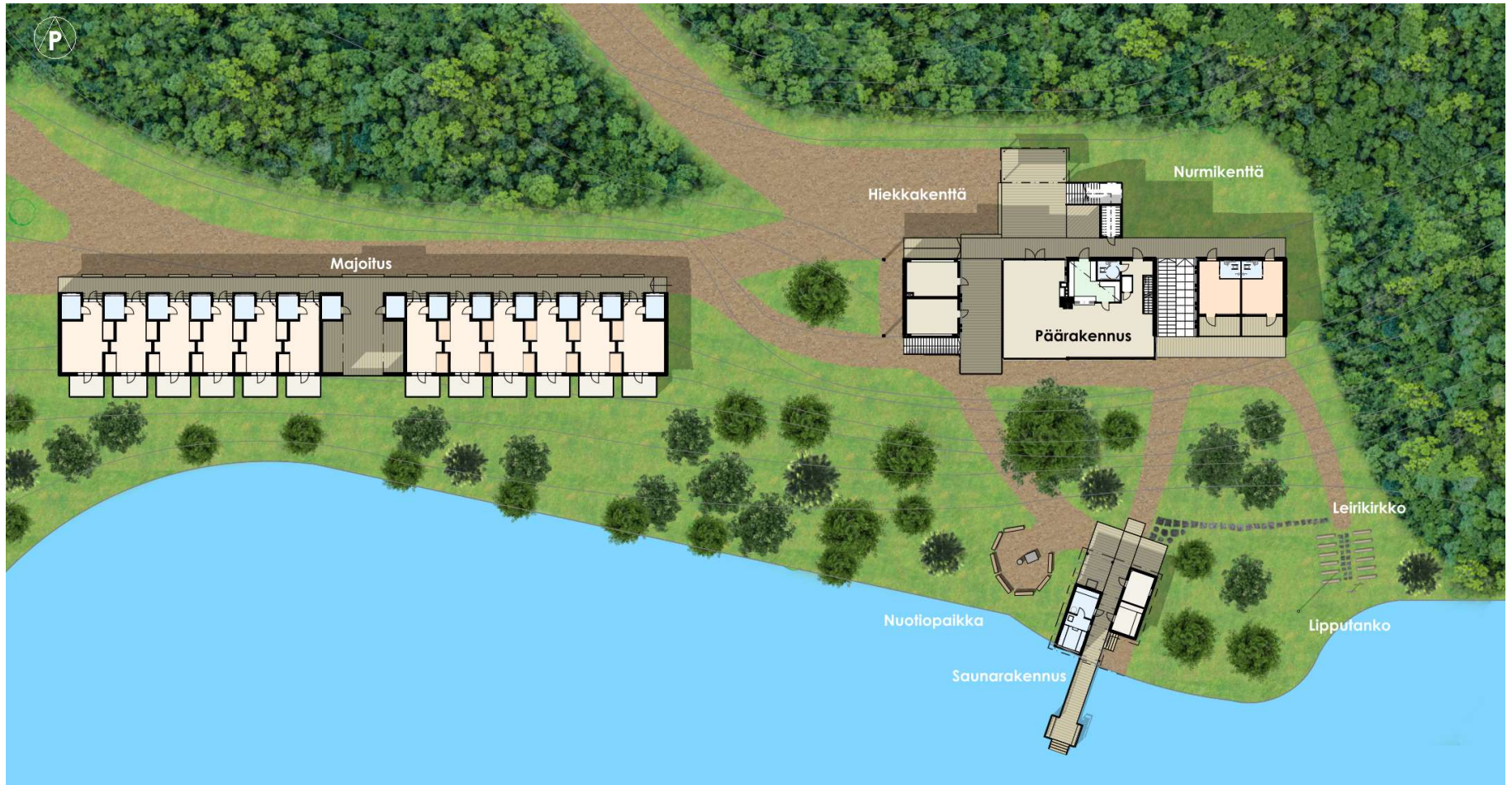
Alueen puustoa on kunnioitettu ja haluttu säilyttää mahdollisimman paljon. Aluejulkisivusta näkee, kuinka rannan puut piilottavat Toivon keskusta hieman näkyvistä Moksjärveltä katsottuna. Mikäli rakennus olisi täysin esillä, olisi suurikokoinen rakennus järveen suunnattuine suurine ikkunapintoineen liian hallitseva näky Moksjärven maisemassa.

Toivon keskuksen **päärakennuksen** massa on jaettu kolmeen osaan, mikä avaa rakennuksen välistä esteettömiä näkymiä pihalta järvelle. Näkymä avautuu pihalta myös ensimmäisten kerrosten laajojen lasipintojen kautta. Päärakennuksen pohjoispuolella on yleisiä alueita oleskelulle: hiekkakenttä peleille ja leikeille, terassia oleskelulle ja peleille sekä nurmikenttä. Päärakennuksen eteläpuolelle alamäen alapuolelle on sijoitettu nuotiopaikka, rantasauna, lippusalko ja

leirikirkko. Rakennuksen itäpuolella puolestaan on suojeltua pähkinäpensaslehtoa.

Majoitusrakennus on sijoitettu päärakennuksen länsipuolelle alamäen alapuolelle jalankulkutien varrelle. Majoitusrakennus on tämän tien eteläpuolella. Tien pohjoispuolella on mäki ja mäen päällä metsä. Majoitusrakennukseen käydään sisään pohjoisesta ja sisätiloista maisemat avataan etelään järvelle. Majoitusrakennuksen keskelle on päärakennuksen tapaan jätetty väli, josta maisema avautuu, ja jotta majoitusrakennuksesta ei muodostu vain pitkää muuria ohikulkijalle.

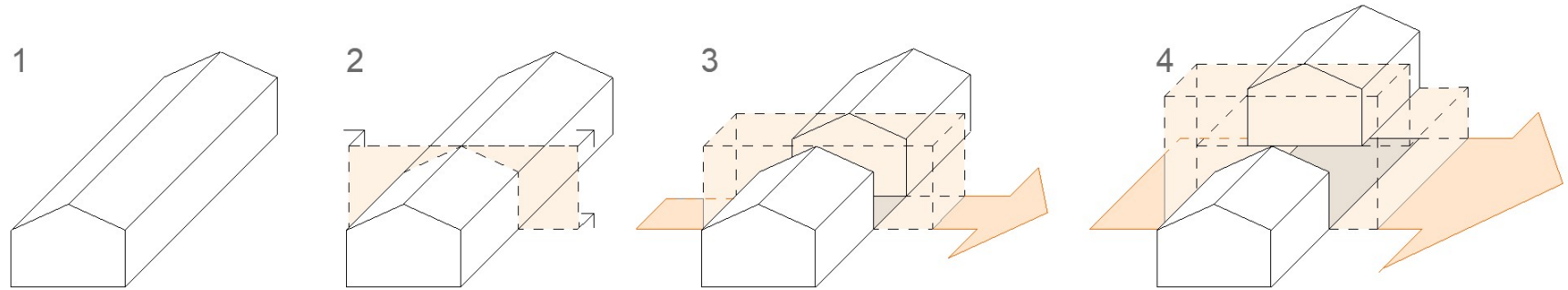
Saunarakennus on sijoitettu alueen eteläpuolelle järven ja nuotiopaikan välittömään läheisyyteen. Saunarakennusta voidaan hyödyntää nuotiopaikan yhteydessä yhteisin polttopuin, sisätiloin ja katoksin. Leirikirkko ja sen yhteydessä oleva lipputanko sijaitsevat rantasaunan itäpuolella kuten ennenkin. Paikan historiallisen syvyyden vuoksi leirikirkkoa ja sen mahdollisesti pyhäksi koettuja ominaisuuksia ei haluttu lähteä siirtämään.

Kuva 58 Toivo keskuksen pihapiirros.

Kuva 59 Havainnekuva Toivon keskuksen pihalta.

Kuva 60 Suunnitteluprosessin eteneminen ja perusajatus maiseman avaamisesta päärakennuksen massan lävitse.

8.3.2 Massa ja muoto

Päärakennuksen massaan ja muotoon on vaikuttanut eniten järvi-maiseman korostaminen. Rakennuksen runkosyvyys on Kuman suunnitteleman rakennuksen Sea/Filterin tavoin kapea, jotta rakennuksesta on saatu avattua mahdollisimman paljon näkymiä eri huoneistoista järvelle. Pitkulaisen, monikerroksisen ja kapean massan ansiosta kaikki yhteiskäyttöön suunnitellut huoneet on voitu sijoittaa järven puolelle.

Toivon keskuksen päärakennuksen kattomuoto on monitasoinen, jonka takia se on kuin riutta, joka kohoaa ja työntyy järveä vasten. Massassa on selkeästi havaittavissa kolme tiilisestä jalustasta

nousevaa puista osaa, joista keskimäinen on korkein. Korkeimmassa osassa kolmessa kerroksessa sijaitsevat kaikki koko leirivahvuutta tukevat toiminnot järvimaiseman puolelle etelään sijoitettuna.

Ylin kerros on kappelikerros. Kappelin alttarina toimii kappelin ikkunoiden ulkopuolinen, ja muuallakin rakennuksessa toistuva, puurimoitus, johon on avattu kolme ristiä. Kolmella ristillä viitataan Raamatun tapahtumiin Golgatalla. Golgatalla kristinuskon jumalan poika Jeesus ristiinnaulittiin ja Raamatun mukaan hänestä tehtiin täten täydellinen uhrilahja jumalalle. Tämä mahdollistaa syntisille ihmisille iankaikkisen elämän. Tästä tapahtumasta kumpuaa kristinuskon toivo ja sen takia se on tuotu myös Toivon keskuksen kappeliin.

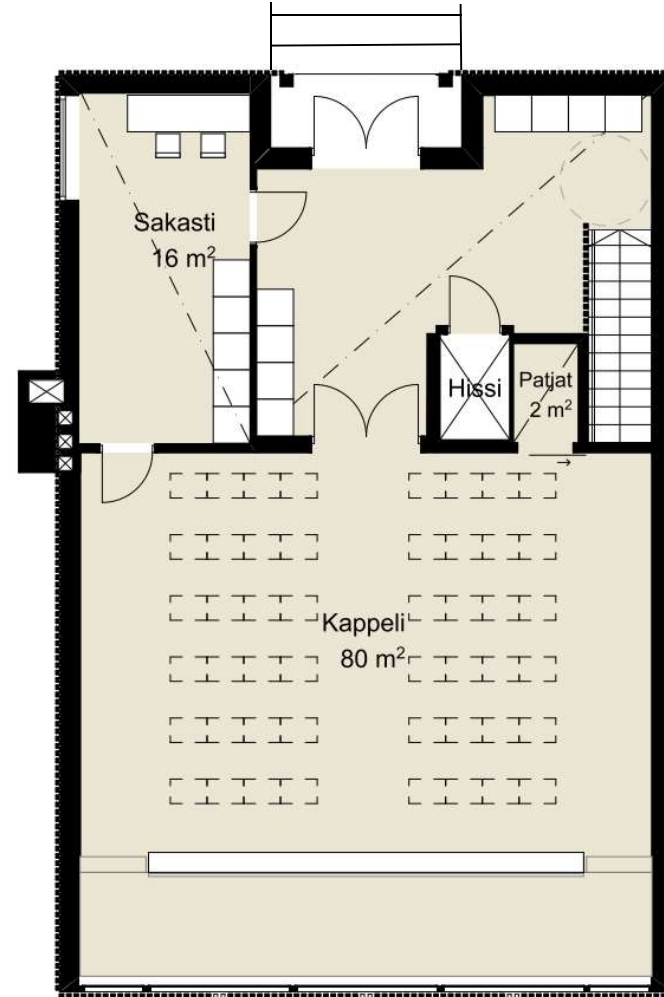
Kuva 61 Päärakennuksen julkisivut etelään (yllä) ja pohjoiseen (alla).

Kuva 62 Päärakennuksen julkisivu itään.

Kuva 63 Päärakennuksen julkisivu länteen.

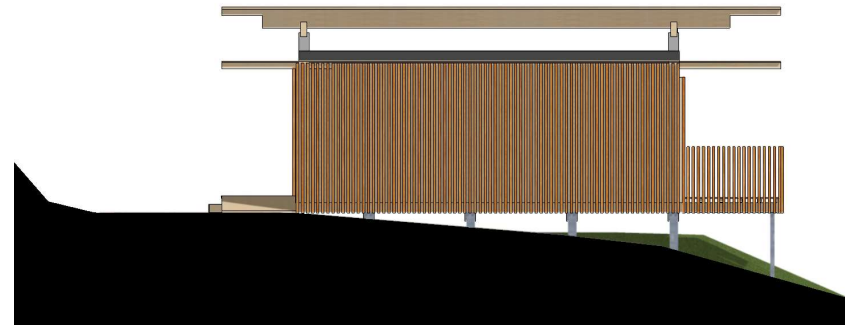
Kuva 64 Toivon keskuksen päärakennuksen toinen kerros.

Kappeliin voidaan esimerkiksi sateella saapua joko sisäpuolelta portaita tai hissiä käyttämällä. Sen pääsisäänkäynnille käydään kuitenkin ulkopuolelta pihalta taittuvia portaita pitkin. Ratkaisu tuo pihaan oman massansa ja nousevan muotonsa. Nouseminen ylös kappeliin symboloi kurkottamista kohti Taivasta. Kappelisali itsessään on suorakaiteen muotoinen. Vain eteläisellä seinällä on suuret ikkunat, joista avautuu rimoituksen ja ristien läpi maisema Moksjärvelle. Sakasti on sijoitettu luoteeseen ja siitä on yhteys sekä kappeliin että eteiseen. Näin ollen sakasti toimii sekä valmistelutilana kappelin toimituksille, että esimerkiksi vihkiparin huoneena vihkiseremoniassa. Hääparin poistuessa kappelisalista, voivat he jäädä sakastiin odottamaan muiden ihmisten poistumista ulos, jotta he voivat ottaa vihkiparin ulkona vastaan. Muut pohjapiirroksiset käsitellään alaluvussa 8.3.5. Tila, aika ja liike.

Toivon keskuksen **majoitusrakennus** koostuu käytännössä kahdesta suorakulmaisesta ja keskenään peilatusta rakennuksesta, jotka yhdessä tarjoavat yhteensä 40 nukkumapaikkaa.

Kuva 65 Majoitusrakennuksen julkisivu pohjoiseen.

Kuva 66 Majoitusrakennuksen julkisivu länteen.

Päärakennuksen tavoin majoitusrakennuksen massa on melko kapea ja pitkä ja sen keskikohtaan on avattu aukko korostamaan maisemallisuutta. Muodoltaan majoitusrakennus on hyvin suorakulmainen ja pelkistetty. Tämä johtuu majoitusrakennukseen käytetystä moduulijajattelusta, josta kerrotaan tarkemmin alaluvussa 8.3.4. Rakenteet.

Kuva 67 Majoitusrakennuksen julkisivu etelään.

Saunarakennus on päärakennuksen ja majoitusrakennuksen tavoin jaettu kahteen osaan, niin että katos muodostaa maisemaa rajaavan, mutta myös korostavan, aukon rakennuksen keskelle. Muuten saunan muoto on hyvin yksinkertainen ja suorakulmainen, sillä se koostuu kahdesta samankokoisesta massasta.

Kuva 68 Saunarakennuksen julkisivu etelään.

Kuva 70 Saunarakennuksen julkisivu itään.

Kuva 71 Saunarakennuksen julkisivu pohjoiseen.

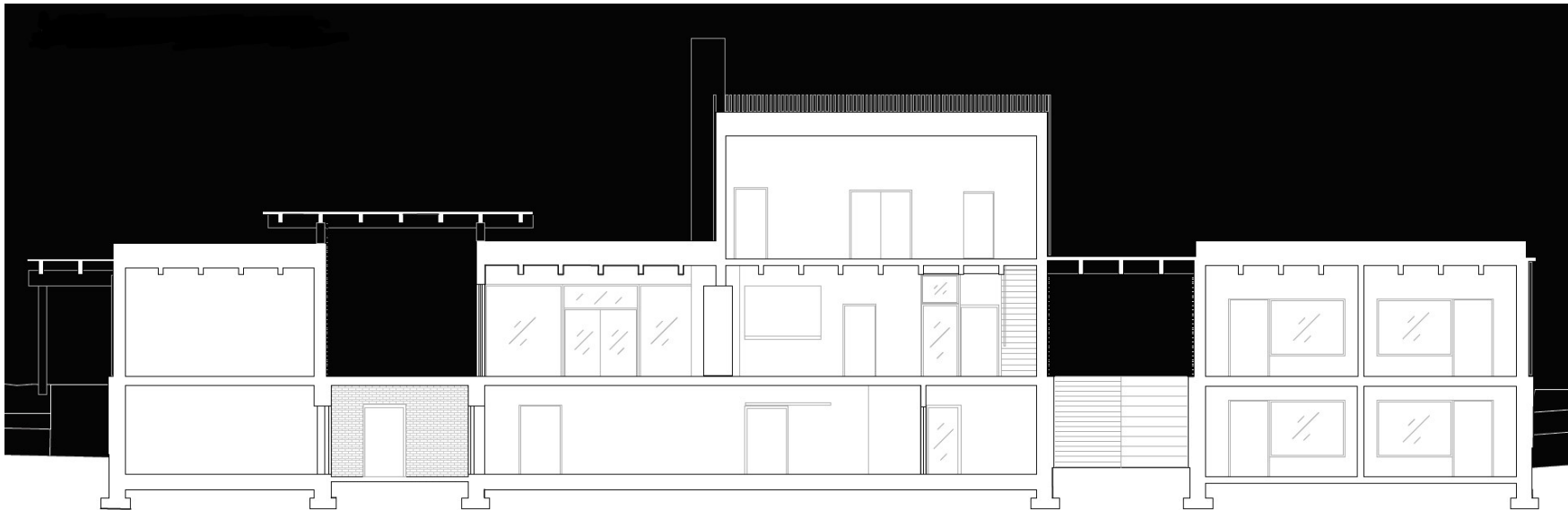
Kuva 69 Saunarakennuksen leikkaus lännen julkisivun suuntaisesti.

Kaikille Toivon keskuksen rakennuksille yhtenäistä on massojen hal-
kaiseminen kahteen tai useampaan osaan, rimoituksen vahva läsnä-
olo julkisivussa sekä tasakatot. Pitkien räystääiden avulla voidaan pii-
lottaa katon paksummat, eristystä vaativat kohdat. Näin ollen katot
näyttävät maan tasosta hyvinkin siroilta ja ohuilta.

8.3.3 Mittakaava

Toivon keskuksen **päärakennuksessa** mittakaava kasvaa alhaalta
ylös. Kellarikerroksessa on matalin huonekorkeus (2,7m), ensimmäi-
sessä kerroksessa on huonetila korkeampi (3 – 3,3 m). Siellä tila

avautuu salissa ja katon palkit tuovat tilaan rytmiä. Kappelikerrok-
sessa huonekorkeus on kaikkein korkein (3,7 m). Eri kerrokset ovat
myös eri tavoin suljettuja tai avattuja pihalle. Esimerkiksi kellariker-
roksesta ja kappelista yhteistilojen näkymiä avataan vain järvelle
päin. Ensimmäisessä kerroksessa puolestaan näkymiä avataan joka
suuntaan. Muuttuva mittakaavaa ja erilaiset tavat avata näkymiä tar-
joaa vierailijoille myös erilaisia tilakokemuksia saman rakennuksen
sisällä. Kaikissa Toivon keskuksen rakennuksissa on käytetty ohje-
nuorana 1200 x 1200 mm ruudukkoa. Muun muassa ensimmäisen
kerroksen katon palkistot jakautuvat tämän jaon mukaisesti.

Kuva 72 Päärakennuksen leikkaus pitkittäin.

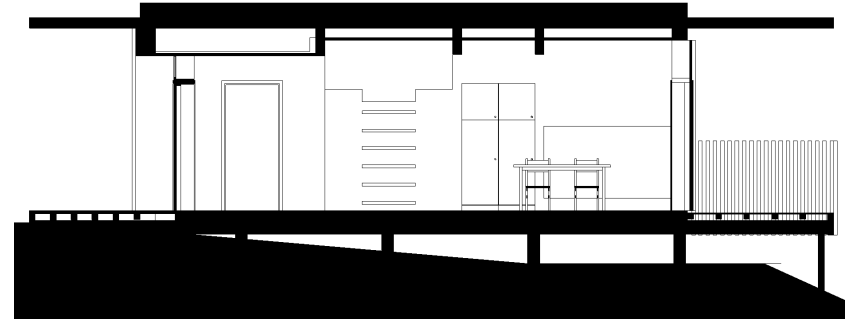

Kuva 73 Päärakennuksen leikkaus poikittain hissin kohdalta.

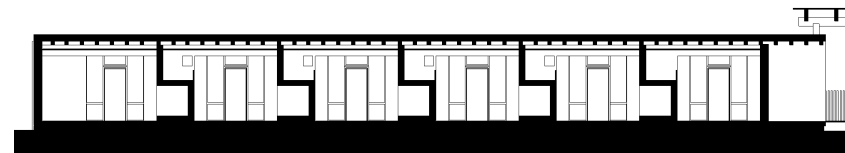
Kappelin mittakaava poikkeaa muusta rakennuksesta eniten, jotta mittakaavan muutoksen siellä voisi aistein havaita. Mittakaavan muutoksella halutaan korostaa kappelin pyhyyttä ja arvokkuutta. Kappelin korkea tila ja ulkokautta portaita ylös sisälle nouseminen voi esimerkiksi lastenleirillä lapselle tuntua pieneltä seikkailulta, jota voi vielä kotonakin muistella.

Majoitusrakennuksessa mittakaavaa on ohjannut nukkumapaikkojen moduulijärjestelmä, joka esitellään paremmin mittoineen seuraavassa alaluvussa 8.3.4. Rakenteet. Mittakaava on haluttu pitää inhimillisenä, eikä liian pienenä ja tiiviinä, mutta kuitenkin niin että

ihmisten majoittaminen on tehokasta. Mittakaava on kuitenkin RT-korttien ohjeita laveampi, jotta pystytään tarjoamaan miellyttävä yöpymiskokemus muun muassa 120 cm leveällä sängyllä.

Kuva 74 Majoitusrakennuksen leikkaus poikittain.

Kuva 75 Majoitusrakennuksen leikkaus pitkittäin järven suuntaan.

Vaikka majoitus- ja saunarakennus ovatkin mittakaavaltaan pienempiä kuin päärakennus, on kaikkien rakennusten julkisivuja hallitseva rimoitus tehty samalla rimakoolla ja -jaolla.

Saunarakennus on mittakaavaltaan pienin. Rakennus on vaatimaton ja suunniteltu täyttämään saunan tehtävää. Sauna on mitoitettu kahdeksalle ihmiselle RT-kortiston ohjeiden mukaisesti. Saunalle ei tule juoksevaa vettä, vaan saunomiskokemuksesta on haluttu varsin perinteinen, sillä vesi tulee kantaa järvestä ja puukiukaan eteen täyttyä tehdä hieman työtä, jotta sauna saadaan lämpenemään.

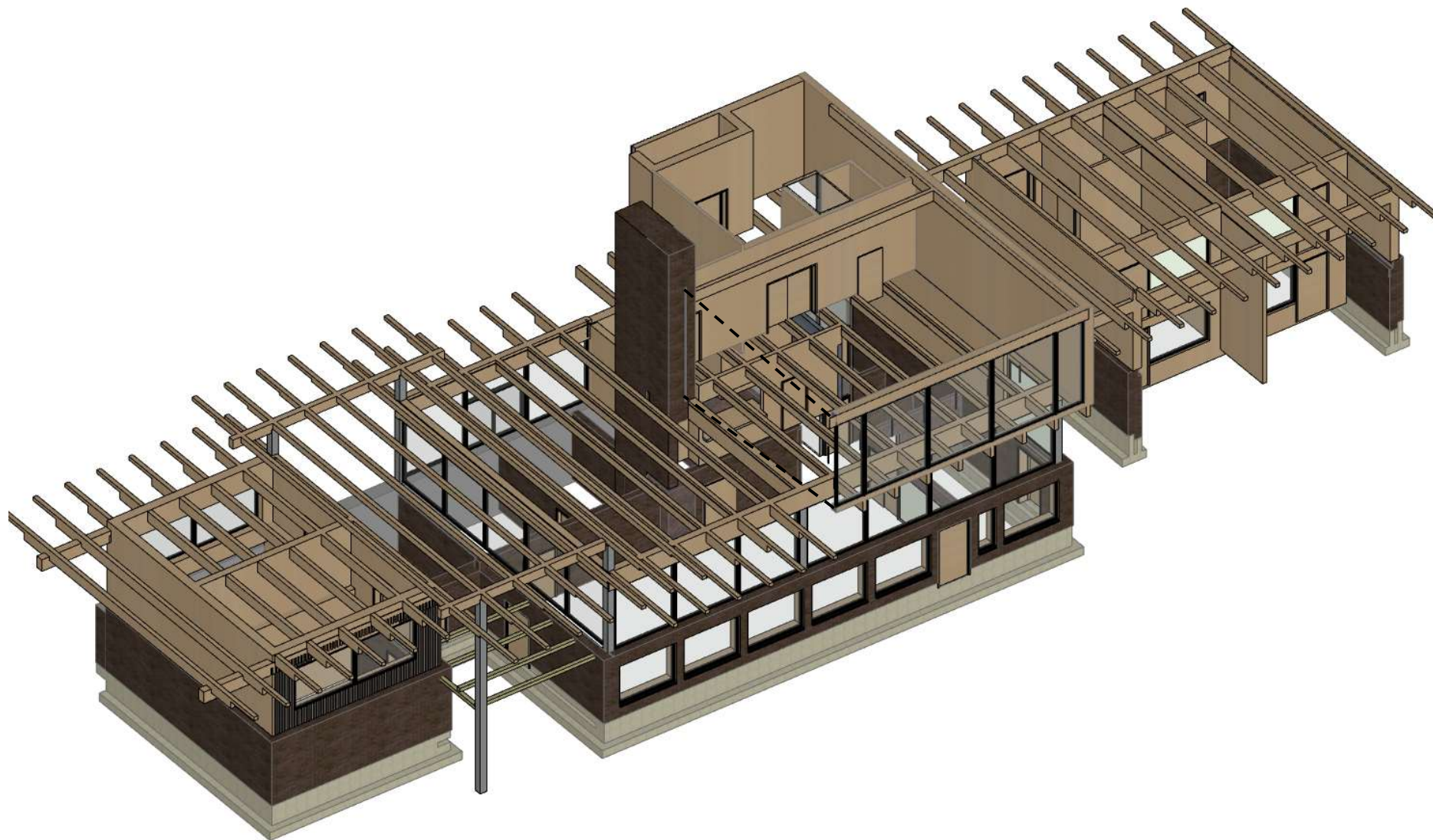
Kuva 76 Saunarakennuksen leikkaus saunan kohdalta.

8.3.4 Rakenteet

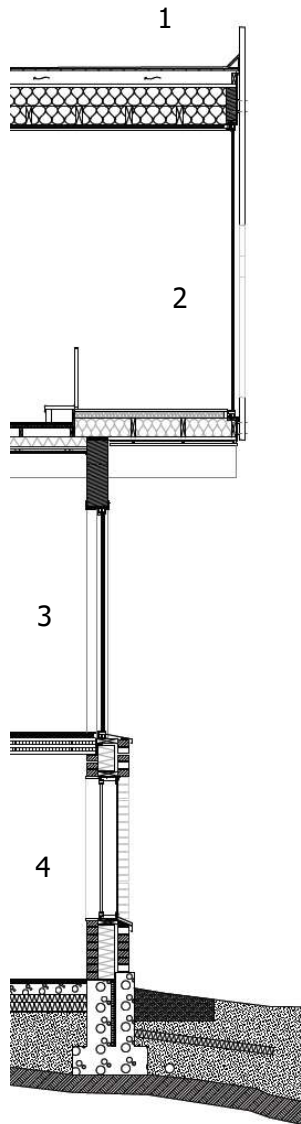
Päärakennusta ja sen yläpohjaa ja kappelia kannattelee pääasiassa pilaripalkkirakenne, joka puolestaan tukeutuu kellarikerroksen kantaviin tiiliseiniin ja savupiippuun. Pietilän tapaista symboliikkaa on

upotettu rakennuksen rakenteisiin ja rakenteiden materiaaleihin. Alin, kivistä tehty kerros, kuvaa kalliota, jonka päälle seurakunta rakentuu. Matteuksen evankeliumissa Jeesus sanoi Pietarille: *“-- tälle kalliolle minä rakennan seurakuntani, ja helvetin portit eivät sitä voita”* (Matt. 16:18). Pilaripalkki rakenne puolestaan mahdollistaa ensimmäiseen kerrokseen laajat ikkunapinnat ja avoimuuden. Avoimus ja rakennuksen läpinäkyvä toiminta kuvaa kallion päälle rakennettua seurakuntaa. Puiset pilarit nousevat kalliosta niin kuin puut nousevat metsässä kannattelemaan lehvästöä, eli rakennuksen ohuelta vaikuttavia kattoja yllään. Metsän oksasto, joka rakennuksessa koostuu palkeista, kulkee läpi katon työntyen rakennuksen seinästä ulos kannattelemaan pitkää räystästä, joka suojaa rakennusta auringolta ja sateelta. Osa umpinaisista seinistä voidaan etenkin kappelin alapuolella tehdä kantaviksi. Kappeli on nostettu rakennuksen korkeimmaksi kohdaksi, pyhäksi tilaksi, joka toisaalta ikään kuin leijuu seurakunnan yläpuolella, mutta joka vaatii myös seurakunnan tukea, sillä kappelin toimintaa ei olisi ilman seurakuntaa. Seurakuntalaiset nousevat ylös kappeliin tahtoessaan sitä käyttää. Tämä toimii vertauskuvallisena lähestymisenä kristinuskon Taivasta kohti.

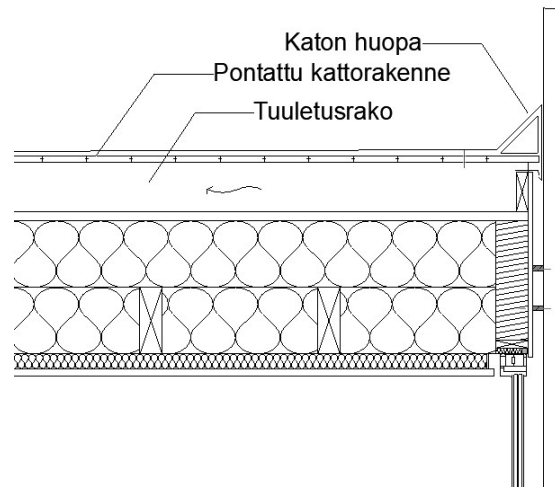
Puisista rakenteista ja kolmikerroksisuudesta johtuen rakennus on sprinklattava ja se kuuluu paloluokkaan P2.

Kuva 77 Päärakennuksen rakenteet aksonometriapiirroksessa.

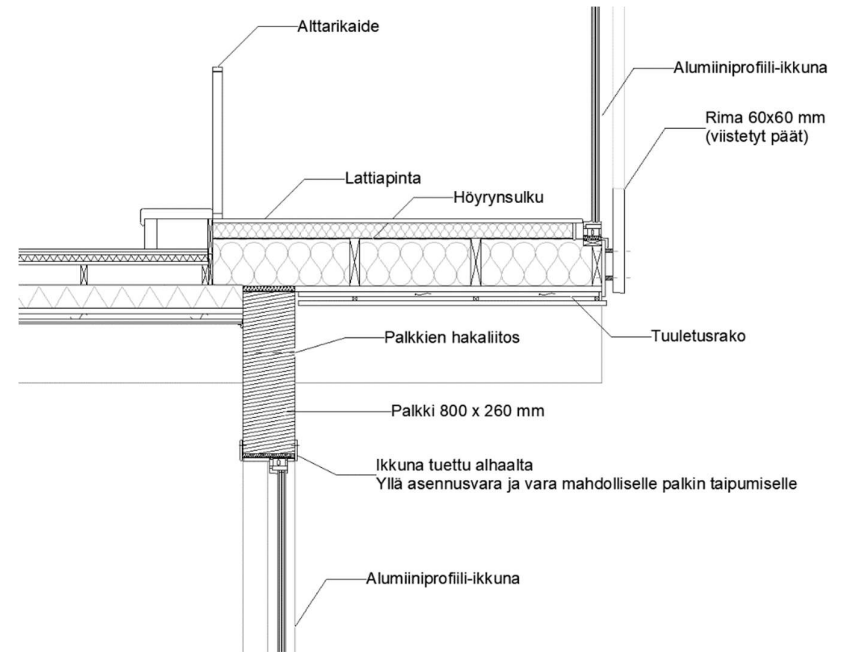
Rakenneleikkauksesta voidaan tarkastella seinän liittymädetaljeja.

Kuva 78 Rakennedetalji kohdasta 1.

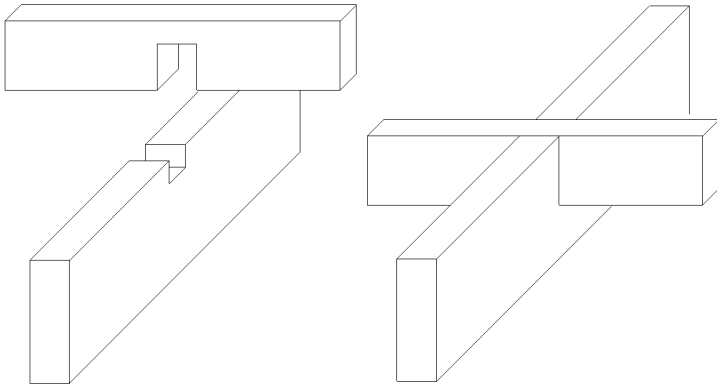
Kappelin räystäs on tehty niin että rimat nousevat kattolinjan ylle. Rimat on kiinnitetty ikkunan ylä- ja alapuolelta pyörein teräsholkkikiinnikkein 45 mm etäisyydelle seinästä. Tämä mahdollistaa tuuletusraon rakentamisen yläpohjaan.

Kuva 79 Päärakennuksen rakenneleikkaus.

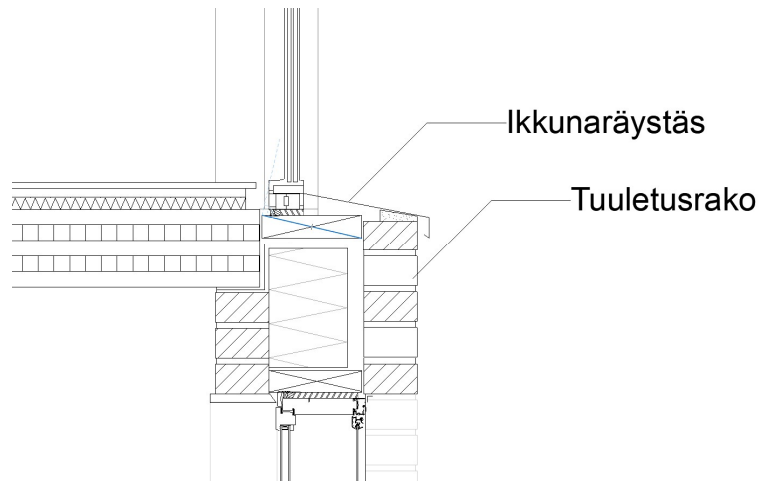

Kuva 80 Rakennedetalji kohdasta 2.

Kappelin alapohja voidaan alttarin kohdilta toteuttaa rankarakenteisena. Välipohja salin ja kappelin välillä puolestaan on hyvin tilaa ja se saadaan äänieristettyä muun muassa askeleilta hyvin. Ristiin kulkevat palkit on asennettu hakaliitoksin, niin että ylemmässä palkissa on 300 mm lovi ja alemmassa palkissa 150 mm lovi. Tämä tehdään jäämäkkyuden ja paremman lämmöneristämisen saavuttamiseksi.

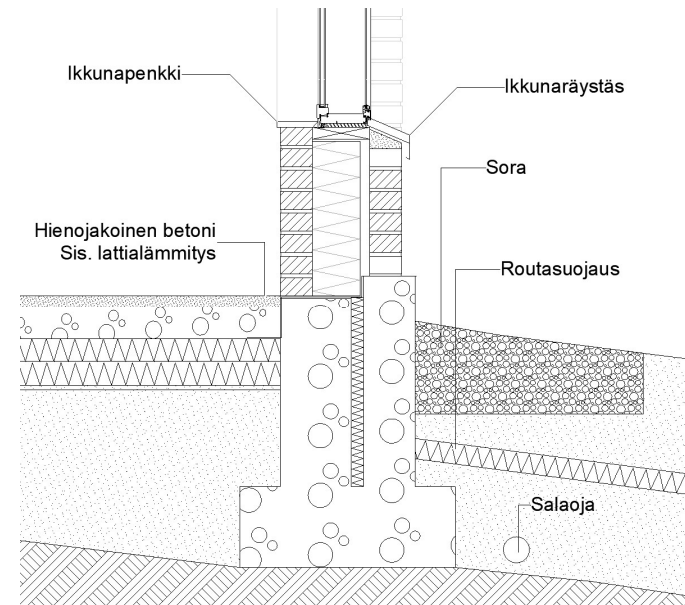
Kuva 81 Hakaliitoksen periaate.

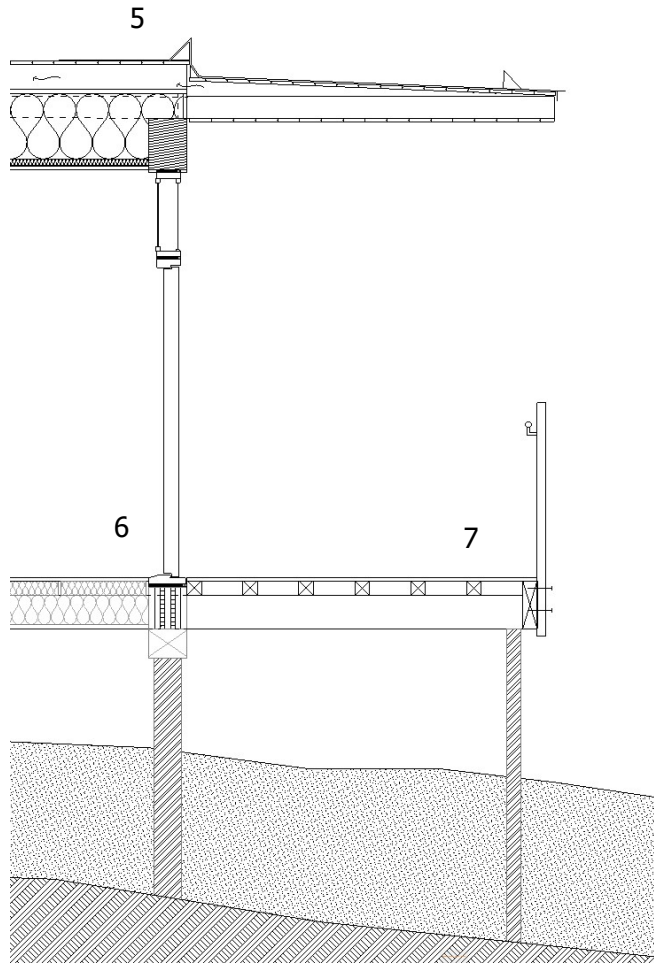
Kuva 82 Rakennedetalji kohdasta 3.

Ensimmäisen kerroksen suuret ikkunat on suunniteltu niin, että ikkunaan kohti katsottaessa näyttää lattiapinta päättyvän ja luonto alkavan. Tämä on tehty asettamalla ikkunaprofiili lattiapintaa alemmaksi.

Kellarikerroksen seinä on paikallamuurattu tiiliseinä, jonka kahden tiilikerroksen välissä on eristettä. Tuuletusrako tulee joka kolmanteen tiiliväliin. Tiiliseinäessä käytetään juoksevaa limitystä ja hieman sisään vedettyä tasasaumaa.

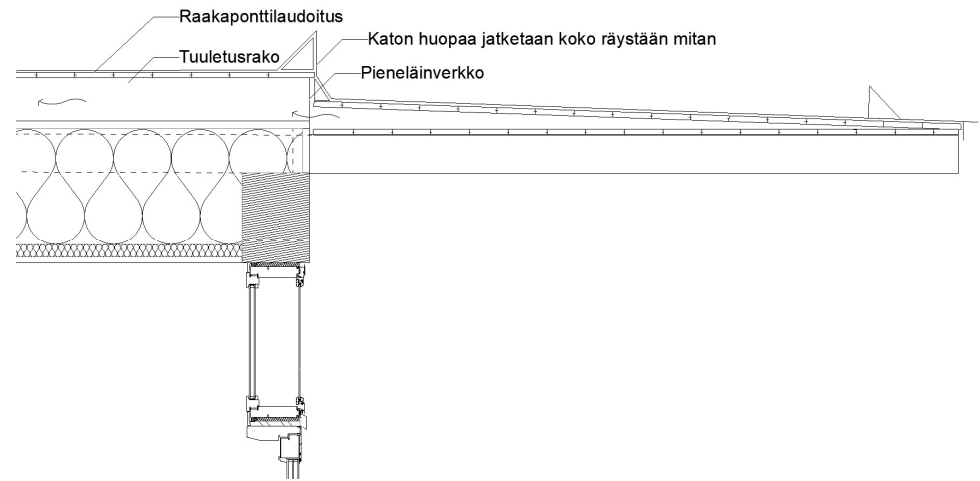

Kuva 83 Rakennedetalji kohdasta 4.

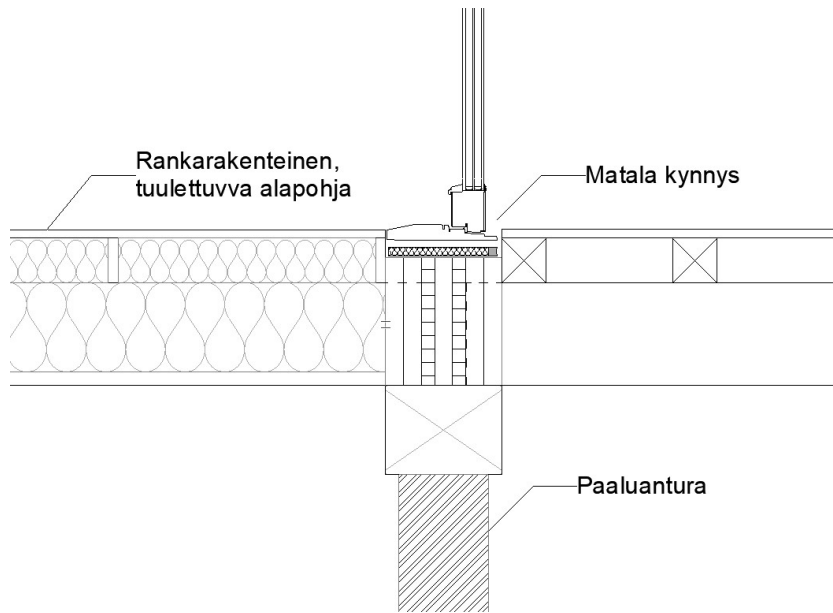
Kuva 84 Majoitusrakennuksen rakenneleikkaus.

Majoitusrakennuksen eteläisen seinän rakenneleikkauksesta voidaan tarkastella majoitusrakennuksen rakennedetaljeja.

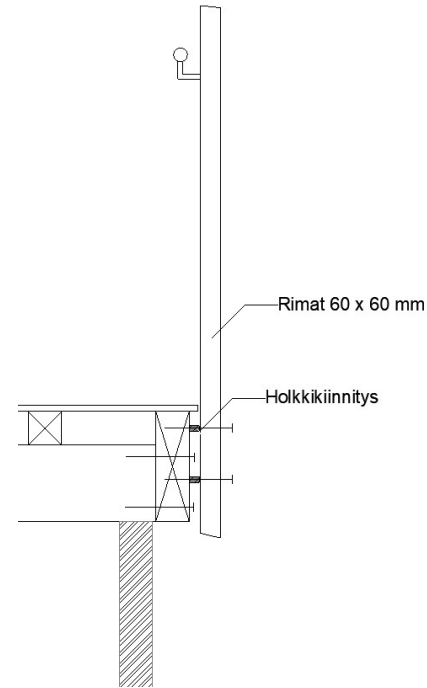
Kuva 85 Rakennedetalji kohdasta 5.

Majoitusrakennuksen räystääs jatkuu terassin pituuden verran (2,4 m) ulos seinästä. Raakaponttilaudoitus asennetaan seinästä työntyvien palkkien päälle. Katon huopaa vedetään räystäältä aina katolle asti. Terassin oven yläpuolella ja kummallakin sivulla on ikkunat, jotka liittyvät toisiinsa alumiiniprofiilein. Ovesa on matala kynnyks kompastumisriskin pienentämiseksi. Tämä tehdään sijoittamalla oven asennus hieman lattiapintaa alemmaksi. Majoitusrakennuksessa on tuulettuva alapohja, joka tukeutuu paalunturoihin tukeutuvien palkkien varaan.

Kuva 86 Rakennedetalji kohdasta 6.

Terassin kaide kiinnitetään terassin alapuoleisiin rakenteisiin metalli-holkkikiinnityksin. Käsijohde puolestaan kiinnitetään rimoihin. Tämä auttaa rimoja pysymään suorassa ja estää niiden kiertymistä.

Kuva 87 Rakennedetalji kohdasta 7.

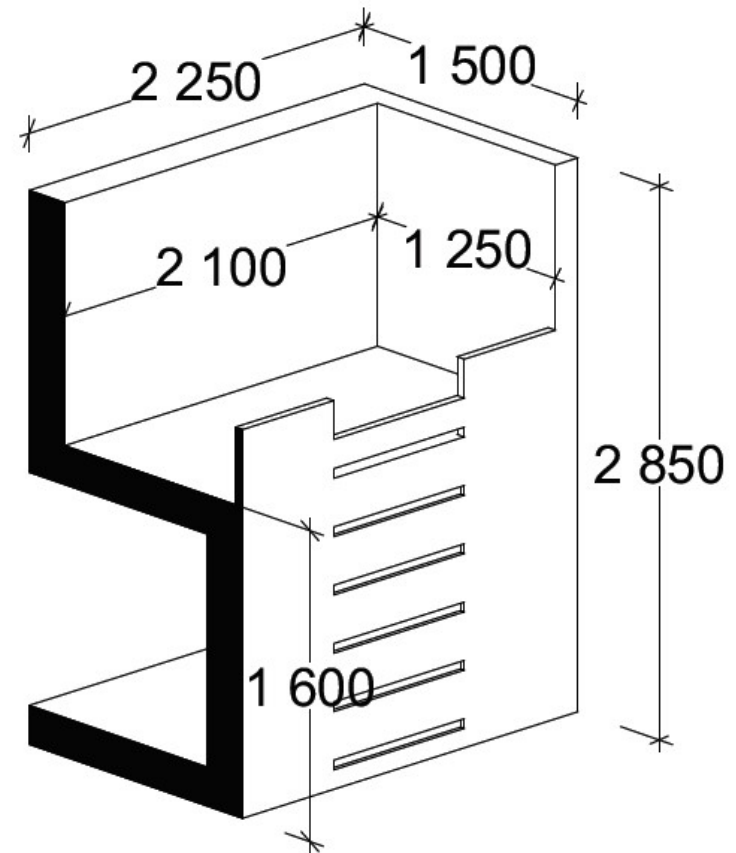
Majoitusrakennuksessa on lähdetty liikkeelle nukkumapaikkojen moduuliajattelusta. Kaksi nukkumapaikkaa, jotka sijaitsevat päällekkäin, mutta ovat eri huoneistoissa, voidaan esivalmistaa 200 mm paksuisesta CLT:stä tehtaalla. Nukkumapaikalle jää 2100 x 1250 x 1200 mm kokoinen tila. Nämä mitat tarjoavat varsin väljän kolon, jonne myös 120 cm leveä patja asettuu hyvin. 200 mm patja nostaa

istumakorkeuden 400 mm korkeuteen, joka on RT-kortiston mukaan oivallinen istumakorkeus. Patjan jälkeen vapaata tilaa nukkumamoduulissa jää vielä 1 m, joskin patjan antaessa jonkin verran periksi, on tilaa hieman enemmänkin.

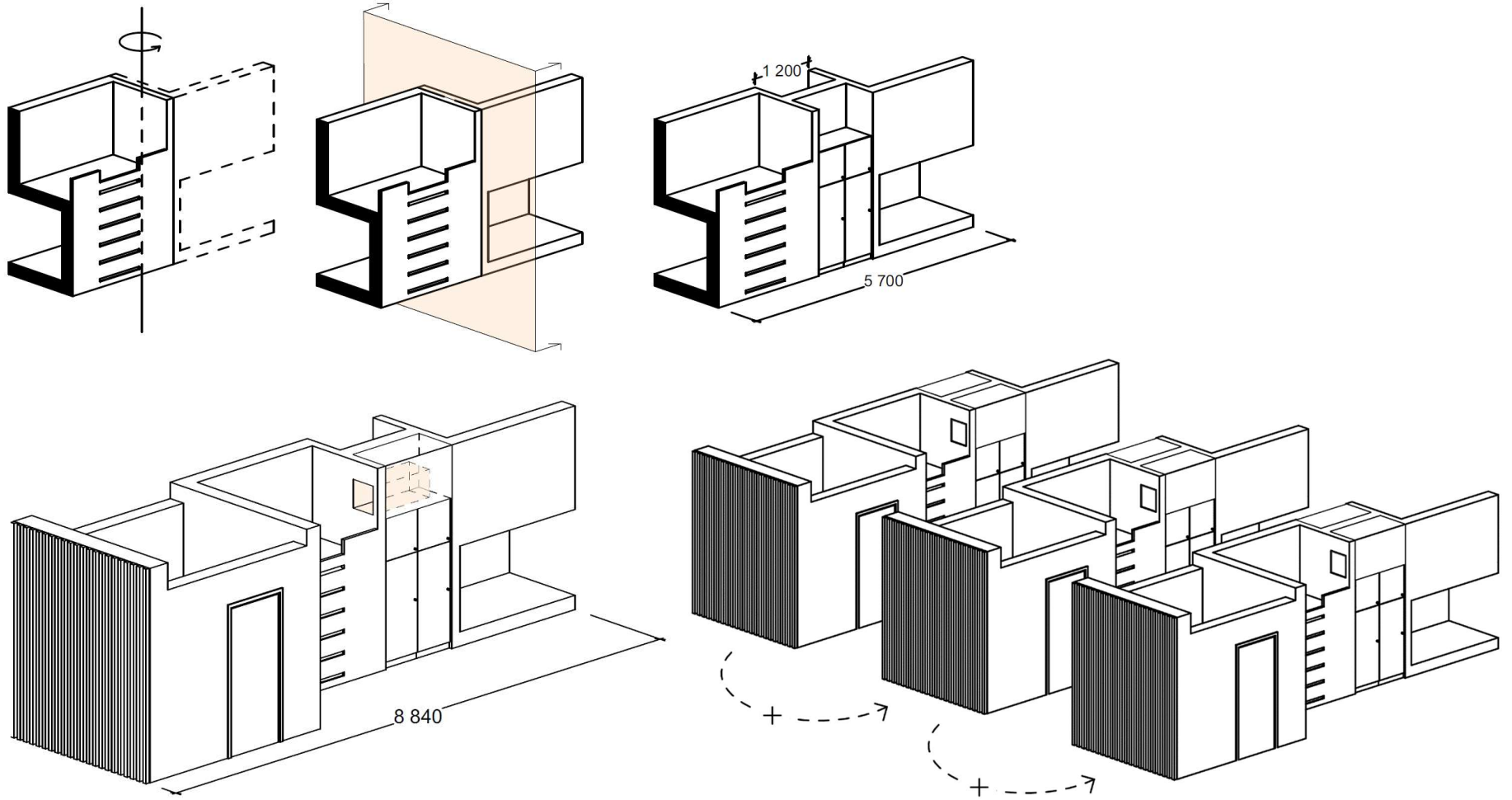
Yläpetiin pätee lähes samat mitat, paitsi kiinteän kaiteen viedessä leveydestä noin 50 mm jättäen 1200 mm leveälle patjalle kuitenkin tilaa solahtaa koloonsa. Moduuli voidaan kiertää toisin päin, jolloin yhdelle seinustalle saadaan ylä- ja alapedit. Eriyttämällä moduuleja toisistaan, voidaan niiden väliin asettaa kaapit ja yläsängyille omat pienemmät säilytystilat, joihin tuodaan sähköt muun muassa esimerkiksi puhelimen lataamista varten. Moduuliin voidaan lisäksi esivalmistaa ja liittää WC-tila.

Näitä WC-tilallisia, kahden nukkumamoduulin muodostamia kokonaisuuksia voidaan kopioida ja siirtää. Näin ollen muodostuu tila, jonka kummallakin seinustalla on kaksi nukkumapaikkaa, ylä- ja alapedit, jotka puolestaan ovat keskenään ristissä. Vastakkaiset nukkumapaikat eivät siis ole koskaan samassa korossa. Tämä rauhoittaa tilaa hieman ja ehkäisee muun muassa jutustelua toiseen petiin, joskaan ei täysin estä sitä.

Seuraavat kuvat kertovat moduulien käytöstä.

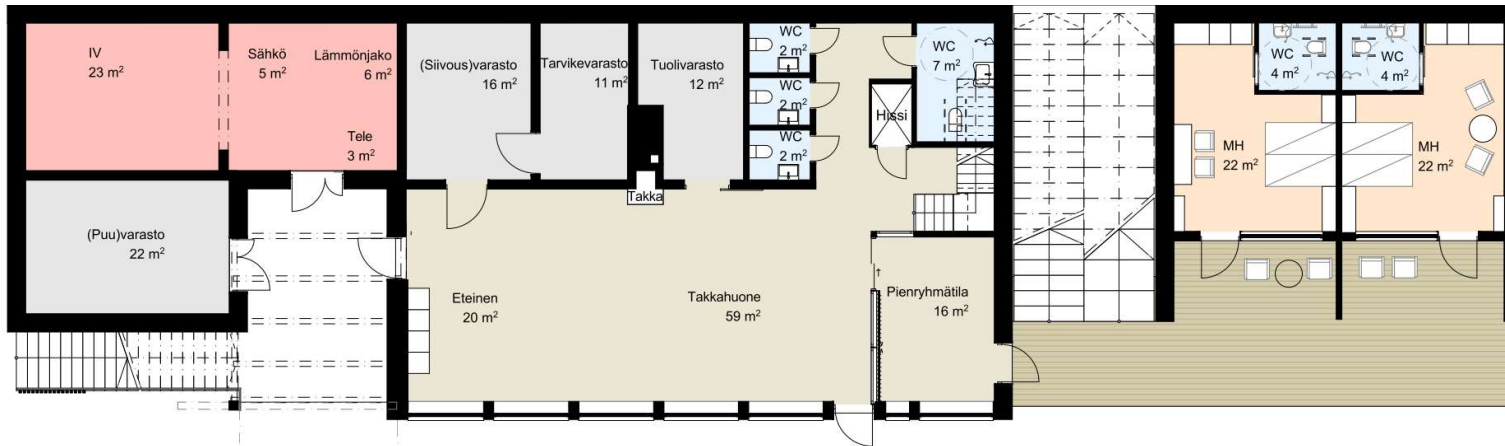
Kuva 88 Nukkumamoduuli.

Kuva 89 Moduulien järjestämisperiaate Toivon keskuksessa.

Kuva 90 Havainnekuva majoitusmoduulista.

Kuva 91 Päärakennuksen kellarikerroksen pohjapiirros.

8.3.5 Tila ja liike

Päärakennus on kolmessa kerroksessa. Kaikki sen käytetyimmät ja erityisesti yhdessäoloon tarkoitetut tilat on suunnattu etelään järvi- maisemaan. Päärakennuksen kellarikerroksen sydämenä on tilava takkahuone, jota reunustaa avoin ja lasinen pienryhmätila, joka on toki verhoihin suljettavaksi omaksi tilakseen ja josta on uloskäynti myös ulos terassille. Tämä reitti tarjoaa helpon ja esteettömän kul kureitin esteettömille majoitushuoneille. Takkahuoneesta on mahdol lista päästä useammasta ovesta ulos pihalle. Takkahuoneen läheisyy dessä on myös päärakennuksen yhteiskäytössä olevat WC-tilat ja hissi. Kellarikerroksen pohjoispuolelle on sijoitettu palvelevia tiloja kuten varastoja ja teknisiä tiloja sähkölle, lämmölle, teleyhteyksille ja

IV-laitteille. IV-putket voidaan vetää joko alapohjassa, tai välipoh jassa. Hormi on tehty riittävän suureksi viemään myös IV-putkia kol manteen kerrokseen asti.

Idän puolelle sijoitetut majoitustilat on tarkoitettu rippileirikäytössä ohjaajille. Ne ovat eriytetty omaksi massakseen irti muusta raken nuksesta, jotta ne olisivat mahdollisimman rauhallisia ja mahdollista vat vetäytymisen omiin oloihin myös keskellä päivää. Ohjaajien huo neita on yhteensä neljä, sillä leirillä on kolme ohjaajaa ja yövalvoja, joille on välttämätöntä saada omat huoneet. Huoneet ovat mittavan kokoisia ja mitoitettu esteettömiksi kahdelle ihmiselle. Ne tarjoavat ylellisempää majoittautumista myös muulle kuin seurakuntatoimin nalle. Pohjapiirroksissa majoitustilat on kalustettu eri tavoin osoitta maan tilojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Kuva 92 Päärakennuksen ensimmäisen kerroksen pohjapiirros pohjoissuunnassa.

Rakennuksen pohjoispuoleinen piha, joka on ensimmäisen kerroksen korossa, on rakennuksessa tärkeässä roolissa. Hiekkakenttä, terrassialue ja nurmikenttä mahdollistaa pihalla monenlaiset erilaiset toiminnot, kuten piirileikkien vetämisen. Terrassiosuuden pohjoispuoli on katettu ja sinne voi sijoittaa esimerkiksi pingispöydän tai normaalin pöydän ja penkit, joiden ääressä voi istuskella ja olla yhdessä ulkona myös sateisella ilmalla. Ulkona terassin keskiosasta lähtee ylös kappelikerrokseen portaat. Portaiden alapuolista tilaa voidaan hyödyntää varastona esimerkiksi pihapelitearvikkeille.

Ensimmäisen kerroksen sydän koostuu suuresta L-muotoisesta salista, joka voidaan erottaa kahdeksi omaksi salikseen väliseinää käyttäen. Väliseinä menee pakkaan sille suunniteltuun koloon, jotta se ei ole auki ollessaan toiminnan tiellä. Myös ensimmäisessä kerroksessa on takka massiivisen tiilihormin kohdalla. Keittiö ja esteetön WC-tila on asetettu rakennuksen pohjoispuolelle. Keittiölle on oma sisäänkäynti ulkoa, sillä mikäli myös tulevaisuudessa iltapalatarvikkeet kantetaan uudelta puolelta käsin, on ne mahdollista kantaa suoraan sisään. Myös esimerkiksi Riuttarannan henkilökunta voi tulla keittiöön tekemään ruokaa häiritsemättä leirin muuta toimintaa.

Lännen puolelle on ensimmäiseen kerrokseen sijoitettu toimisto ja pienryhmätila omaksi nopakseen. Tämä pienryhmätila on alakerran pienryhmätilaa suljetumpi. Päärakennuksen idän puolella on myös ensimmäisessä kerroksessa kaksi esteetöntä majoitushuonetta.

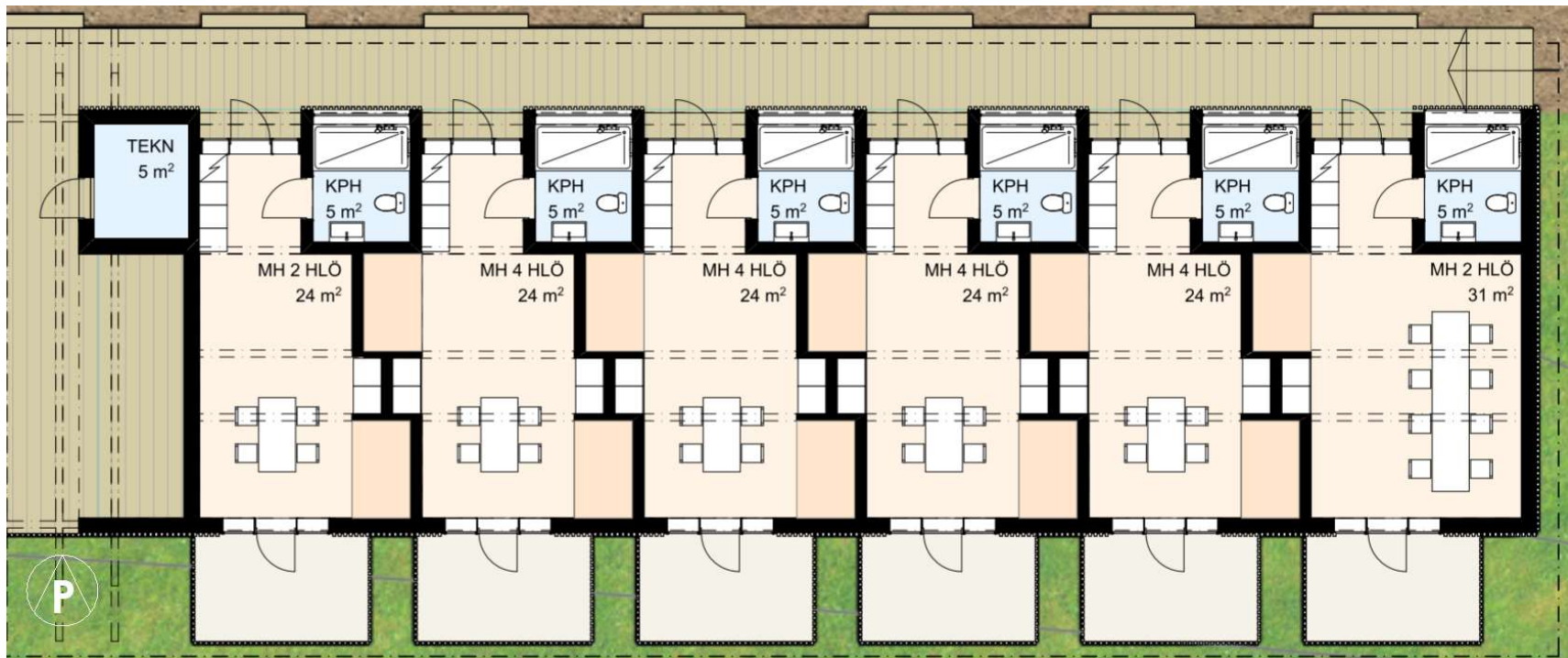
Tilaohjelman muodostumisen yhteydessä käsiteltiin tilojen kalusteiden tarpeita. Kolme suurempaa salia, jotka ovat kellarin takkahuone, ensimmäisen kerroksen salit ja kolmannen kerroksen kappeli, tarjoavat mahdollisuuden siihen, että päivän aikana ei tarvitse kalustaa tiloja uudestaan ja uudestaan. AV-laitteet voidaan sijoittaa joko kellarikerrokseen tai kappeliin. Kellarikerrokseen mahtuu hyvin esimerkiksi sohvapöytä tai penkit, ensimmäiseen kerrokseen pöydät ja tuolit ja kolmanteen kerrokseen patjat tai kappelipenkit. Kappelin penkeiksi valitaan penkit, jotka helposti siirrettäviä. Rippileirikäytössä kappeli voi käytännössä toimia koko leirin patjasalina, sillä aamu- ja iltahartaudet ovat mukavat pitää myös patjoilla.

Pienryhmät voivat puolestaan asettua kellarikerroksen takkahuoneeseen ja pienryhmätilaan, ensimmäisen kerroksen pienryhmätilaan ja kahteen saliin sekä toisen kerroksen kappeliin. Myös toimisto on mitoitetaan pienryhmän tarpeita palveleva, kuten sakastikin.

Rakennuksen poistumistiet ovat selkeät ja lyhyet. Poistuminen tapahtuu rakennuksen jokaisesta kohdasta korkeintaan yhden toisen tilan kautta.

Majoitusrakennuksen pohjia on ohjannut vahvasti moduuliajattelusta syntyvä selkeys ja RT-kortteja hieman väljemmät mitoituset.

Majoitusrakennus koostuu neljästä yhtenevästä majoitushuoneesta ja kahdesta päätyhuoneesta, jotka ovat kahden hengen huoneita. Rakennuksen päätyhuoneet ovat isoimpia, sillä ne on ajateltu myös mahdolliseen pienryhmätoimintakäyttöön tarvittaessa. Tällaisessa huoneessa myös esimerkiksi isot voivat kokoontua keskenään pois leiriläisten silmistä suunnittelemaan esimerkiksi iltashowta. Sisäänkäynnin yhteyteen seinustalle on mahdollista sijoittaa myös esimer-

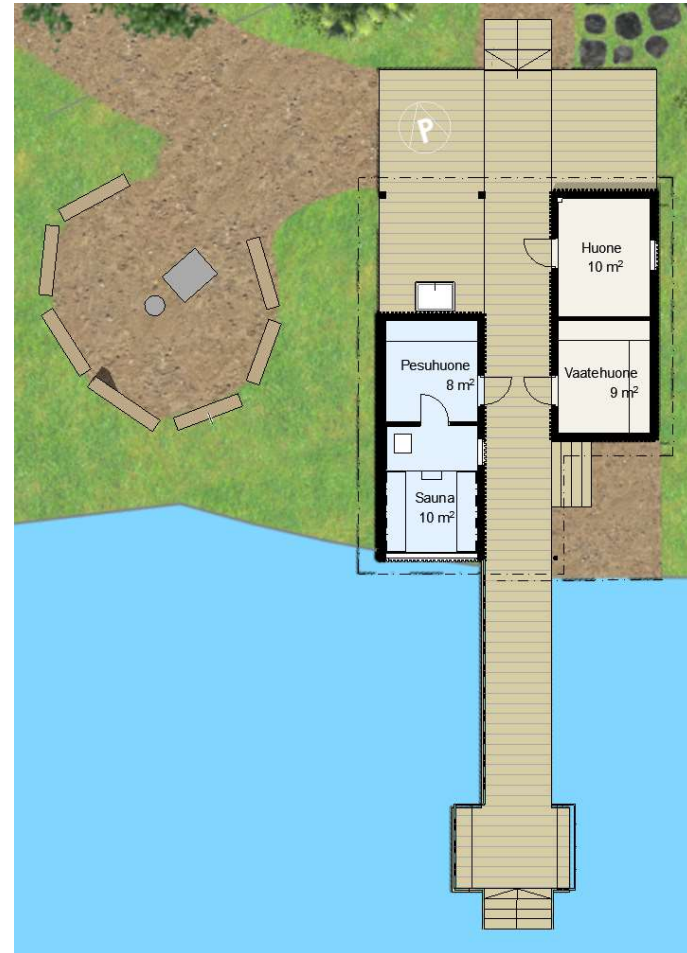

Kuva 93 Majoitusrakennuksen pohjapiirros.

kiksi kuivauskaappi, mikäli leiriläisen vaatteet kastuvat tai majoituksia vuokrataan esimerkiksi Vihti Skin asiakkaille. Luksusta majoittumiseen tuo omat kylpyhuoneet, joihin on mitoitettu hyvän kokoinen suihkukaappi. Jokainen majoitushuone laajenee ulospäin lasisen oven ja ikkunoiden läpi terassilla. Pitkät räystäät suojelevat huoneita auringolta ja ehkäisevät osaltaan tilojen kuumenemistä. Pohjoispuolelta otetaan majoitusrakennuksiin ylävaloa katon rajasta. Ratkaisu ehkäisee kuikuilua majoitushuoneisiin, mutta paljastaa kuitenkin nopeasti yövalvojalle, mikäli huoneessa on valot päällä.

Saunarakennuksen pohjaratkaisut ovat majoitusrakennusten tapaan hyvin yksinkertaiset. Laituri halkaisee rakennuksen kahteen osaan. Idän puolella on pesuhuone ja kahdeksan hengen sauna. Lännen puolella on puolestaan vaatehuone, sekä ylimääräinen huone, joka voi toimia milloin missäkin tarkoituksessa. Huone voi olla puuvarasto, toinen vaatehuone tai vaikkapa nuotiopaikkaa palveleva tila. Joskus esimerkiksi rippileirillä iltaohjelma pidetään nuotiopaikalla. Tällöin on ongelmana ollut esitettävissä sketseissä tarvittavien rooli-vaatteiden kuljetus ja vaihto kaukaa päärakennukselta. Toivon keskuksessa isokset voivat hyödyntää nuotiopaikan välitöntä läheisyyttä. Saunan terassi voi toimia tarvittaessa jopa näyttämönä. Nuotiopaikan

tuolien on oltava siirreltäviä, jotta nuotiopaikka toimisi monin eri tavoin ja jotta etäisyyttä tuleen voidaan säädellä.

Kuva 94 Saunarakennuksen pohjapiirros ja nuotiopaikka.

8.3.6 Pinnat ja materiaalit

Päärakennuksen päämateriaaleiksi valikoitui suomalaisille tutut materiaalit puu ja tiili. Materiaalivalintaa ohjasi Kengo Kuman suunnittelufilosofian rehellinen materiaalien käyttö. Rakennuksen materiaalit ovat juuri sitä miltä näyttävätkin ja ne ovat kosketeltavia ja tunnistettavia. Tiili materiaalina kuvaa kivirakentamisena Moksjärven ympäristössä olevia kalliota ja symbolista kalliota, jonka päälle seurakunta rakentuu. Puu materiaalina on myös rakennuspaikalta hyvin tuttu alueen ollessa metsän ympäröimä.

Seinä rakenteet ovat CLT:tä ja värisävyltään silver fir. 90 mm CLT-rungon ulkopuolelle asennetaan 180 mm eriste, jolloin päästään u-arvoon 0,17. Eristeen päällä on pysty ja vaakakoolaus, jotka tukevat pysty laudoitusta. Laudoitetut seinät on pääsääntöisesti vuorattu 60 x 60 mm puurimoin 120 mm välein. Väleistä voi nähdä CLT:n värisen pysty laudoituksen. Puurimat sijoitetaan pysty laudoituksen sauma-kohtiin, jotta laudoituksen saumat eivät näy.

Puurimat ovat punertavaa lehtikuusen sydänpuuta, sillä se kestää hyvin ulkoilmaa ja vettä. Lisäksi lehtikuusi on lahonkestävä ja kovanpuoleista, minkä takia siinä ei esiinny helposti halkeamia tai

kierteisyyttä. (Puuinfo, 2019.) Kirkon liturgisissa väreissä punaisella viitataan Pyhään Henkeen, mikä sopii hyvin Toivon keskuksen.

Myös lasi materiaalina on merkittävässä osassa. Ikkunat ovat kolmilasisia karmeiltaan tummia alumiiniprofiili-ikkunoita. Tummaa betonia on käytetty perustuksiin sekä kellarikerroksen lattiaan. Kellarikerroksen lattia on tasaiseksi hiottua betonia lattialämmityksellä. Muut lattiat ovat hieman tummempaa puuta kuin CLT silver fir. Yläpohjan sateelta suojaava kerros on mustaa huopaa.

Kuva 95 Toivon keskuksen väripaletti.

Majoitus- ja saunarakennuksissa on käytetty vastaavia materiaaleja kuin päärakennuksessa betonia ja tiiltä lukuun ottamatta.

Kuva 96 Julkisivuote päärakennuksesta.

8.3.7 Valo ja varjo

Kuva 97 Valon ja varjon leikkiä kappelissa.

Ylimmässä kuvassa esitetään tilanne keskikesällä keskipäivän aikoihin. Valo valaisee juuri korotetun alttaritilan. Keskimmäinen kuva on puolestaan talvikaudelta, jolloin keskipäivän varjot ovat pitkät aurin gon ollessa matalalla. Silloin auringonvaloa saa koko kappelitila. Viimeisessä, alimmassa kuvassa taas näytetään kuinka aamuauringon valonsäteet muodostavat seinälle kolme ristiä. Ilta-auringossa ristit muodostuvat puolestaan toiselle seinälle.

Kuva 98 Havainnekuvia kappelin varjoista.

Tilan kokeminen muuttuu kellonajan mukaan. Valon ja varjon leikki on huomioitu suunnittelussa alusta asti ja erityisen hyvin se näkyy kappelitilassa. Ikkunoita ollessa vain yhdellä seinällä, muodostuu ri moituksesta ja ristin muotoisista aukoista selkeät varjot lattiaan.

Rimat päästävät valoa miellyttävästi läpi myös ulospäin kuten Kuman 1999 valmistuneesta Wood/Slats rakennuksesta voidaan todeta.

Kuva 99 Kengo Kuma Wood/Slats rakennuksen julkisivu yöllä (Kuma, 2002, 46).

Toivon keskuksen pitkät räystäät varjostavat rakennusta, jotta rakennus ei kesällä kuumenisi. Näin säästetään myös jäähdytyskustannuksissa. Suuret lehtipuut päärakennuksen edessä sekä piilottavat rakennusta järveltä katsottuna, että myös varjostavat kesäisin. Talvisin puolestaan valo pääsee paremmin kulkeutumaan rakennukseen, kun lehdet ovat tippuneet.

Vaikka auringon valo ei etenkään kesällä juuri pääsekään syvälle rakennukseen, tarjoaa suuret ikkunapinta-alat silti varsin valoisan kokemuksen rakennuksessa. Suurehko päärakennus varjostaa pohjoispuolen pihaa. Rakennus madaltuu kuitenkin länteen päin mahdollistaen valon pääsyn etenkin iltapäivän ja illan aikana myös päärakennuksen pihalle. Helteisinä kesäpäivinä varjot ovat puolestaan usein varsin tervetulleita.

Majoitusrakennuksissa on päärakennuksen tavoin pitkät räystäät varjostamassa sisätilaa. Järven puoleinen seinällä on runsaasti ikkunapinta-alaa, mikä tuo valoisuutta majoitusrakennukseen. Pohjoispuolelta otetaan suurten ikkunapintojen sijaan valoa vain katon rajassa olevasta ikkunasta sekä eteiseen että kylpyhuoneeseen. Rimoiutus kulkee kylpyhuoneen ikkunan edessä vaikeuttaen entisestään ulkoa sisälle kuikuilua.

Saunarakennuksen ikkuna-aukotus on yksinkertaista. Rakennuksessa on kaksi pienempää ikkunaa itään ja saunatilassa suuri, koko seinän kokoinen ikkuna etelään järvelle. Tämä ikkuna luo miellyttävän rajauksen maisemasta ulos Moksjärvelle.

8.3.8 Kestävä rakentaminen

Tontin pienilmaston puolesta kaikilla rakennuksilla on hyvät paikat. Rakennukset sijaitsevat kohdilla, joihin aurinko paistaa hyvin. Tämän seurauksena lämmittämiseen tarvitaan vähemmän energiaa. Halutessa rakennusten katoille voidaan sijoittaa aurinkopaneeleja, jotka pitkien räystäiden ansioista saattaisivat jopa jäädä useimmista katselukulmista piiloon.

Päärakennus on rakennettu useampaan kerrokseen, mikä edistää myös kestävästä rakentamisesta lämmön noustessa ylöspäin ja vähentäen jälleen lämmitystarpeita. Myös läpi rakennuksen kaikki kerrokset yhdistävä hormi auttaa rakennuksen lämpöisenä pitämisessä, mikäli takat ovat aktiivisessa käytössä.

”Nykyrakenteet ovat usein monimutkaisia, useasta eri materiaalista koostuvia komposiittirakenteita, joiden purkaminen ja hävittäminen

on työlästä ja hankalaa – eikä kestävyyskään ole aina taattu.” (Räsänen, 2010, 46). Toivon keskuksessa puolestaan on päädytty yksinkertaisiin ja rehellisiin rakenteisiin ja materiaaleihin, jotka on korjattavissa ja myös helposti purettavissa.

Toivon keskus on ensisijaisesti puurakennus. Materiaalien jalostukseen, kuljetukseen valmiiksi tuotteeksi tekeminen kuluttaa energiaa. Kyseistä ketjua kutsutaan materiaalin piiloenergiavirraksi. Siinä missä metallin ja muovien valmistaminen on melko energiatehotonta ja aiheuttaa suuren hiilijalanjäljen, asettuu puu toiseen ääripäähän. Puutuotteiden valmistamiseen kuluu suhteessa paljon vähemmän energiaa, etenkin kun ne varastoivat enemmän hiiltä kuin mitä niiden valmistuksessa syntyy hiilidioksidipäästöjä. (Räsänen, 2010, 46.)

Majoitusrakennuksen moduulirakentaminen puolestaan mahdollistaa tehokkaan rakentamisen valvotuissa olosuhteissa tehdasolosuhteissa sateelta suojassa. Tämä ehkäisee kosteusvaurioiden syntymistä ja madaltaa rakennuskustannuksia. Myös saunarakennus voidaan helposti valmistaa tehtaalla ja tuoda tontille. Majoitusrakennus ja **saunarakennus** on rakennettu lähes pelkästään puutuotteista perustuksia, eristeitä ja katon huopia lukuun ottamatta, mikä tekee materiaaleiltaan niistäkin ekologisia.

9 Yhteenveto

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä oli: *"Millainen on Riuttarantaan uutta rippikouluuunnitelmaa tukeva leirikeskus?"*. Tutkimuskysymykseen vastattiin suunnittelemalla Toivon keskus – Riuttarannan uusi leirikeskus. Missiona oli parantaa Vihdin seurakunnan rippikouluopetusta. Suurin muutos uuden rippikouluuunnitelman (2017) myötä Vihdin rippileirillä on se, että nykyisin tarvitaan kolme suurehkoa tilaa yhtäaikaiseen käyttöön. Tällaisia tiloja ei Riuttarannassa ole ennen ollut tarjota, mikäli ei oteta huomioon paikalle kahdeksi vuodeksi (2017-2018) vuokrattua parakkirakennusta, joka yhdessä rantasaunan kanssa tarjosi kolme tarpeeksi suurta tilaa. Toivon keskuksen tilat tarjoavat ratkaisun Vihdin seurakunnan rippileirien tilatarpeisiin.

Koska seurakunnan rahatilanne heikkenee jatkuvasti, on Toivon keskus suunniteltu niin, että se toimii myös ulospäin vuokrattavana tilana. Toivon keskusta voidaan käyttää esimerkiksi korpiphotellina. Juhlapaikkana Toivon keskus on oivallinen esimerkiksi hääjuhille, sillä myös vihkiminen on paikalla mahdollista ja kaukaa tulevien häävieraiden majoittaminen helppoa. Toivon keskus toimii myös esimerkiksi yritysten virkistysviikonlopuissa tai -tapahtumissa.

Kuva 100 Havainnekuva Toivon keskuksen päärakennuksesta.

Työn alussa tutustuttiin rippikoulun historiaan ja siihen, millainen rippikoulu on tänä päivänä. Tämän jälkeen perehdyttiin paikan teoriaan, sillä Riuttaranta on merkittävä paikka monelle vihtiläiselle ja sen paikan henkeä ei haluttu tuhota tai radikaalilla tavalla muuttaa. Tämän takia oli otettava selvää mistä asioista paikan kokeminen ja estetiikka muodostuu. Tärkeimmäksi paikan ominaisuudeksi nostettiin Riuttarannan historiallinen syvyys, jota haluttiin kunnioittaa ja jonka haluttiin näkyvän Riuttarannassa jatkossakin.

Paikan teorian jälkeen perehdyttiin paikkalähtöiseen suunnitteluun etenkin Reima Pietilän ja Kengo Kuman kautta. Reima Pietilästä innostuneena rakennuksille ja sen osille haluttiin antaa symbolisia merkityksiä. Kengo Kumalta puolestaan omaksuttiin suunnittelufilosofiaksi paikkalähtöinen suunnittelu ja rehellinen materiaalien käyttö. Paikkalähtöisessä suunnittelussa paikasta haluttiin tuoda jotain uutta esiin, joka oli tässä työssä alueen kaunis järvimaisema. Rehelliset materiaalit puolestaan ohjasivat kosketeltaviin materiaaleihin, jotka ovat juuri sitä miltä näyttävät.

Leirikeskusten typologian tarkastelu selvensi, miten majoittamista on hoidettu aiemmin ja miksi seurakunnalle yhteen kokoontuminen on tärkeää. Metallityöväenliiton kurssikeskus Murikan analysoiminen

ohjasi suunnittelemaan käyttäjälähtöisesti ja seurakunnan tarpeiden mukaisesti.

Lähtötiedoissa ja analyysissä käsiteltiin sitä, mitä Riuttarannassa tällä hetkellä on ja mitä sinne tarvittaisiin. Monet lähtötietoanalyysin huomioit pätevät myös Toivon keskuksessa. Tällaisia ovat esimerkiksi liikenne ja luonnon ja maiseman analysointi. Lähtötietoanalyysissä myös käsiteltiin etenkin Vihdin seurakunnan rippileiritoimintaa ja mitä tarpeita sillä on nykyään esimerkiksi juuri tilojen kannalta.

Analyysissa kartoitetut leirikeskusten tarpeet toteutettiin Toivon keskuksessa mahdollisimman hyvin. Mielestäni työ onnistui hienosti ja Toivon keskus tarjoaa laadukkaan arkkitehtuurisuunnitelman Riuttarantaan. Tästä opinnäytetyöstä ja etenkin sen leiritoiminnan analysoinnista voi olla hyötyä myös muille seurakunnille, jotka eivät välttämättä vielä ole löytäneet selkeitä raameja toteuttaa uutta rippikoulusuunnitelmaa.

Opinnäytetyön ohessa toteutettiin poikkitieteellisessä yhteistyössä tieto- ja viestintätekniikan opiskelijan Juho Oksasen kanssa lisätyn todellisuuden sovellus Android-laitteille. Sovelluksen avulla voidaan tarkastella Toivon keskusta virtuaalisena pienoismallina. (Liite 3)

Lähteet

Painetut lähteet

ARK 8 1977, *Metallityöväen liiton kurssikeskus Murikka*. Ark-lehti 8/1977.

Davies, T.D. & Beasley, K.A. 1988, *Design for hospitality*, Nichols, New York. ISBN 0-89397-318-1.

Forss, A. 2010, *Paikan estetiikka*, Gaudeamus Helsinki University Press, Helsinki. ISBN 978-951-570-728-4.

Frampton, K. & Kuma, K. 2012, *Kengo Kuma*, Thames & Hudson, London. ISBN 9780500342831.

Huhtala, H. 2017, *Raamattua nuorille: Raamatturyhmämateriaali rippikoulukäyttöön Lempäälän seurakunnalle*, Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Kuma, K. 2004, *Kengo Kuma - Materials, Structures, Details*, corr. second print. edn, Birkhäuser, Basel [u.a.]. ISBN 3764371226.

Kuma, K. 2002, *Kengo Kuma - Spirit of Nature Wood Architecture Award 2002*, Rakennustieto oy. ISBN 951-682-698-9.

Louekari, L. 2006, *Metsän arkkitehtuuri*, Oulun yliopisto. ISBN 951-42-8096-2.

Lundman, J. 2010, *Tutkimus Vaasan suomalaisen seurakunnan rippikoululeireistä vuonna 2010*, Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Nieminen, P. 2006, *Keskeneräinen tehtävä*, Vihdin seurakunta. ISBN 952-92-0854-5.

Norberg-Schulz, C. 1988, *Architecture: Meaning and Place*, Rizzoli International Publications, United States of America. ISBN 0-8478-0847-5.

Norberg-Schulz, C. 1980, *Genius loci*, Acad. Ed SBN 85670 700 7.

Quantrill, M. 1987, *Reima Pietilä*, Otava. ISBN 951-1-09143-3.

Raamattu, 1992, Suomen Kirkon Sisälähetysseura, Pieksämäki. ISBN 9516010385.

Räsänen, J. 2010, *Arkkitehtuurin ABC 2 - peruskäsitteitä*, Suomen arkkitehtiliitto. ISBN 978-951-9307-20-6.

Rissanen Antero 1998, *Kartalla - rippikoulutyön käsikirja*, LK-kirjat. ISBN 951-627-182-0.

Tolstoi, L. 1983, *Lapsuus, poikaikä, nuoruus*, Tammi. ISBN 951-30-5683-X suom. Adrian, E.

Virilio, P. 1998, *Pakonopeus*, Gaudeamus: Tampere. ISBN 951-662-744-7 suom. Mika Määttä. Alkuperäinen teos vuodelta 1995.

Virilio, P. 1994, *Katoamisen estetiikka*, Gaudeamus: Tampere. ISBN 951-662-585-1 suom. Mika Määttä. Alkuperäinen teos vuodelta 1980.

von Bonsdorff, P. 1998, *The Human Habitat*, International Institute of Applied Aesthetics: Lahti. ISBN 952-5069-06-0.

Verkkolähteet

AND 2011, KENGO KUMA - SKIN, Saatavilla: <<https://issuu.com/andarchitettura/docs/22>>.

evl.fi 2019, *Rippikoulu tukee kasvua*. Saatavilla: <<https://evl.fi/tutki-uskoa/rippikoulu>> [Haettu: 10.4.2019].

KL 1054/1993 1993, *Kirkkolaki*. Saatavilla: <<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054>> [Haettu: 23.4.2019].

Kotka-Kymin seurakunta 2019, *Rippikoulun ja konfirmaation merkitys*. Saatavilla: <<https://www.kotka-kyminseurakunta.fi/5679-konfirmaatio-rippikoulu>> [Haettu: 4.3.2019].

Kuma, K. 2016, *Kengo Kuma, "From Concrete to Wood: Why Wood Matters"*. Saatavilla: <www.youtube.be/LynYUwYZXqk> [Haettu: 7.3.2019].

Kuma, K. 2013, *Interview with Kengo Kuma*. Saatavilla: <https://www.youtube.com/watch?time_continue=7&v=ugW-twBDmJk> [Haettu: 8.3.2019].

Puuinfo 2019, *Puulajit*. Saatavilla: <<https://www.puuinfo.fi/puutieto/puulajit>> [Haettu: 23.4.2019].

RKS 2017, *Rippikoulusuunnitelma 2017*. Saatavilla: <<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content237F32>> [Haettu: 4.3.2019].

Sakasti 2019, *Rippikoulun ja konfirmaation kehitys*. Saatavilla: <<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3FCD69>> [Haettu: 4.3.2019].

uskonnonvapaus.fi 2018, *Rippikoulu ja vaihtoehdot*. Saatavilla: <<https://uskonnonvapaus.fi/lapset/aikuistumisleirit.html>> [Haettu: 4.3.2019].

Vihdin historia 2017, *Vihdin historia*. Saatavilla: <<https://www.vihti.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/museo/vihdin-historiaa/>> [Haettu: 4.3.2019].

Vihdin kylät 2018, *Vihdin kylät*. Saatavilla: <<https://www.vihti.fi/kuntana/yleistietoa-vihdista/vihdin-kylat/>> [Haettu: 4.3.2019].

Vihdin seurakunta 2017, *Yhdessä-palkinto Vihdin seurakunnalle*. Saatavilla: <<https://www.vihdinseurakunta.fi/uutiset/-/news/19018420>> [Haettu: 22.4.2019].

Vihti 2019, *Vihti*. Saatavilla: <<https://www.vihti.fi/kuntana/yleistietoa-vihdista/>> [Haettu: 4.3.2019].

Suulliset lähteet

Janhunen, P. Vihdin seurakunnan nuorisotyönohjaaja. *Suullinen tiedoksianto*, Vihdissä 5.4.2019.

Kanerva, L. Riuttarannan emäntä. *Suullinen tiedoksianto*, Riuttarannassa 15.1.2019.

Savolainen-Kauppila, P. *Suullinen tiedoksianto*, Espoossa 27.3.2019.

Muut lähteet

Järvinen, J. 2019, *Vihdin seurakunnan rippikoulun paikallisuunnitelma 2018*. Ei julkisessa jaossa.

Tasa, J. 1981, *Hotelli- ja ravintolarakentamisen kuvahistoria - luentomoniste*, Arkkitehtuuriolosasto, Rakennussuunnittelun laitos, Teknillinen korkeakoulu, Otaniemi.

Virrankoski, H. 2000, *Riuttarannan luontopolku*, Vihdin seurakunta.

Kuvaluettelo

Kuva 1. Kaaviokuva. Aki Sahrman.

Kuva 2. Karttakuva: Wikipedia.fi <<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b7/Vihti.sijainti.suomi.2008.svg/640px-Vihti.sijainti.suomi.2008.png?1557399404098>>.

Kuva 3. Karttapohja: Paikkatietoikkuna.fi <kartta.paikkatietoikkuna.fi>.

Kuva 4. Karttapohja: Paikkatietoikkuna.fi <kartta.paikkatietoikkuna.fi>.

Kuva 5. Karttakuva: Google Maps <maps.google.com>.

Kuva 6. Valokuva, Aki Sahrman 5.4.2019.

Kuva 7. Valokuva, Aki Sahrman 15.1.2019.

Kuva 8. Valokuva, Aki Sahrman 5.4.2019.

Kuva 9. Karttapohja: Paikkatietoikkuna.fi <kartta.paikkatietoikkuna.fi>.

Kuva 10. Valokuva, Aki Sahrman 5.4.2019.

Kuva 11. Kaaviokuva. Lähteestä RKS, 2017, 20.

Kuva 12. Valokuva, Archi-e.fi <http://www.archi-e.fi/system/files/styles/large_image/private/1_raili_ja_reima_pietila_0.jpeg>.

Kuva 13. Delhin suurlähetystö - leikkauspiirros. Lähteestä Quantrill, 1987, s. 76.

Kuva 14. Delhin suurlähetystö - varhainen asemapiirros. Lähteestä Quantrill, 1987, s. 77.

Kuva 15. Valokuva, Aki Sahrman 13.2.2019.

Kuva 16. Valokuva, Tuomas Uusheimo. Archdaily.com <<https://www.archdaily.com/884666/dipoli-aalto-university-main-building-ala-architects/5a1ff07ab22e38f539000028-dipoli-aalto-university-main-building-ala-architects-photo>>.

Kuva 17. Valokuva, Tuomas Uusheimo. Archdaily.com <<https://www.archdaily.com/884666/dipoli-aalto-university-main-building-ala-architects/5a1ff0d6b22e384677000028-dipoli-aalto-university-main-building-ala-architects-photo>>.

Kuva 18. Valokuva, Marc Goodwin. Archdaily.com <<https://www.archdaily.com/884666/dipoli-aalto-university-main-building-ala-architects/5a1feeae22e384677000016-dipoli-aalto-university-main-building-ala-architects-photo>>.

Kuva 19. Dipoli - pohjapiirros. Lähteestä Quantrill, 1987, s. 58-59.

Kuva 20. Dipoli - leikkaus- ja julkisivupiirroksia. Lähteestä Quantrill, 1987, s. 62-63.

Kuva 21. Valokuva, Wikipedia.fi <https://en.wikipedia.org/wiki/Kengo_Kuma?oldformat=true#/media/File:Kengo_Kuma_at_Strelka_Institute.jpg>.

Kuva 22. Valokuva. Yanai Takahiro <<https://www.flickr.com/photos/77597060@N02/46679144472/in/photostream/>>.

Kuva 23. Valokuva. Nakagawa-machi Bato Hiroshige Museum of Art kotisivuilta. <<http://www.hiroshige.bato.tochigi.jp/wp-content/uploads/2017/02/02.jpg>>.

Kuva 24. Maalaus Sudden Shower over Shin-Ōhashi bridge and Atake. Hiroshige Ando. Wikipedia.com <https://www.wikiwand.com/en/Sudden_Shower_over_Shin-%C5%8Chashi_bridge_and_Atake>.

Kuva 25. Hiroshige Museum of Art - sijaintipiirros. Lähteestä Kuma, 2016.

Kuva 26. Hiroshige Museum of Art - pohjapiirros. Lähteestä Kuma, 2004, s. 36.

Kuva 27. Hiroshige Museum of Art - julkisivupiirros. Lähteestä Kuma, 2004, s. 38.

Kuva 28. Valokuva, Mitsumasa Fujitsuka. <www.world-architects.com/en/kengo-kuma-and-associates-tokyo/project/bato-hiroshige-museum-of-art>.

Kuva 29. Hiroshige Museum of Art - julkisivupiirroksia. Lähteestä Kuma, 2004, s. 38.

Kuva 30. Valokuva. Google Maps Street view. <<https://www.google.com/maps/@33.9481146,131.1642846,3a,75y,37.43h,103.34t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipNBRtKOyAHeV-YSa5b71UPhPn7TC7-I-V8pCdlB!2e10!3e11!6shttps:%2F%2Fh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipNBRtKOyAHeV-YSa5b71UPhPn7TC7-I->>.

V8pCdIB%3Dw203-h100-k-no-pi-0-ya202.02647-ro0-fo100!7i10240!8i5120>.

Kuva 31. Ortokuva. Google Maps. <maps.google.com>.

Kuva 32. Valokuva lähteestä Kuma, 2004, s. 98-99.

Kuva 33. Valokuva lähteestä Kuma, 2004, s. 100.

Kuva 34. Valokuva Kengo Kuman toimiston internetsivuilta <<https://kkaa.co.jp/works/architecture/sea-filtert/>>.

Kuva 35. Sea/Filter - pohjapiirros lähteestä Kuma, 2004, s. 101.

Kuva 36. Sea/Filter - julkisivupiirokset lähteestä Kuma, 2004, s. 101.

Kuva 37. Murikka - aksonometriapiirros lähtestä ARK 8, 1977, s. 20.

Kuva 38. Murikka - sijaintipiirros lähteestä ARK 8, 1977, s. 16.

Kuva 39. Valokuva Pekka Helin & Co internetsivuilta.<<https://helinco.fi/fi/yhteison-identiteetti/metallityovaen-liiton-kurssikeskus-murikka>>.

Kuva 40. Murikka - pohjapiirros lähteestä ARK 8, 1977, s. 21.

Kuva 41. Murikka - pohjapiirros lähteestä ARK 8, 1977, s. 22.

Kuvat 42-46. Karttapohjat: Paikkatietoikkuna.fi <kartta.paikkatietoikkuna.fi>.

Kuvat 47-49. Karttapohjat: Google Maps (maps.google.com).

Kuva 50. Valokuva, Aki Sahrman 5.6.2019.

Kuva 51. Riuttarannan vanhan puolen majoitusrakennus - pohjapiirros. Vihdin rakennusvalvonnan arkistosta.

Kuvat 52-53. Toivon keskus - havainnekuva, Aki Sahrman.

Kuva 54. Valokuva, Aki Sahrman 5.4.2019.

Kuvat 55-98. Havainnekuvia ja piirroksia Toivon keskukselta, Aki Sahrman.

Kuva 99. Valokuva lähteestä Kuma, 2002, s. 46.

Kuva 100. Toivon keskus - Havainnekuva, Aki Sahrman.

TOIVON KESKUS

SIJAINPIIRROS 1:1000

SIJAINPIIRROS 1:10 000

MIKÄ TOIVON KESKUS?

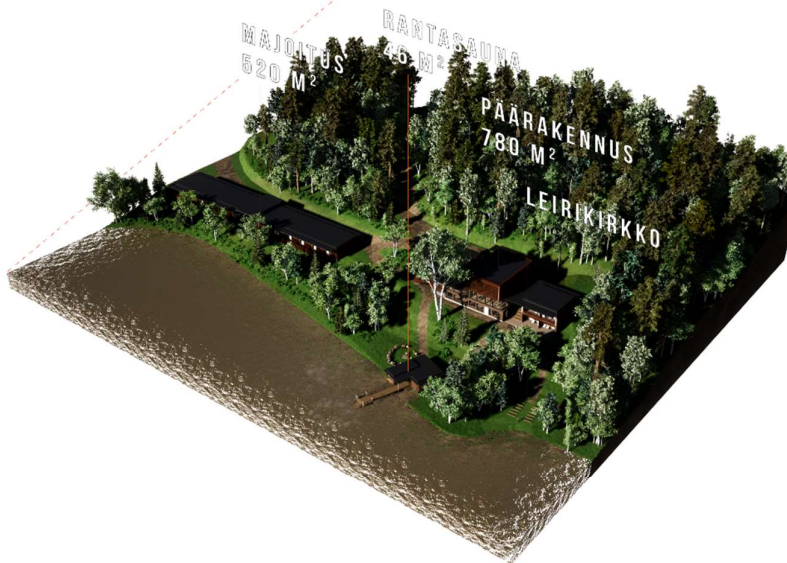
Osoitteessa Moksintie 365 sijaitsee Vihdin seurakunnan leirikeskus Riuttaranta, joka koostuu kahdesta puolesta: uudesta ja vanhasta. Vanhan puolen päärakennus on asettu vuonna 2016 käyttökieltoon ja se tullaan purkamaan. Vihdin seurakunnalla on tarve uudelle leirikeskukselle.

Riuttaranta on paikana monelle vihtiläiselle merkittävä. Se on palvellut yli 50 vuoden ajan vihtiläisten rippileirikeskuksena. Riuttaranta on paikka jossa paikan henki, ihmisen henki ja Pyhä Henki kohtaavat.

Toivon keskus on reilun 1340 kerrosalaneliön suunnitelma uudesta leirikeskuksensa purettavan tilalle. Suunnittelua on ohjannut vuoden 2017 rippikouluun suunnitelman tuomat muutokset rippileirien tilatarpeissa. Suunnittelufilosofiana on ollut Kengo Kuman tyyliin paikallähtöinen suunnittelu ja rehellinen materiaalien käyttö. Paikasta on haluttu tuoda entistä enemmän esille sen kaunis järvimaisema, joka ei aiemmin ole päässyt oikeuksiinsa.

Leirikeskuksen pää- ja majoitusrakennus on sijoitettu vanhan leirikeskuksen mukaisesti, sillä suunnitelmassa on vaalittu paikan historiallista syvyyttä. Tarkoituksena on ollut säilyttää genius loci - paikan henki.

Toivon keskuksen nimi tulee sen historiasta ajalta, jolloin Riuttaranta toimi paikallaiskeskuksena ja paikasta käytettiin nimitystä Toivon keskus. Toivon teema on nykyisin vahvasti läsnä muussakin Vihdin seurakunnan toiminnassa.

TOIVON KESKUS - RIUTTARANNAN UUSI LEIRIKESKUS

Aki Sahrman - 24.4.2019
Opinnäytetyö - Rakennusarkkitehtuuri

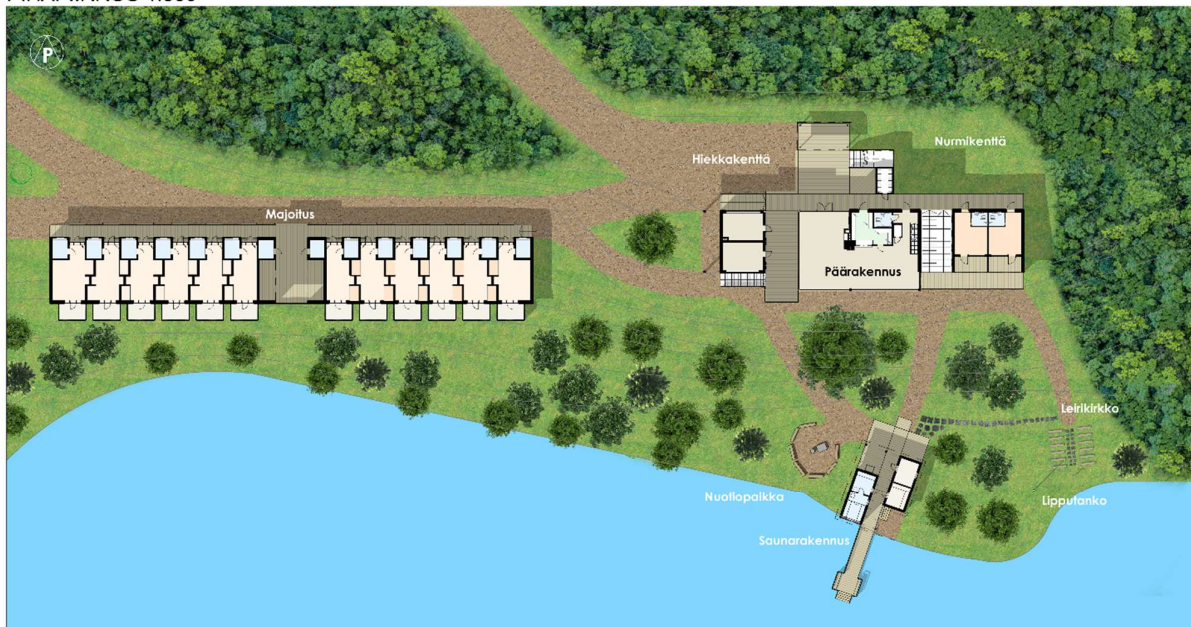
TOIVON KESKUS

ALUEJULKISIVU 1:300

PIHAPIIRROS 1:300

TOIVON KESKUS

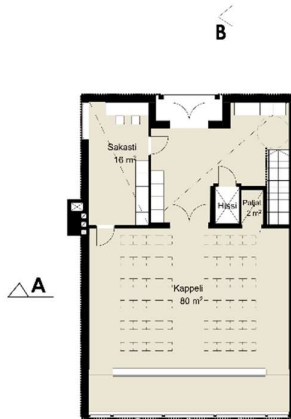
TILAT RIPPIKOULUN TUKENA

Vuoden 2017 rippikoulusuunnitelman myötä Vihdin rippikouluopetuksessa on syntynyt uusia tilatarpeita, joita Riuttarannan nykyiset rakennukset eivät täytä.

Toivon keskus on suunniteltu tilallisesti vaivattoman rippikoulun pitämiseen. Sen päärakennuksen ylimmässä kerroksessa sijaitsee kappeli, jossa voidaan pitää leirin hengelliset hetket, kuten hartaudet. Ensimmäisen kerroksen ruokasali ja keittiö mahdollistaa ruokailun leirikeskuksesta myös suurelle ihmisjoukalle. Alimman kerroksen takahuone tarjoaa mukavaa yhdessäoloa ja tilaa esimerkiksi iltaohjelmalle, lautapeleille tai takan ääreen rauhoittumiselle.

Seurakunnan rahatilanne heikkenee jatkuvasti ja niinpä Toivon keskus on suunniteltu toimimaan myös ulospäin vuokrattavana paikkana. Toivon keskuksessa voi esimerkiksi mennä naimisiin ja viettää häjäjuhlia tai pitää yrityksen virkistyspäiviä. Riuttarannan luonnossa sielu lepää.

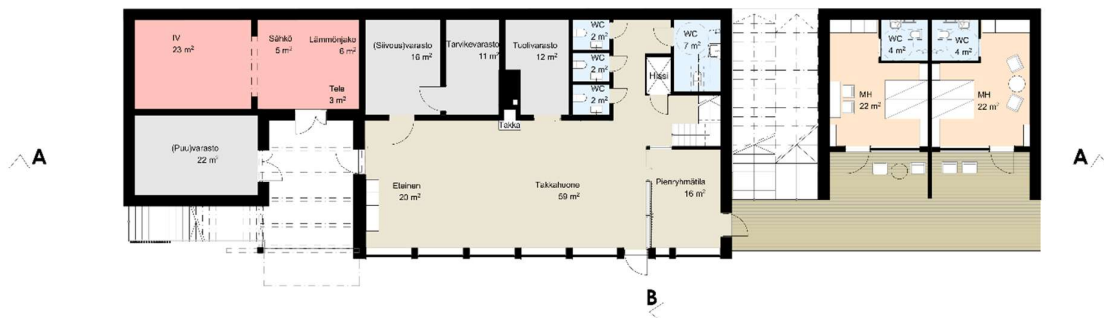
2. KRS POHJAPIIRROS 1:100

1. KRS POHJAPIIRROS 1:100

KELLARIKERROKSEN POHJAPIIRROS 1:100

TOIVON KESKUS

SYMBOLIIKKA LUOMASSA MERKITYKSIÄ

Toivon keskus on kuin riutta, joka nousee Moksjärveä vastaan. Suunnittelussa otettiin erityisesti huomioon suunnittelualueelta avautuva järvi- maisema. Tämä on johtanut pitkään, mutta melko kapeaan massaan, sillä kaikki yleiset tilat on sijoitettu järven suuntaan kolmeen kerrokseen. Massa on jaettu kahden ylimmän kerroksen osalta kolmeen, joiden välistä rakennuksen pihalta avautuu esteetön näkymä Moksjärvelle. Näkymä avautuu myös ensimmäisen kerroksen laajojen lasipintojen kautta.

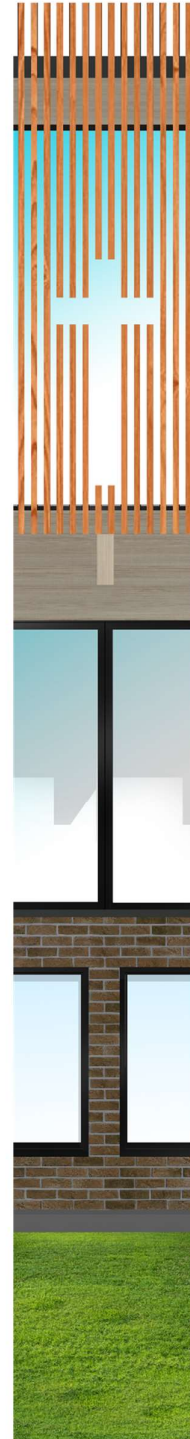
Rakenteiltaan Toivon keskus on melko yksinkertainen. Tiilestä muurattu kellarikerros tukee kattoa ja kappelia kannattelevaa pilaripalkkijärjestelmää. Pilarit ovat kuin metsän puut ja palkit kuin metsän lehvästö. Seinät sekä kellarin ja ensimmäisen kerroksen välipohja on tehty CLT:stä.

Tiilestä muurattu kellarikerros kuvastaa sitä kalliota jonka päälle Jeesus halusi rakentaa seurakunnan. Ensimmäinen kerros puolestaan kuvaa tätä seurakuntaa avoimuudellaan kutsu- malla vierailijan luokseen.

Toiseen kerrokseen on nostettu kaikkein pyhin eli kappeli. Kappeliin kulkee ylevät portaat pihalta. Portaita pitkin kappeliin nouseminen symboloi lähestymistä kohti Taivasta.

Kappelin rimoituksen aukoista muodostuu kolme ristiä, jotka muistuttavat Goglatan tapahtumista. Kristinuskon mukaan Jeesus ristiinnaulittiin Golgatalta täydellisenä uhrihahjana. Tästä tapahtumasta kumpuaa kristinuskon toivo ja sen takia se on haluttu ottaa Toivon keskuksen näyttäväksi elementiksi.

JULKISIVUOTE 1:20

JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

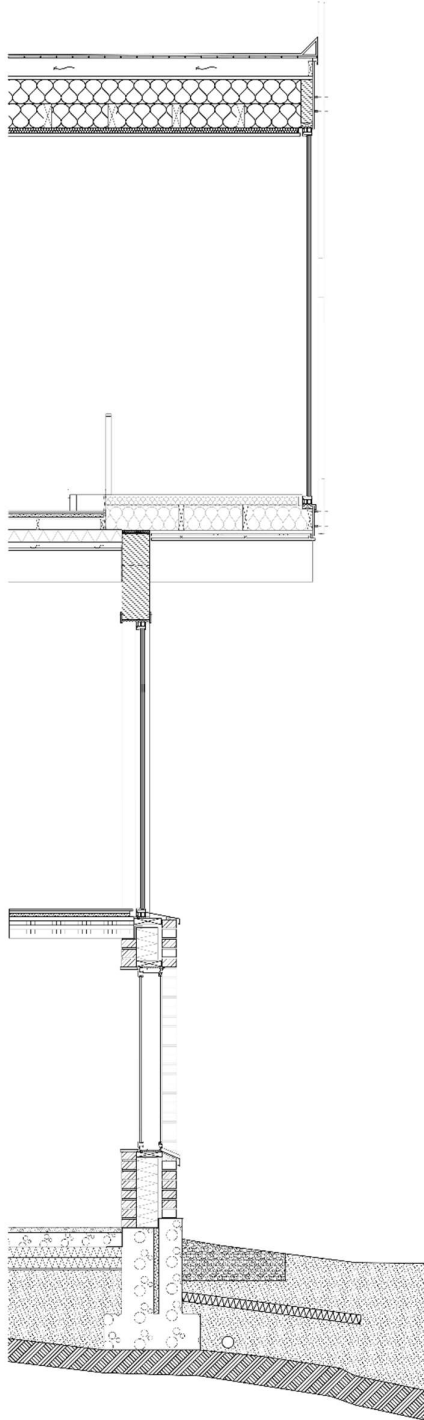

JULKISIVU POHJOISEEN 1:100

TOIVON KESKUS

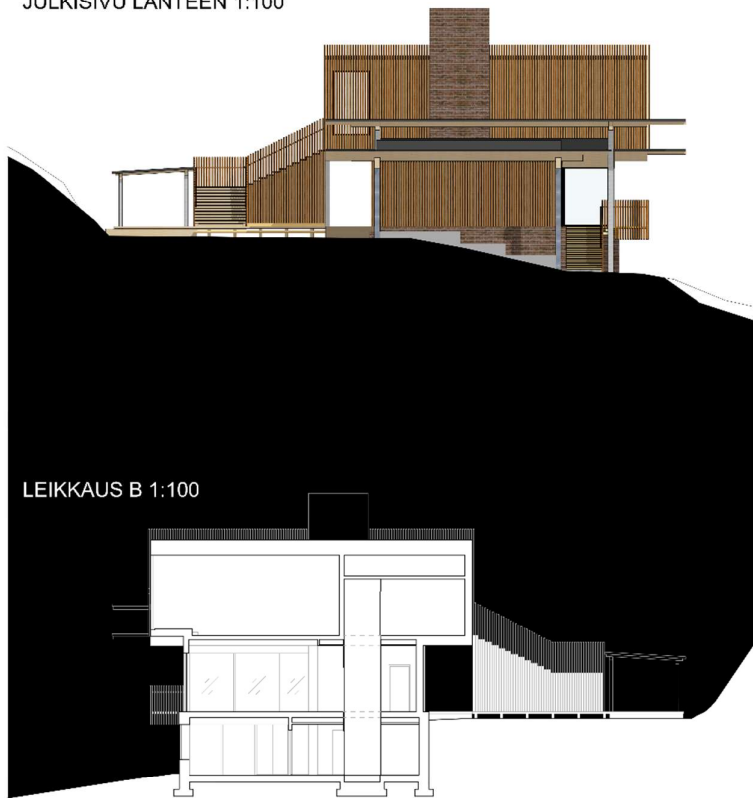
RAKENNELEIKKAUS 1:20

ALUEPOIKKILEIKKAUS 1:300

JULKISIVU LÄNTEEN 1:100

LEIKKAUS B 1:100

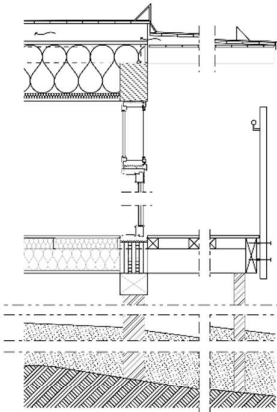
JULKISIVU ITÄÄN 1:100

TOIVON KESKUS

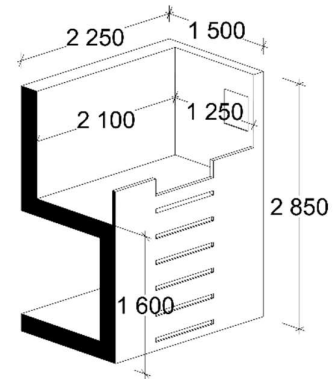
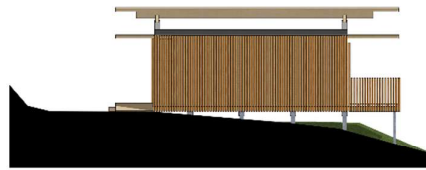
RAKENNELEIKKAUS 1:20

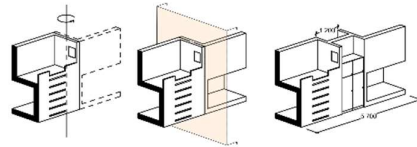
MAJOITUSTA OMALLA TYYLILLÄ

Majoitusrakennusten suunnittelua ja mitoitusta on ohjannut elämyksellisten nukkumapaikkojen suunnittelu. Yksinkertaista tehdasvalmisteista rakennelmaa voi monistaa, kiertää ja asettaa paikalleen.

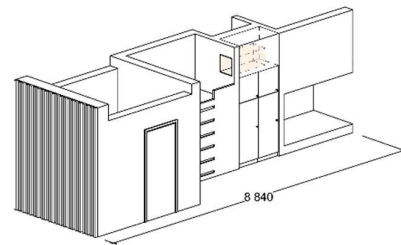
Majoitusrakennus on arkkitehtuuriltaan pääarakennukselle alistuva ja toistaa samoja materiaaleja ja rakentamisen tyyliä. Erona pääarakennuksen rakenteille on paaluanturoille tukeutuva tuulettuva alapohja.

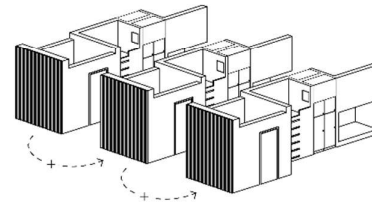
JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

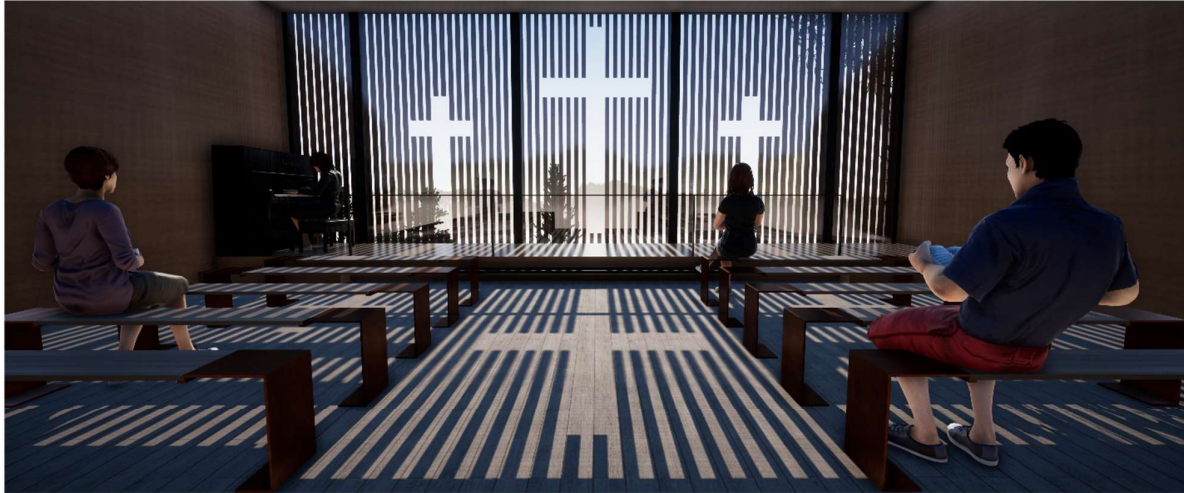
POHJAPIIRROS 1:100

JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

TOIVON KESKUS

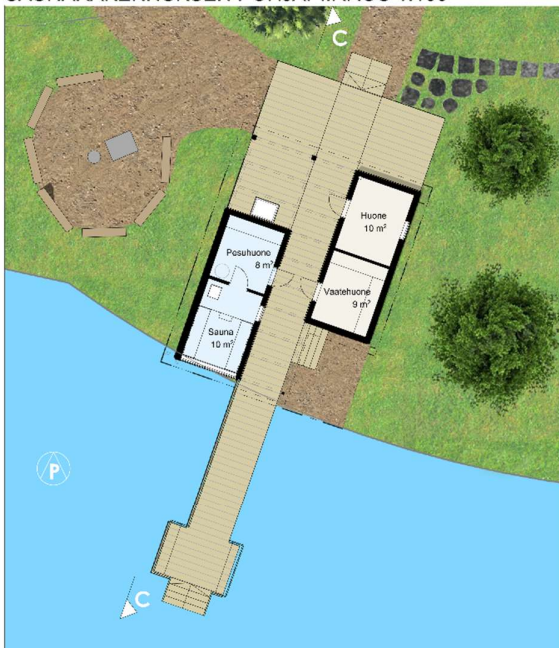
TOIVON KESKUKSEN VÄRIPALETTI

Toivon keskuksen materiaalit on valittu rehellisesti niin, että materiaalit ovat sitä mitä näyttävätkin. Rimojen punertava väri viittaa Kirjon liturgiseen väriin punaiseen, joka yhdistetään Pyhään Henkeen.

AUTENTTINEN SAUNAKOKEMUS

Toivon keskuksen saunarakennus on suunniteltu väljästi kahdeksalle henkilölle. Vesi kannetaan käsin sisään järvestä ja kiuas lämmitetään puilla. Sauna on tarkoituksella tehty pieneksi, sillä sen on tarkoitus palvella ensisijaisesti vain silloin, kun Toivon keskusta vuokrataan ulospäin ja Riuttarannan oma rantasauna ei ole välttämättä käytettävissä. Arkkitehtuuriltaan saunarakennus noudattaa majoitusrakennuksen tapaan päärakennukselle aistuvaa kokonaisuutta, jonka rakenteet ja materiaalit toistuvat myös majoitusrakennuksessa. Saunarakennus palvelee myös nuotiopaikkaa ja mahdollistaa muun muassa ohjelmanumeroiden helpon järjestämisen nuotiopaikan yhteydessä. Saunarakennuksen terassi voi tarvittaessa toimia esimerkiksi esiintymislavana!

SAUNARAKENNUKSEN POHJAPIIRROS 1:100

CLT

CLT on väriltään silver fir ja se on rehellisesti esillä seinien sisäpintoina

PUURIMAT

Lehtikuusen sydänpuusta valmistetut puurimat ympäröivät suurinta osaa rakennuksista.

TIILI

Tumma tiili juoksevalla limityksellä ja hieman sisään vedetyllä tasasaumalla.

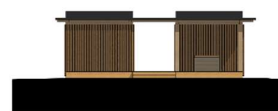
BETONI

Hienoksi hienonnettyä hienojakoista betonia on käytetty kellarikerroksen lattiassa.

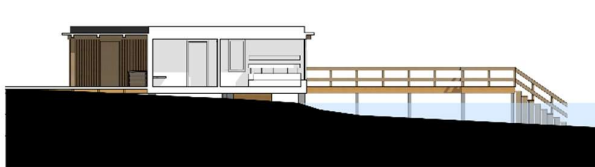
JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

JULKISIVU POHJOISEEN 1:100

LEIKKAUS C 1:100

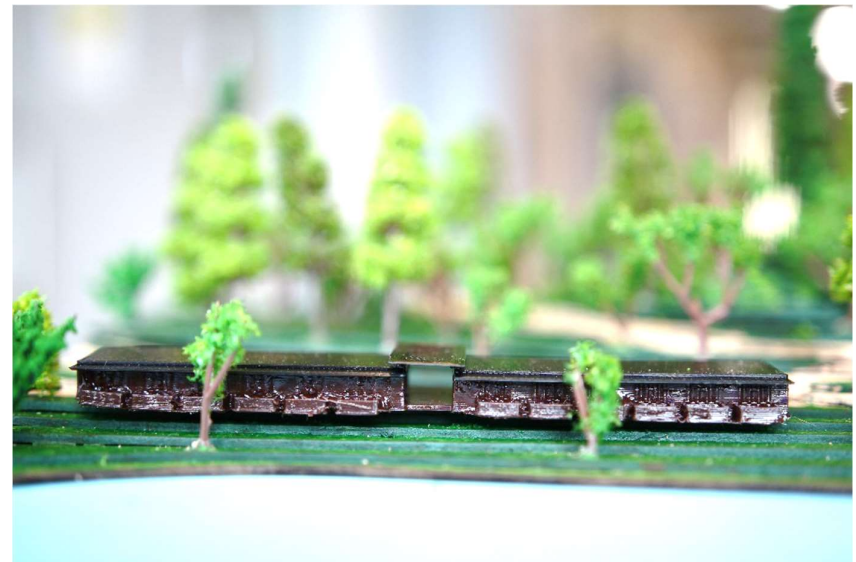

JULKISIVU ITÄÄN 1:100

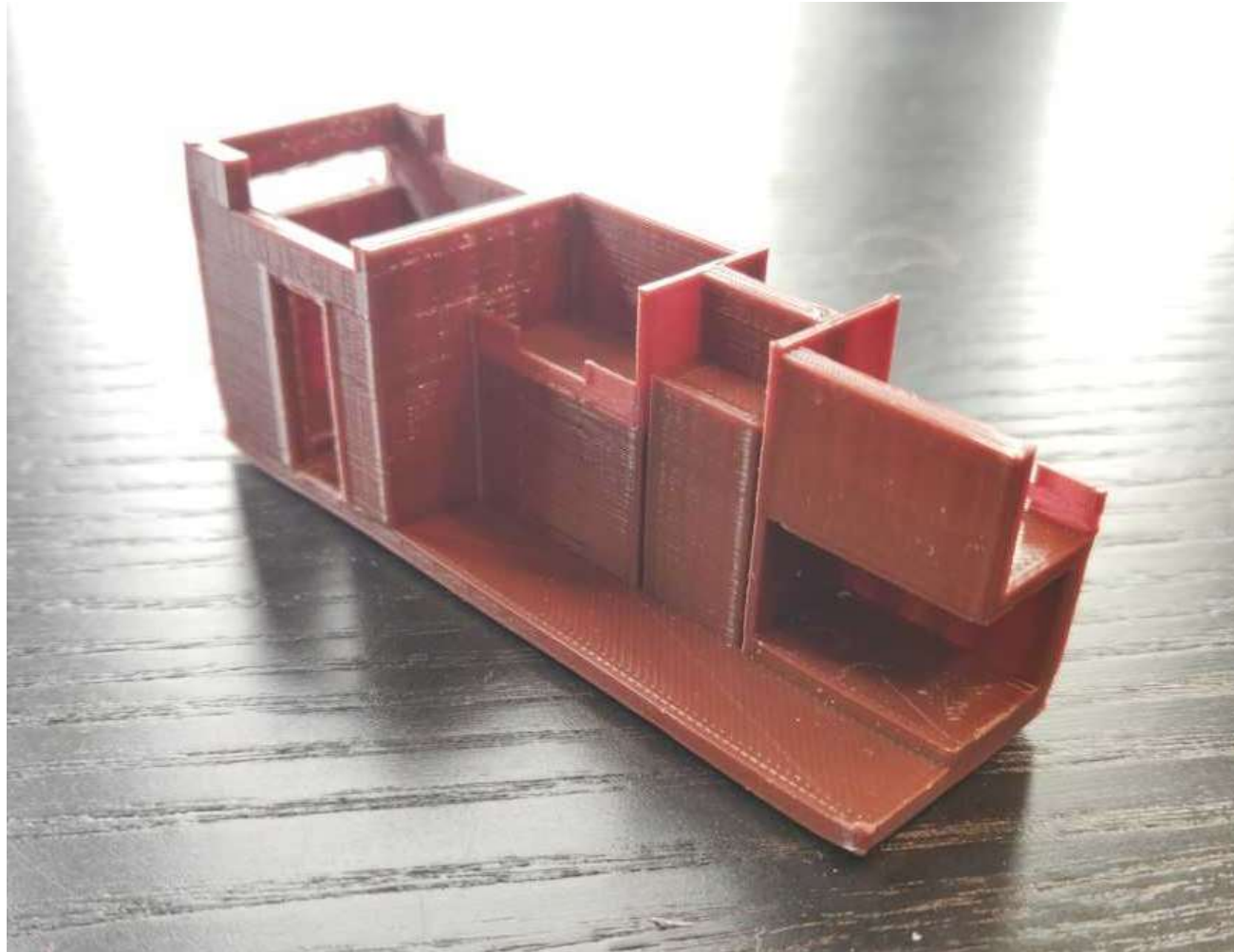
Pienoismalli 1:500

Pienoismalli 1:500

Pienoismalli 1:500

Pienoismalli 1:100

Toivon keskus – mobiilisovellus

QR-koodin tai oheisen linkin takaa pääset lataamaan Dropboxista mobiilisovelluksen Android-laitteille. Lataa .apk-tiedosto Android-laitteellesi ja avaa se. Laite todennäköisesti pyytää lupaa asentaa Googlen varmistamaton sovellus (koska sovellus ei ole Google Playn valikoimissa). Anna laitteelle lupa asentaa sovellus.

Sovelluksen avattuasi osoita laitteesi kamera kohti viereistä QR-koodia. Virtuaalisen pienoismallin pitäisi nyt näkyä laitteesi ruudulla QR-koodin päällä!

Mikäli malli ei näy. Yritä tarkastella oheista QR-koodia eri etäisyyksiltä ja eri kuvakulmista.

Latauslinkki:

Lue QR-koodi tai suuntaa osoitteeseen:

<https://bit.ly/2vUJBU8>

